

Kansanääni

Mielipidelehti työn, toimeentulon, rauhan ja kansanvallan puolesta

Nro 2/25, huhtikuu - kesäkuu 2025, 24 vuosikerta, irtonumero 2 €

Hallituksen ero ei riitä-Tarvitaan uusi poliittinen vaihtoehto !

Nato-Suomen näytösvaalit s. 2
SEL:n työtaistelut s. 4
Julkinen terveystoimi pelastettava s. 5
Talous Reaganin jalanjäljillä s. 7
Voitonpäivä: Berliinin operaatio s. 10
Trumpin politiikasta: s. 9 ja 16
Viron asioita s. 17

Satoja nuoria kokoontui 16.4.25 pääministerin virka-asunnon luokse protestoimaan hallituspolitiikkaa ja vaatimaan Orpon eroa.

Puoliväliriihi osoitti, että Orpo-Purran kabinetin työ on ollut vain alamäkeä. Piti luoda 100000 työpaikkaa. Nyt tavoitteesta puuttuu 170000. Budjettiin tehtiin 6,6 miljardin lovi, jota ei kyetä paikkaamaan. Suurten tulonsaajien verokevennyksiä perustellaan, että lisätuloillaan he investoivat ja syntyy työpaikkoja (ns. dynaamiset vaikutukset). Tämä Reaganin uusliberalismi (otetaan köyhiltä ja annetaan rikkaille) ei ole onnistunut missään. Hallituksen tavoite on asevarustelu ja militarisointi, jonne siirtyy leikkauksen ja arvonlisäveron tuotto. On vain yksi keino. Erotaan Natosta, palautetaan suhteet itänaapuriin, siirrytään puolueettomuuspolitiikkaan. Enää tämä ei onnistu vaihtamalla hallitusta. Tarvitaan uusi poliittinen voima, jonka voimme luoda vain me.

Sivut 2, 4, 5, 7, 14 ja 15

Sivut 2-3

- Kurdistamispolitiikalle tuomio- on panostettava hyvinvointiin.
- Nato-Suomen näytösvaalit suoritettiin ennakkoidusti.
- Miksi rauhanpuhe tyrmentään?
- Pohjoisen puolustus.
- Mediapooli tekee kaikkensa Slovakian mustamaalaamiseksi.

Sivut 4-5

- SEL:n työtaistelut muistuttavat lakkovalmiuden ylläpidosta.
- Säästää vai sijoittaa.
- Julkinen sosiaali- ja terveystoimi on pelastettava.
- Markkinavetoinen demokratia.
- Stubbin tulisi harjoitella toden puhumista.

Sivut 6-7

- Venäjältä varovaisia arvioita ja optimismia.
- Suomen talous kulkee Reaganin jalanjälkiä.
- Ajopuun EU-uhoa ja maan tuhoa.

Sivut 8-9

- Avoin kirje
- Vampyyritanssiaisten loppu?
- Vapputervehdykset Suomen työkansalle.
- Trumpin politiikka kertoo kapitalismin kriisistä.

Sivut 10-11

- Berliinin operaatio johti natsi-Saksan ehdottomaan antautumiseen,

Sivut 12-13

- Syyrian sekamelska
- Tuulivoimaa Itä-Suomeen-Puolustusvoimat torppaa hankkeet.
- Arktinen alue on vuoropuhelun ja edullisen yhteistyön alue.
- Kiehautetaas tunnelmia hieman.

Sivut 14-15

- Käännös talous- ja yhteiskuntapolitiikassa on välttämätön.
- Suomen kansantalouden heikko tila.
- Eläkerahastojen ja valtion yhtiöomistuksiin liittyviä kysymyksiä.
- EKP:n koron alentaminen parantaisi taloutta ja työllisyyttä.
- Bayerin ongelmia.

Sivut 16-17

- Miksi Trump haluaa rauhan Ukrainaan?
- Läpi vuorten- Kautta laaksojen
- Virossa jatkuvat venäläisten sortotoimet.
- Viro vei venäläisiltä äänioikeuden paikallisvaaleissa.

Sivut 18-19

- Kansan ääni kuuluu muutoksen puolesta.
- Työkansan ilmoituksia

Sivu 20

- Työväen vappuna 2025
- Bisnes tuhoaa alkoholipolitiikan.
- Vallankäytön raamit karmaisevat monia ihmisiä

Nato-Suomen näytösvaalit käsikirjoituksen mukaan

Vaalien vaisuus heijastuu ilmeettömissä julisteissa. Poikkeuksena etualalla Asukkaiden ääni-ryhmän juliste Helsingissä

Kunta- ja aluevaaleja voi sanoa näytösvaaleiksi, kun vain puolet vaivautuu äänestämään (alueet 51,7 % ja kunnat 54,2 %). Vaaleissa valitaan edustajat, joilla ei ole oikeita tehtäviä. Kunnilta vietiin päätösvalta tärkeimmissä terveyden- ja sairaanhoitoon liittyvissä asioissa. Ne siirrettiin alueille, joiden keskeisin työ on miettiä miten kyetään toimimaan ilman rahaa ja työvoimaa. Rahaa jaetaan suurituloisille ja militarisointiin. Mediapooli huolehtii siitä että vaihtoehtoja uusliberalistiselle politiikalle ei synny. Oikea demokratia puuttuu, kun ihmiset pelkäävät ottaa luottamustehtäviä.

Sivut 2 ja 5

Voitonpäivän ajatus on lopullinen voitto fasismista

Voitonpäivänä Venäjällä asukkaat muistavat kuolematonta rykmentin marssissa kääntäneitä omaisiaan. V. 2018 Pietarissa osallistujia oli 1,5 miljoonaa.

9.5.2025 tulee 80 vuotta Hitler-Saksan tappiosta sodassa, jossa Neuvostoliitto oli ratkaiseva voima. Saksa aloitti sodan tavoitteenaan maailman uusi jako. Neuvostoliiton osalta sota oli neljä vuotta hellittämätöntä taistelua, jossa Hitlerin joukot Volgalta saakka pakotettiin takaisin ja viimeinen taistelu käytiin Berliinissä. Monet mieltävät fasismia hitleriläisten tunnusmerkkien mukaan. Fasismi on kuitenkin kapitalismin äärimuoto. Uusliberalismin politiikka kuten myös Naton eskalaatio-sota Ukrainassa lähestyy fasismia. Lopullinen voitto fasismista on voitto kapitalismista.

Sivut 8, 10, 11 ja 12

Kaikkien maiden proletaarit -
liittykää yhteen!

ansanääni

Päätoimittaja:
Tommi Lievemaa

Helsinki 28.4.2025
Kurjistamispolitiikalle tuomio - on panostettava hyvinvointiin

Vaalien jälkeen on pohdittu syitä perussuomalaisten romahdukseen. On esitetty tulkintaa, jonka mukaan ”ylimielinen viestintä” olisi syytä kannatuksen katoamiseen. Tällaisella näkemyksellä pyritään peittämään todelliset syyt. Kyse ei ole siitä, että valtiovarainministeri Riikka Purra esiintyi hymyillen leikkaussakset kädessään. Kyse on siitä, että leikkauksilla on ajettu heikoimmassa asemassa olevia ihmisiä leipäjonoihin, asunnottomiksi ja taloudellisen vararikon parhalle.

Tämä on tapahtunut samaan aikaan, kun Ukrainan pohjattomaan kaivoon on lähetetty edellisen ja nykyisen hallituksen toimesta yli 3 miljardin euron edestä aseapua – sotaan, joka ei millään tavalla ole meidän asiamme. Ihmisten on usein vaikea hahmottaa suuruusluokkia valtiontalouden tasolla; miljoonat ja miljardit menevät sekaisin jne. Yhtenä havainnollisena vertauskohtana Ukrainan aseistamiseen voi käyttää sote-alueilta puuttunutta summaa, 1,4 miljardia euroa. Hallitukselta ei millään löytynyt rahaa sote-palveluiden turvaamiseen tuota 1,4 miljardia, vaikka summa olisi ollut vain alle puolet Ukrainan aseistamiseen käytetystä rahasummasta.

Perussuomalaisten roolina on esittää ”protestipuoluetta”, joka kätevästi kanavoi tyytymättömyyden, jota uusliberalistinen leikkauspolitiikka aiheuttaa. Persut eivät ole puolueena todellisuudessa koskaan vastustaneet Euroopan unionia, eivätkä Natoa. Kyse on vain poliittisesta teatterista, jolla suojellaan valta-asemia ja eliitin etuja. Jutun juoni paljastui viimeistään silloin, kun blogikirjoituksillaan kyseenalaiseen maineeseen nousseesta Jussi Halla-ahosta alettiin leipoa valtamediassa salonkikelpoista politiikkaa.

Perussuomalaiset keräsi eduskuntavaaleissa protestiäännet, ja meni valtakirjan saatuaan kokoomuksen kanssa samaan hallitukseen toteuttamaan kokoomuksen tavoitteita. Hallituksen harjoittama politiikka on peräisin suoraan kokoomuksen ohjelmasta. Persuja ei tunnu häittäävän, että äänestäjät rankaisevat heitä harjoitetusta politiikasta, sillä uskollisuudella kokoomukselle he saavat todennäköisesti mukavia hyötyjä, palkintovirkoja jne.

Riikka Purra uhosi kunta- ja aluevaalien tuloksen selvittyä, että harjoitetussa politiikassa ei ollut mitään vikaa – kyse oli vain siitä, että ”vasemmisto” sai viestinsä läpi, mikä johti äänestäjiä harhaan. Valtiovarainministeri Purralle ei tullut mieleen, että tappio voisi johtua hallituksen toteuttamasta julman sadistisesta, kaikkein heikoimpia kurittavasta politiikasta, jolla on ajettu ihmisiä asunnottomiksi ja leipäjonoihin. Ihmisiltä ei ole varmastikaan jäänyt huomaamatta, että samaan aikaan puhutaan asevarustelumenojen kasvattamisesta miljarditolkulla Naton tarpeisiin.

Talouteen ja muuhun yhteiskuntapolitiikkaan ei voi tulla todellista muutosta, ennen kuin myönnetään harjoitetun ulko- ja turvallisuuspolitiikan katastrofaaliset virheet. Ne ovat suurelta osin aiheuttaneet nykyisen talouden taantuman ja suoranaisen romahduksen. On ryhdyttävä välittömiin toimenpiteisiin tilanteen korjaamiseksi. Itäraja on avattava sekä pyrittävä neuvotteluihin Venäjän kanssa suhteiden palauttamiseksi. DCA-sopimus on purettava, Nato-jäsenyydestä on irrottauduttava sekä peruttava F-35 –hävittäjäkauppa.

Seuraavana askeleena on hylättävä EU:n pakkosyöttämä uusliberalistinen politiikka ja pysäytettävä hyvinvointivaltion romuttaminen. On panostettava kansalaisten hyvinvoinnin edistämiseen asevarustelun sijaan.

Toimituksen pääkirjoitus: Tommi Lievemaa

Tilaan ansanään

Taloudellisten syiden vuoksi siirryimme painetusta lehdestä postijakelun sijaan sähköisen PDF-version jakeluun. Tilausmaksujen yms. korottaminen ei ratkaise tätä tilannetta. Kansan äänen toimittamista emme lopeta, vaan sitä tulemme edelleen kehittämään.

Kansan ääni toimitetaan entisessä ulkoasussa. Lähetämme lehden PDF-muotoisen aidon näköisversion lehden ilmestyttyä kaikille tilaajille. Niille, joilla ei ole PDF-tiedoston lukemiseen tarvittavaa laitteistoa, tietokonetta, S-postia yms. lähetämme yksinkertaisen paperikopion.

Toimi näin: Kun haluat, että lähetämme sinulle aina lehden ilmestyttyä KÄ:n PDF-muotoisen näköisversion sähköpostiin, laita meille sähköpostitietosi seuraavaan osoitteeseen: heikki.mannikko@pp1.inet.fi. p. 0440103450 tai kalevi.wahrman@gmail.com. p. 0405523099. Jos haluat, että lähetämme sinulle lehden paperikopion, ilmoita siitä sekä myös osoitetietosi em. tovereille.

Tilausmaksua emme peri. Sen sijaan pyydämme osoittamaan tukimaksua (omantunnon mukaan) kansanrintaman tilille: Osuuspankki FI08 5541 1420 0279 66 sekä laittamaan lehteen vappu- ja uudenvuoden tervehdykset ym. Kaikki 20 vuoden aikana ilmestyneet numerot ovat lukijoiden/tilaajien käytössä Kansan äänen verkkojulkaisussa osoitteessa www.kansanaani.org.

Nato-Suomen näytösvaalit suoritettiin ennakkosuunnitelmien mukaisesti

Kunta- ja aluevaaleista muodostui kokonaisuudessaan irvokas näytelmä, jossa leikittiin demokratiaa ja oltiin äänestävinään. Lähes puolet kansasta jätti kokonaan äänestämättä. Valtamedia piti tiukasti kiinni siitä, mistä sai ja erityisesti mistä ei vaaliohjelmassa saanut keskustella. Esimerkiksi sellaista yksinkertaisen selkeää ja rationaalista ajatusta ei vaaliväittelyissä saanut esittää, että valtaosa Suomen hyvinvointialueiden ja koko sosiaali- ja terveydenhuollon rahoitusongelmista olisi ratkaistavissa, jos Suomi lakkaisi syyttämästä miljardieja miljardien perään asevarusteluun, Nato- ja EU-tukiin, sekä täysin turhaan Ukrainan kauttasodankäynnin rahoittamiseen. Mutta mikään ei muutu, eikä tule muuttumaan näidenkään vaalien myötä ja se onkin porvarillisen kullisidemokratian ydin. Kunta- ja aluevaaleiksi kutsuttujen Nato-Suomen näytösvaalien lopputulos voidaan sanoa kahdella lauseella. Perussuomalaiset ovat tehtävänsä tehneet ja perussuomalaiset saavat mennä. Sinipuna-hallituksen tulevan kokoonpanon ja ohjelman valmistelut alkanevat jo ensi syksynä kevään 2027 eduskuntavaalien lähestyessä.

Kuntavaalien äänestysaktiivisuus edelleen laskusuunnassa

Vaalien jälkeen valtamediassa hurskasteltiin matalasta äänestysprosentista. Koska hyvin pitkälle kyse näissäkin vaaleissa, kuten kaikissa Suomen EU-jäsenyyden jälkeisissä vaaleissa, on ollut eräänlaisten demokraatiakullisen ylläpidosta, päätöksethän tehdään Suomen ulkopuolella, ei maamme poliittiselle eliitille ja sen takana oleville pääomapiireille jokin kansalaisten äänestysaktiivisuus todellakaan merkitse yhtään mitään. Mediapoolin pyörittämä vaalisirkus tyhjänpäiväisine vaalikoneineen onnistui ”nostamaan” aluevaalien äänestysprosentin 51,7 % eli muutamalla prosentilla korona-ajan 47,5 %. Sen sijaan kuntavaalien äänestysprosentti jatkoi edelleen putoamistaan edellisiin kuntavaaleihin verrattuna ollen nyt 54,2 %. Näin surkealla tasolla oleva äänestysaktiivisuus kertoo suomalaisen vaalidemokratian tilasta kaiken oleellisen. Käydyissä alue- ja kuntavaaleissa myös hylättyjen äänien määrä nousi hälyttävän korkeaksi.

Miksi äänestämme, kun tärkeät päätökset tehdään Suomen ulkopuolella?

Kun Suomen tasavallan valtiollinen ja taloudellinen suvereniteetti on tosiasiallisesti lakkautettu ja todell-

Kuva: Heikki Mannikko

Monisatapäinen joukko nuoria kokoontui 16.4. pääministerin virka-asunnon läheisyyteen vaatimaan pääministerin ja hallituksen eroa sekä leikkausten lopettamista. Tuleekin miettiä, miten löytyisi sellainen hallitus, joka hoitaisi muutoksen uusliberalistiseen leikkauspolitiikkaan.

nen päätösvalta on valtaosin siirretty maamme ulkopuolelle, näkyy tämä ymmärrettävästi tavallisten kansalaisten passiivisuutena ja turhautumisena.

Toinen keskeinen syy alenevaan äänestysaktiivisuuteen on kaikkien suomalaisten poliittisten puolueiden, vasemmistoliitosta kepun kautta kokoomukseen, asettumiseen saman, ainoaksi oikeaksi katsotun poliittisen linjan eli globaalia kapitalismia myötäilevän euroatlantistisen agendan taakse. Kun todellisia vaihtoehtoja tai muutosvoimia ei ole, on aivan turhaa vaivautua vaaliurnille. Näin yhä useammat ja mielestäni ihan oikein ajattelevat. Porvarillinen vaalijärjestelmä ja Mediapooli pitävät huolen siitä, että todellisia, syvällisempiä yhteiskunnallisia muutoksia tavoittelevia uskotavia vaihtoehtoja ei pääse syntymäänkään. Näin ollen kaikki EU/Nato-Suomen vaalit ovatkin eräänlaisia sopuvaaleja.

Ilo perussuomalaisten tappiosta kääntyy pian suuremmaksi suruksi

Se ilo, joka perussuomalaisten vaalitappiosta syntyi, jää pieneksi siihen suruun verrattuna, jonka sosiaalidemokraattien vaalivoitto näissä vaaleissa tulee aiheuttamaan. SDP:n voitto perustui valheellisiin mielikuviin ja suoranaisen huijaukseen. Ensinnäkin SDP oli jo etukäteen ilmoittanut, että se tulee jatkamaan suurin piirtein samoilla linjoilla, kuin Orpo-Purran oikeistohallitus. Kaiken voi tehdä reilummin sanottiin SDP:n vaalisloganissa. Tämä tarkoittaa todellisessa maailmassa sitä, että kaikki jatkuu ennallaan, mikään ei muutu ehkä joitakin kosmeettisia viilauksia lukuunottamatta. Koska SDP, kuten kaikki muutkin puolueet, ja SDP

jopa näitä muita puolueita enemmän, on sitoutunut euroatlantistiseen linjaan, niin mikään ei voikaan muuttua. Mediapoolin organisoi- mat ns. vaaliväittelyt ovat pelkää- tään huonoa poliittista teatteria. Tätä vaan ei kerrota äänestäjille, vaan valehdellaan ummet ja lammet lähipalveluista ja niiden paremmasta saatavuudesta, ikäihmisten, erityisryhmien, ”heikompien” jne. mukaan ottamisesta. Mediapoolin vaalikoneisto sitten ikäänkuin legitimoit tämän poliittisen viihde-debatin. Ilta- päivälehdistössä sitten arvioidaan, kuka sallittujen puolueiden johtajista ”onnistui” parhaiten edellisen illan keskusteluissa.

Myös SDP ja vasemmistoliitto olleet hyvinvointivaltion alasajon takana

Yksi Sanna Marinin hallituksen lukuisista epäonnistumisista oli nykyisen Sote-mallin läpivieminen. Marinin hallituksen Sote-uudistus varmisti sen, että valta on ja pysyy entistä tiukemmin valtiovarainministeriön käsissä. Hyvinvointialueille ei annettu verotusoikeutta, sosiaali- ja terveyspalveluihin käytettävät rahat ovat Riikka Purran johtaman VVM:n takana. SDP:llä ei ole mitään mahdollisuuksia toteuttaa yhtäkään niistä lupauksista, joita se kansalle julisti vaalikampanjansa aikana. Sama tietytysti koskee kaikkia nykyisiä eduskuntaoppositioon kuuluvia puolueita, kuten pienemmän ”voiton” saaneita keskustaa ja vasemmistoliittoa. Kun vielä lisäksi muistetaan, että nykyiseen oppositioon kuuluvilla puolueilla on jo aiemmissa aluevaltuustoissa ollut enemmistö, saa SDP:n vaaleissa saama ”voitto” vielä oudomman sävyn. Säästötoimia

Jatkuu sivulla 3

Miksi rauhanpuhe tyrmätään?

Aseiden ja sotimisen puolustajat näyttävät kokevan rauhanpuheen uhkana. Eikö juuri rauhan tavoittelu ole sellainen perusarvo, jonka puolesta voidaan puhua avoimesti?

On hämmentävää seurata, miten rauhan puolesta käytävä keskustelu tyrmätään – erityisesti mielipidepalstojen kommentteissa. Aseiden ja sotimisen puolustajat näyttävät kokevan rauhanpuheen uhkana. Mutta miksi? Eikö juuri rauhan tavoittelu ole sellainen perusarvo, jonka puolesta voidaan puhua avoimesti?

Militaristinen ajattelutapa tukahduttaa keskustelun jo en-

nenkuin se ehtii käynnistyä. Tässä mustavalkoisessa maailmankuvassa rauhan kannattaja leimataan helposti sinisilmäiseksi haihattelijaksi tai jopa uhaksi kansalliselle turvallisuudelle. Todellisuudessa rauhan puolesta puhuminen ei ole naiiviutta, vaan rohkeutta etsiä vaihtoehtoja väkivallan kierteelle.

Rauhanpuhe ei heikennä turvallisuutta – päinvastoin, se tuo esiin näkökulmia, jotka voivat pitkällä aikavälillä rakentaa vakaampaa ja kestävämpää maailmaa. Aseisiin ja voimankäyttöön on helppo turvautua, mutta rauha edellyttää ajattelua, vuoropuhelua ja ennen kaikkea tahtoa. Tämä ei ole heikkoutta, vaan

vahvuutta ja viisautta

Olen koko ikäni aina silloin tällöin ollut mukana rauhan järjestöissä ja eri mielenosoituksissa. Nyt kun panin nettiin tämän kirjoituksen heti ilm. sossu vaati, että Putiniin teot pitää panna siihen muka Georgia, Ukraina yms.

Kyllä meillä löytyy asenteellisia ihmisiä. Historiasta tiedän, että jo 1900 luvun alussa vanha työväenliike vastusti sotaa. Vuodesta 1945 alkaen oli monenlaisia kampanjoita mm. Itämeri Rauhan merksi, joka nyt on Suomen Nato jäsenyyden jälkeen sotameri!!!

Viljo Lehmusketo
Raah

Pohjoisen puolustus

Hallituksilla on aina varsinaisen hallitusohjelman lisäksi lukkoon lyötyjä osakokonaisuuksia, millä tarkennetaan hallituksen aikeita eri yhteiskuntapolitiikan lohkoilla oman valtakautensa aikana toteutettavia politiikkatoimia. Yksi tällainen nykyisen hallituksen ohjelman liitännäinen on Pohjoinen ohjelma.

Hallituksen Pohjoisen ohjelman tavoitteeksi on asetettu ”Pohjoisen Suomen mahdollisuuksien hyödyntäminen taloudellisen kasvun, alueellisen elinvoiman, investointien vauhdittamisen, osaamisen kehittämisen ja työvoiman saatavuuden näkökulmasta.” Alueellisessa katsannossa tämä on pintapuolisesti ja lähtökohtaisesti erinomaisen hyvä, kohdittain jopa lupaava ja jonkinlaisia näköaloja avaava tulevaisuushahmotelma. Mutta kuten näissä hallituksen asiakirjoissa on jo aiemminkin todettu olevan vakiona, on tämäkin asiakirja, Pohjoinen ohjelma, rakennettu sillä samalla kaavalla.

Eli varsinainen motivaatio, perustelu tällaisten ohjelmien rakentelulle on kirjattu heti asiakirjan kärkeen ”Venäjän hyökkäyssodan ja sitä seuranneen Nato-jäsenyyden, energiakriisin ja huoltovarmuuden korostumisen myötä Suomen geopoliittinen asetelma on muuttunut ja pohjoisen strateginen painoarvo on lisääntynyt.” Ohjelman yksi tarkoitus on ”... edistää Suomen huoltovarmuutta ja omavaraisuutta muuttuneessa turvallisuuspoliittisessa tilanteessa sekä vahvistaa turvallisuutta pohjoismaisessa, EU- ja Nato-yhteistyössä uusi geopolitiikka huomioiden.”

Huoltovarmuuden ja omava-

Liittolaisuus Aatun poikien kanssa Pohjoisen aluekehittämisessä koki tällaisen lopun. Suomalaiset saapuivat Ivalon kylään 6.11.1944. Kuva Wikimedia Commons

raisuuden korostaminen tuntuu nyt olevan hallituksen erityisenä huolena, ja siksi hallituksen tulkinnan mukaan Suomen turvallisuusympäristö ja geopoliittinen asetelma ovat sillä tavalla muuttuneet, että siellä etelässäkin kuulemma ”...katseet ovat kääntyneet pohjoiseen.” Siis merkittävää huomionarvon korostumista tänne raukoille rajoille.

Kestävä kehitys – kriittiset mineraalit

Kestävä kehitys ja niin sanottu vihreä siirtymä tulee tällaisissa ohjelmissa aina nykyään otetuksi esille. Tähän liittyvien kehityskulujen esiinnotaminen ja korostaminen hallituksen Pohjoisessa ohjelmassa voi alueella juuri nyt tuntua oudolta, kun pohjoisen Suomen alueilla on paikallisesti hyvinkin kriittisesti suhtauduttu ja jopa järjestäydytty vastustamaan koko ajan suunnitella olevia uusia kaivoksia ja jatkuvasti laajenevia ja isojaakin alueita kattavaa maamineraalien etsintää. Tällaisen toiminnan pelätään tuovan muassaan jatkuvasti laajenevia ”avohaavoja” täkäläiseen, erittäin haavoittuvaan ja vaikeasti palautuvaan luontoon.

Hallituksen Pohjoisessa ohjelmassa on luvattu kaikki maan ja taivaan välillä kuviteltavissa oleva, pohjoisen Suomen tulevaisuuden kannalta kaikissa mie- lissä kestävä ja hyvä. Maalail- laan hienoa ku- vaa kestävästä matkailusta, ja luvataan ta- ta saamelai- sten itsemäärää- misoikeudet ja hei- dän mahdolli- suutensa har- joittaa jatkos-akin perinte- siä elinkei- no- jaan. Kaikille on

Kuvan lähetti Sergei Karpov, Petroskoi

Näkymä Muurmanskin keskustan suunnasta satamaan. Hitleriläiset yrittivät yhdessä suomalaisten kanssa sodan aikana vallata kaupunkia. Ylhäällä oikealla ”Aljoshan” monumentti katsoo länteen, jonne Liisa joelle, kuoleman laaksoon, hyökkääjät pysäytettiin. Se on edelleen Muurmansk, Kuola ja siellä sijaitsevat kaivokset, sotilastukikohdat ja infra, johon EU, Nato ja Suomi edelleen suuntaavat katseensa.

jatkossa tarjolla kaikkea hyvää. Tämä siis ohjelman lähtökohta-asettamus.

Ohjelman myöhemmässä kohdassa tulee kuitenkin kirjatuk- si tämänkin suunnitelman ehkä yksi tärkeimmistä tavoitteista: ”Edistetään tavoitetta kasvattaa Euroopan Unionin kriittisten mineraalien omavaraisuustavoitetta ja ilmastotavoitetta toteuttamalla pohjoisen mineraalien talteenottoa Pohjois-Suomen kaivostoiminnassa.” Heti tällaisen kirjauksen yhteyteen kuuluukin korostaa korkeaa ympäristönsuojelun tasoa ja kaivannaisteollisuuden sosiaalista hyväksyttävyyttä. Ohjelman näitä kohtia lukiessa meinaa vahva epäuskottavuus häiritä keskittymistä.

Resurssointi

Hallituksen Pohjoisessa ohjelmassa otetaan esille jonkin tahon tekemä selvitys siitä, että Pohjois-Suomessa olisi jopa 76 miljardin euron investointipotentiaali. Haasteena mainitaan olevan mahdollisten toimijoiden taloudellisten resurssien rajallisuus.

Ohjelman käytännön toteutus vaatii runsaasti rahaa. Investointi-ideoita kyllä tuntuu riittävän. Nato-jäsenyyden myötä sotilaallinen harjoitustoiminta on – silmin nähdessä – silmin kuullen – lisääntynyt pohjoisessa. Hallituksen Pohjoisessa ohjelmassa tämä on kirjattuna: ”Suomen ja Ruotsin Nato-jäsenyydet tulevat lisäämään sotilaallista harjoitustoimintaa ja liikennettä alueella. Pohjois-Suomessa onkin panostettava infrastruktuuriin, liikennejärjestelmiin, satamiin ja lentokenttiin sekä

huolehdittava sähköverkkojen riittävydestä.”

Tässä valtavassa investointibuumissa luvataan ottaa huomioon kestävä kehityksen lisäksi alueelliset työllisyysnäkökohdat, maakunnan tarjoamat mahdollisuudet kouluttautua ja kullekin oikeus ja mahdollisuus asettua asumaan haluamalleen alueelle. Asuntotarjontaakin luvataan lisätä kauttaaltaan koko maakunnassa.

Kysymys siitä, millä ja kuka tai mikä taho tällaisen kaiken rahoittaa, on sekini tässä pääministeri Peteri Orpon hallituksen Pohjoisessa ohjelmassa ratkaistu. Asiakirjaan on kirjattuna ”...ohjelman toteutukses-

Mediapooli tekee kaikkensa Slovakian mustamaalaamiseksi

Suomen Mediapoolille, ilmeisimmin Euroopan unionista tule- leiden ohjeiden saattamana, on tullut kova kiire mustamaa- lata EU:n jäsenvaltio Slovakiaa erityisenä kohteena maan pää- ministeri Robert Fico. Syykin on varsin selvä, sillä Slovakia on nykyisen, keskusta-vasemmisto- laista sosiaalidemokraattis- ta, Smer-SD puoluetta edusta- van pääministeri Ficon kaudel- la alkanut ottaa entistä itsenäis- semmin kantaa Euroopan Unio- nin sisällä. Fico on arvostellut sekä EU-byrokratiaa, että EU:n liittovaltiokehitystä ja EU:n pyr- kimyksiä edelleen kaventaa jä- senmaidensa jo ennestään ole- matonta suvereniteettia.

Ficon vastainen ajojahti käynnistettiin

Suoranaiseen pyhäinhäväisty- seen pääministeri Fico syyllistyi EU:n silmissä yrittäessään ottaa EU:n virallista linjaa neutraalim- man kannan Ukrainan kysymy- seen. Slovakia on pyrkinyt ymmär- tämään myös Venäjän näkemyk- siä ja pääministeri Fico on tavan- nut Ukrainan kriisin aikana henki- lökohtaisesti presidentti Vladimir Putinin Moskovassa. Kun Robert Fico ilmoitti osallistuvansa tulevan toukokuun 9. päivänä toisen maa- ilman sodan Voiton päivän juhllai- suuksiin Moskovassa, käynnisti EU todellisen uhkailujen saattelaman ajojahdin häntä kohtaan.

Ylellä on kiire

Myös Suomen Mediapooli osallis- tuu tähän EU:n jäsenmaata ja sen pääministeriä kohtaan suunnat- tuun ajojahtiin pyörittämällä Yles- sä Slovakiaa ja pääministeri Ficoa mustamaalaavaa propagandado- kumenttia nimeltä ”Slovakia väki- vallan kierteessä”. Lukuisia valhei- ta sisältävän dokumentin esittely- tekstissä Yle kutsuu Slovakiaa ”Ve- näjää myötäileväksi EU:n jarruvau-

sa hyödynnetään nykyisiä aluekehi- tämisen rahoitusinstrumentteja se- kä muita työkaluja kuten EU:n ja Na- ton tarjoamat rahoitusmahdollisuu- det.” Tässä kohdassa voi lukijalle he- rätä kysymys, että millä motiivilla so- taliittoutuma Nato aikoiisi mahdolli- sesti osallistua pohjoisen Suomen aluekehityksen tukemiseen?

Paikallinen aktivismi

Kaikki perinteiset valtapuolueet ovat sovittaneet omat ohjelmansa ja tulevaisuusnäkönsä ja -käsi- tyksensä sillä tavalla yhteen tämän nykyisen sotaisien kauhukuvien rakentelun kanssa, että kansalaiset eivät näe vaikutusmahdollisuuksia perinteisen puoluepolitiikan kautta.

Äskeisissä kunta- ja aluevaa- leissa nimenomaan Lapissa oli useita erilaisia, paikallisten aktivis- tien kokoamia listamuodostelmia, mitkä eivät olleet mitenkään kytkök- sissä mihinkään vakiintuneeseen puolueeseen. Tällaisia ryhmittymiä ovat paikalliset aktivistit muodos- taneet suunnitteilla tai jo käytän- töön viennin vaiheessa olevia suu- ria infrarakennushankkeita vastusta- maan. Nämä listat saivat huomatta- vaa kannatusta vaaleissa.

Siinä sosiaalisen hyväksyttä- vyyden hankkimisessa on näillä hallitusten ohjelmien rakentelijoil- la vielä tekemistä.

Unto Nikula
Rovaniemi

Nato-Suomen näytösvaalit suoritettiin ennakkos.

Jatkoa sivulta 2

ja leikkauksia on tehty kaksin käsin, päiväystyksiä on lakkautettu, neuvo- loita ja terveysasemia on vähennet- ty, kun on ollut niin sanotusti pakko.

Esimerkiksi meillä Kanta-Hä- meen hyvinvointialueella on teh- ty erittäin kovia säästöjä ja leikkauk- sia viime vuosina. Tämä johtuu ensi- sijaisesti siitä, että Hämeenlinnaan on rakenteilla uusi sairaala, hyvin- vointialueen keskussairaala ja sen toteuttaminen on vaatinut lainaa. Lainaa taas saa ottaa vain VVM:n lu- valla ja tämä lupa edellyttää sunni- telmia tiukoista säästö- ja leikkaus- toimista. On valtava poliittinen val- he ja suoranainen kansalaisia louk- kaava huijaus, että SDP ei olisi ollut näiden säästöjen takana. Vielä suu- rempi valhe on, että nyt asiat muka muuttuisivat paremmiksi. Niin SDP:n kuin vasemmistoliiton täy- dellä tuella on eri hyvinvointialueil- la viime vuosina terveyskeskuksia lakkautettu, päiväystyksiä yhdistetty,

ikäihmisten ympärivuorokautisen hoivan saatavuutta merkittävästi heikennetty, sekä vammaispalvelui- ta karsittu ja mielenterveys- ja päih- dekuntoutusta ajettu alas.

Hyvinvointivaltion ja kiih-tyvän militarismin ristiriita

EU:n ja Naton agendoihin sitou- tunut SDP:n puheenjohtaja Antti Lindtman tai vasemmistoliiton Min- ja Koskela eivät ole suostuneet ker- tomaan, mistä hyvinvointialueiden ja viime kädessä koko suomalaisen hyvinvointivaltion pyörittämiseen saataisiin lisää rahaa.

Taustalla on tietysti ristiriita, josta ei saa puhua. Jatkuva, viime kädessä EU:n määräämä julkisen tal- louden sopeuttamistavoite eli hy- vinvointivaltion alasajon jatkam- nen liitettynä kiihtyvään suomalai- sen yhteiskunnan militarisaatioon ja sen myötä puolustusmääräraho- jen moninkertaistamiseen mukaan luettuna Ukrainan kauttasodan tu- kemiseen hukkaan heitetty miljardit

ovat, ei ainoastaan porvaripuoluei- den, vaan myös SDP:n ja vasemmis- toliiton tukemaa politiikkaa. Mutta samalla ne ovat yhdistelmä, ristiriita, josta näidenkään vaalien yhteydes- sä ei sopinut puhua. Tämän vuok- si kaikki vaaleihin osallistuneet puo- lueet, jotka tästä ristiriidasta kiel- täytyivät puhumasta, olivat osallisi- na eräänlaisessa demokraatiailveily- sä. Jää nähtäväksi, miten ja millaisil- la manöövereillä Mediapooli ja Suo- men poliittinen eliitti kykenevät pi- tämään tämän yhä syvenevän risti- riidan tavallisten kansalaisten tietoi- suuden saavuttamattomissa kevään 2027 eduskuntavaaleihin saakka. Se on kuitenkin päivän selvää, että tu- leva mahdollinen sinipunahallitus tulee jatkamaan lähestulkoon sa- manlaista linjaa kuin nykyinen Or- po-Purran oikeistohallitus, riippu- matta siitä, mitkä apupuolueet tu- levan hallituksen tueksi asettuvat.

Pertti Hämäläinen
Hämeenlinna

”Tämä törkeä maalittaminen, mitä Yle nyt ilmeisimmin EU:n toimek- siannosta harjoittaa pääministeri Ficoa kohtaan ei ole ensimmäinen kerta. Vuosi sitten toukokuussa Ro- bert Fico joutui EU- mielisen hen- kilön murhayrityksen kohteeksi ja loukkaantui hengenvaarallises- ti saaden pysyviä vammoja, muta- on kyennyt jatkamaan Slovakian pääministerinä.

Pertti Hämäläinen
Hämeenlinna

SEL:n työtaistelut muistuttivat palkansaajia lakkovalmiuden ylläpidosta

Suomen elintarviketyöläisten liitolle kulunut kevät oli lakkokeväät. Käyty lakkotaistelu oli jälleen osoitus siitä, mitä työmarkkinarintamalla saattaa tapahtua, elleivät liitot säilytä taistelukykyään. Työtaisteluiden lähtökohtana oli, kun Orpon hallitus 19.2.2025 kumosi ns. leipomotyölain. Työntekijöiden piirissä tätä oli edellisistä eduskuntavaaleista saakka jo ehditty ounastellakin. Syynä tähän oli, että lakia väitettiin vanhentuneeksi, mutta lain oleellinen osa oli yötöisiä eli pykälä 5, joka määräsi, että yövuorotyöstä tulee maksaa 100 % yötyökorvaus.

Työnantajillaovat vaatimukset

Lain irtisanominen teki mahdolliseksi sen, että työnantajat saattoivat esittää kovia vaatimuksia TES:n heikentämiseksi korvauksena siitä, että suostuvat jatkamaan yövuoroliikemaksamista kaadetun leipomolain määräämällä 100 %:lla. Käytännössä tämä osoittautuikin todeksi. Neuvotteluissa työnantajat esittivät vaatimuksinaan mm., että työviikon aloitusajankohta muutetaan sunnuntain puolelle. Aikaisemmin sopimuksissa on sovittu, että työviikko alkaa klo 00.00 mutta työnantaja halusi, että se voidaan aloittaa jo sunnuntaina klo 22.00, jolloin näiltä

kahdelta tunnilta ei tarvitse maksaa sunnuntaillisiä. Toinen vaatimus oli lauantailisän (22,38€) muuttaminen tuntipohjaiseksi (aikaisemmin se maksettiin kokonaisena lauantaina tehdystä työstä katsomatta, kuinka monta tuntia oli ko. lauantaina tehty), sekä siihen kuuluvan vapaa-ajan neljänneksen poistaminen. Kolmas vaatimus työnantajilla oli ylityön teettäminen tasausajalla niin, että ylityön teettämiseen ei tarvitsisi kysyä työntekijän lupaa ja jolloin siitä ei tarvitsisi maksaa ylityökorvausta.

Lakoilla puolustettiin merkittäviä kysymyksiä

SEL:n lakon piirissä 11.–16.3. 2025 oli 150 Fazer- ja Lantmännen –kon-

sernin leipomoa ja lakossa oli lähes 2 000 työntekijää. Neuvotteluja käytiin viidestä työehtosopimuksesta: leipomo-, liha-ala-, meijeri ja teollisuus sekä panimo ja virvoitusjuoma-alojen sopimuksista. Näiden piirissä oli yhteensä 25 000 työntekijää. Lakot jatkuivat vuorotellen panimo- ja virvoitusjuomapuolella sekä liha-alalla. Ennen sopimuksen syntymistä 14.4.2025 lakkovaroitus oli annettu huhtikuun loppupuolelle leipomoalalle (150 leipomoa), Valion neljälle tehtaal (800 työntekijää), kolmelle panimolle (1000 työntekijää) sekä viimeisenä vähän ennen Vappua 13 liha-alan työpaikalle ja einesehtaal, joissa työskenteli yhteensä 4 000 työntekijää. On mahdollista, että liha- ja einesealan lakko kävi työnantajille sen verran kalliiksi, että he alkoivat spekuloidaan ETL:stä eroamista. Tämä on saattanut vaikuttaa siihen, että ETL:n hallitus on hyväksynyt luottamusmielukon työaikajärjestelyjen suhteen.

Sopimus hyväksyttiin 14.4.2025

Suomen Elintarviketyöläisten liitto (SEL) sekä Elintarviketeollisuusliitto (ETL) hyväksyivät uuden sopimuksen 14.4.2025. Sopimuksessa sovittiin yhteensä 7,8 % palkan korotuksista kolmen vuoden ajalle 14.4.2025–31.1.2028. Ne noudattelivat kiltisti SAK:n ja STK:n sopiman Suomen mallin mukaista linjaa. Tiedetään, että palkankorotukset olivat hyvin alimitoitettuja. Nyt sovitun sopimuksen on valtakunnansovittelija Anu Sajavaaran neljäs sovintoesitys, jonka SEL:n liittovaltuusto sitten hyväksyi äänestyksen jälkeen äänin 20–13. Sopimuksen mukaisesti kaikki lakkovaroituksen alaiset lakot peruuntuivat.

Torjuntavoitto?

Sopimuksessa työntekijät voivat katsoa saavutukseen sen, että sopimuksessa sovittiin leipomoalan työntekijöille yötyöstä 100 % korotettu palkka. Heikennystä oli, että sopimuksesta poistettiin ensimmäisen vuoden palveluvuosilissa sekä lauantain vapaa-ajan neljännes ja heikennettiin lauantaiyötöisiä muuttamalla se tuntipohjaiseksi. Lisäksi kyettiin siirtämään työviikon aloitusta kaksi tuntia sunnuntain puolelle. Kuitenkin kyettiin torjumaan työnantajan yksipuolisen määräysvallan lisääminen leipomoalan työntekijöiden työaikoihin. Sopimukseen tuli mukaan kaksi uutta paikallisesti leipomoissa sovittavaa työaikamallia, joissa kummassakin tarvitaan luottamusmiehen suostumus.

SEL:n puheenjohtajan Veli-Matti Kuntosen mukaan lähtökohdat neuvotteluille olivat vaikeat. Orpon hallitus ehti kumota leipomotyölain ja riistää vuorotyöntekijöiltä 100 % yötyökorvauksen, joka kyettiin säilyttämään. Lopputuloksesta Kuntonen toteaa, että nyt sovitun ratkaisun hyväksyminen oli hyvin kipeä asia, josta jäävät syvät ar-

Kuva: Juha Päiväniemi

Myös lihajalostustehdas Atrian (Nurmo, Seinäjoki) portilla päivystivät 9.4.2025 lakkovahteina vas. Tomi Tiiainen (pääluottamusmies) ja Tommi Köykkä (työntekijöiden varaedustaja Atrian konsernineuvostossa). Tomi ja Tommi sanovat olevansa lakossa tolukillisten työehtojen puolesta koko elintarvikealalla.

vet vuosiksi eteenpäin.

Loppuarviota

Tulee huomata, että vaikka ”yösa-tanen” kyettiin säilyttämään niin kuin se oli aiemmin laissa, niin nyt se määritellään työehdoissa, jotka ovat neuvottelupohjaisia. On hyvin todennäköistä, että kolmen vuoden kuluttua, kun sopimuksia uudelleen katsotaan, niin työnantaja vetää tämän kysymyksen yösatasesta uudelleen pöydälle.

PS. On myös hyvin mahdollista, että tämä TES ei tule saamaan yleisistovuutta, joka heikentää järjestäytymättömien yritysten (ei ETL:ään kuuluvien) työntekijöiden asemaa, koska sellaisten yritysten ei tarvitse seurata TES-sopimusta.

Ville Rahikainen
Heikki Männikkö

Kuva: Heikki Männikkö

Ville Rahikaisen kanssa Lantmännen-unibaken (Petikko) portilla ”henkisenä tukena” SEL:n ammattiosasto ykkösen sihteeri ja Vaasa Vantaan leipomon työntekijä Minna Pirhonen, joka järjesti myös teetarjoilun.

DSL tiedottaa

Afriikka muutoksen kourissa -seminaari 7.6.

Demokraattinen sivistysliitto järjestää Afriikka muutoksen kourissa -seminaarin Matinkylän Pirtillä, Espoossa (Keskipäivänkuja 4), lauantaina 7.6. klo 12–20. Seminaari järjestetään yhteistyössä Afrikan Civil Societyn kanssa. Afrikkalaiset puhujat valottavat Afrikan mannerta ja eri maita koskevia muutoksia ja yhteiskunnallisia tilanteita. Vapaa pääsy, tervetuloa! Lisätietoja tulossa: desili.fi

Olemme mukana Maailma kylässä -festivaalilla

DSL osallistuu Maailma kylässä -festivaaliin Helsingin Suvilahdessa viikonloppuna 24.–25.5. Pöytäpaikkamme löydät Mahdollisuuksien torilta, Kattilahallin sisätiloista. Festivaali täyttää tänä vuonna 30 vuotta ja sen teemana on Rauha.

Näytteilleasettajapisteellämme esittelemme toimintaamme, kerromme yhteistyömahdollisuuksista sekä myymme marxilaista ja työväenluokkaista kirjallisuutta. Välineitä maailman ymmärtämiseen ja työkalut muutokseen on mahdollista löytää yhdessä opiskellen.

DSL tukee elinikäisen oppimisen periaatteen mukaisesti vapaata sivistystyötä ja suunnitelmallista aikuisopiskelua, jonka tavoitteena on lisätä yhteiskunnallista tietoisuutta kansanvaltaisuuden edistämiseksi.

Häirinnän raportointilomake avattu DSL:lle

Häirinnän raportointilomakkeella voit ilmoittaa, mikäli olet todistanut syrjintää, kiusaamista tai muuta epätasa-arvoista toimintaa koulutuksissamme, opintokeskuksen järjestämissä tai meidän tukemissa. Lomakkeen on tarkoitus olla mahdollisimman matalan kynnyksen yhteydenottokanava, joten sinun ei tarvitse kertoa nimeäsi tai yhteystietojasi ellet halua. Tärkeintä on, että annat mahdollisimman tarkan kuvauksen kokemastasi tai todistamastasi toiminnasta.

Viesti välittyy suoraan työntekijällemme, joka on koulutettu häirintäyhdyshenkilöksi. Hän käsittelee tilanteen tarpeelliseksi katsomallaan tavalla. Jatkotoimenpiteistä sovitaan yhdessä ilmoittajan kanssa, mikäli hän niin toivoo ja on jättänyt yhteystietonsa.

Lomake löytyy DSL:n nettisivuilta, turvallisemman tilan periaatteiden osiosta.

Toivotamme taistelevaa ja oppivaa työväen vappua Kansan Äänen lukijoille!

Tutustu osoitteessa www.desili.fi

SÄÄSTÄÄ VAI SIOITTA

Osakesäästäminen oli ennen vaihtoehto ”sukanvarrelle” tai pankkisäästämiselle. Tämänhän tarkoitti sitä, että säästettiin johonkin tarkoitukseen, asuntoon, mökiin, autoon tai johonkin kodinkoneeseen. Kotitalouksien varallisuuksien kasvaessa, niin tänään ”sijoitetaan”, ei enää säästetä johonkin kohteeseen. Tällä siirtymällä, ajattelutapojen muutoksella, on merkitystä tulojen ja varallisuuserojen kasvaessa, hyväksytään vallitseva eriarvoisuuden kasvu, talouden kasvun hidastuminen, siirrytään ”riistetyistä riistäjiksi”.

Muutos näkyy maailmanlaajuisesti siten, että voimakkaimmin kasvavat maat kuten Kiina ja Intia synnyttävät keskiluokkaansa ja jarruttavat maailman tuloerojen kasvua (mm. Milanovic), mutta rikkaimmissa maissa kuten USA tai Suomi tuloerot jatkavat kasvuaan. Ensin mainituissa maissa säästetään tarpelliseen, jälkimmäisissä toimitaan osakemarkkinoilla, sijoitetaan päivittäisen tarpeen yli jäävää varallisuutta.

Milton Friedman sai talouden Nobellinsa -76, ”kapitalismin kultakauden” päättyessä (-74). Hän loi monetaristisen teoriansa realitalouden aikaan, jolloin vaurauden tuli näkyä, ei piiloutua ”veroparatiiseihin”. Vaurauden tuli luoda yhteistä hyvinvointia kuten meidän ”patruunatalous” loi hyvinvointia asuntoineen, päiväkoteineen urheiluseuroineen jne. Kuten M.F. ajatteli, ”rikkaiden rikastuessa köyhille siroutuu osa”. Ajattelu loi kui-

tenkin pohjan kasinotaloudelle, uusliberalismille ja finanssikapitalismille, joita M.F. arvosteli ennen kuolemaansa (2006).

Tulo- ja varallisuuserojen jatkaessa kasvuaan (gini-kerroin), niin yhä useammasta on tullut ”sijoittaja”, kapitalisti mittakaavassaan. Tämä kehitys on johtanut siihen, että rikkaimmat rikastuvat ja köyhimmät köyhtyvät, kun sijoitusvarallisuus kasvaa. Kehitystä voivat muuttaa vain maita tai vielä suurempia kokonaisuuksia järjestyttävät tapahtumat, sodat, pandemiat tai ympäristökatastrofit. Poliittinen tahto muutoksiin on hiipunut, kun yhä useammasta ”säästäjästä on kasvanut sijoittaja”, joka näkyy poliittisten arvojen muutoksena, sen hyväksyvänä äänestämättömyytenä tai äänestämällä.

Keskiluokkia synnyttävät kehitykset, teollistuminen, palveluvaltaistuminen tai digitalisoituminen ovat takana ja Kaakkois-Aasiankin keskiluokka on siirtymässä säästäjistä sijoittajiksi, niin kehityksen voi olettaa jatkuvan maailman tai Suomen mitassa samanaikaisena, rikkauksien ja köyhyyksien kasvuna.

Globalisoituminen on rakentanut tämän yksilöllisyyttä ja markkinaehtoisuutta korostavan mallin, johon tulee sopeutua säästään tai sijoittaan, jossa on kasvava joukko, jonka ei tarvitse tätä valintaa tehdä, kaikkein köyhimmät.

Hannu Ikonen
Lieksa/Sisilia/Ispica

Julkinen sosiaali- ja terveystoimi on pelastettava!

Suomen kunnallinen terveydenhuolto oli EU-maiden huippua. Maasamme on sote-soppaa keitetty jo 13 vuotta. Koko ajan tilanne on huonontunut. Muutama vuosi sitten terveydenhuoltomme todettiin yhdeksi EU-maiden parhaista. Edellä olivat Hollanti, Sveitsi, Tanska, Norja ja Luxemburg. Soten ongelma ei ole organisaatio vaan lääkäri- ja hoitajapula. Ongelmat ratkeavat kouluttamalla noin 1000 lääkäriä ja 4000 hoitajaa lisää. Soten bruttokateosuus pitäisi nostaa nykyisestä 9,5 %:sta pohjoismaiselle 10,5 %:n tasolle, jotta väestön palvelutarpeiden kasvaessa voimme taata perustuslain mukaiset palvelut. Sote-palveluiden rahoitusta pitää lisätä. Suomi käyttää soteen ehkä vähiten maailman maista suhteessa kansantuotteeseen.

Leveiden hartioiden harha

Vuoden 2009 alussa tehtiin 32 kuntaliitosta, mutta yksikään niistä ei tehostonut palveluja tai hidastanut kustannusten kasvua (Valtion taloudellinen tutkimuslaitos, VATT). Palvelut heikkenivät varsinkin liitoskunnissa. Suomi on tekemässä niitä virheitä, joita muut ovat jo korjaamassa. EU:n hyvinvointivaltion tutkimusohjelmissa todetaan, että nyt on menossa hajasijoitus- ja paikallistason vahvistaminen. Suomi on menossa väärrään suuntaan – takapuoli edellä puuhun. Suomessa 20 000–40 000 asukkaan kunnat tuottavat palvelut tehokkaimmin. Ruotsissa vastaava luku on 30 000–50 000 ennen suuralueisiin siirtymistä.

THL:n tilastojen mukaan alle 10 000 asukkaan kunnat ovat yleisesti alle keskiarvon, suuret kaupungit eivät ole taloudellisia ja kaikki suurkaupungit olivat keskiarvon yläpuolella. Suomessa sote-palvelut olivat maailman kustannustehokkaimpia, mikä johtuu kuntien halusta ja kyvystä tuottaa palvelut hyvin sekä kuntien ja ERVA-alueiden optimaalisesta koosta. Sipilän ja Marinin hallitusten maakunta-sote-uudistus merkitsee sote-palvelujen yksityistämisen jatkumista ja siirtymistä vakuutusperusteiseen terveydenhoitoon. ”Hyvinvointi”-alueet ovat aiheuttaneet kustannusten kasvua ja palvelujen leikkaamista. Tämä tiedettiin tasan tarkkaan jo juhannusviikolla 2021, jolloin Marinin hallitus runnoi Sipilän hallituksen sote-uudistuksen ohi perustuslakivaliokunnan.

Orpon-Purran hallitus ajaa

soten yksityistämistä apinan railvolla - jopa Sipilän ja Marinin hallitusten tavoitetta nopeamminkin. Julkisen soten leikkaukset ja siirtäminen yksityisille maksaa miljardeja - vaikka palvelut huononevatkin. Ongelmat johtuvat mielettömän suurista sote-alueista sekä sote-toimen miljardiluokan alibudjetoinnista. Suomen hallitus haluaa kaksinkertaistaa Suomen sotamenot vuodesta 2023 ja siirtää useita miljardeja sotu- ja sote-rahoja sotaan.

Valtava potkuaalto pyyhkii terveydenhuollossa

Alueilla on huutava pula lääkäreistä ja hoitajista. ”Hyvinvointi”-alueet ovat jo vähentäneet tai uhkaavat vähentää lähes 4000 henkilötyövuotta. Palvelujen ostaminen yksityisiltä kermankuorijayrityksiltä aiheuttaa suuret kustannusten lisäykset. Eikö valtionvarainministeri Purraalla ja ministeriön virkamiehillä ole järkeä vai istuvatko he sen päällä?

Valtionvarainministeriö päättää alueiden toiminnasta

Orpon hallitus on siirtänyt Sote-alueiden ohjauksen valtionvarainministeriöön. Pirkanmaan hyvinvointialueen entinen johtaja Marina Erhola toimii nyt sosiaali- ja terveysministeriön määräaikaisena alivaltiosihteerinä. Hän toimi osa-aikaisesti myös valtiovarainministeriön hyvinvointialueiden ohjauksen tukena. Mitään muuta sote-alan asiantuntemusta ministeriön alueiden ohjausyksikössä ei olekaan. Sen johtaja Ville-Veikko Ahonen ilmeisesti kuvittelee, että alueiden budjettien väkivaltainen leikkaus vähentää kustannuksia. Näin suurteol-

lisuudessa onkin, mutta sote-toimessa asia on usein päinvastoin.

Palvelujen leikkaukset ja hoitoon jonottaminen maksaa maitaita

Viikkojen, kuukausien - jopa vuoden jonotus hoitoon maksaa yhteiskunnalle. Osa leikkausta tai muuta hoitoa odottavista potilaista kuolee ja muidenkin vammat tai sairaudet voivat pahentua, jolloin niiden hoito tulee huomattavan kalliiksi. Kustannustehokkainta erikoissairaanhoidon hoito on, mitä nopeammin tarvittavat toimenpiteet voidaan toteuttaa. Terveydenhoitoon on panostettava niin, että kaikki hoito voidaan tarjota viikossa. Kiireetön hoito on kiireetöntä, joten voimme siirtymäkauteksi odottaa vastaanotolle pääsyä toisenkin viikon. Palvelujen vienti kymmenien tai satojen kilometrien päähän hajottaa palvelujen integraation. Jos perusterveydenhoitoa, sosiaalitoimintaa - erityisesti vanhusten hoivaa - ja varhaiskasvatusta ja koulutusta johdetaan kunnantuvan vierisistä huoneista, integraatio pystytään säilyttämään.

Julkisen terveydenhuollon luhistuminen voidaan vielä estää

Tärkeiden päätösten hetkellä pitää käämme mielessä jo edesmenneen terveyskeskuslääkärin Julian Tudor Hartin vuonna 1971 havaitsema käänteinen hoitolaki: mitä suuremmin lääketeieteen rajalliset resurssit alistetaan markkinavoimille, sitä suuremmin nämä kanavoituvat näistä paremmin maksaville ja siten keskimääräisesti terveemmille kansalaisille!

Jo yksityistetyt palvelut on otettava yhteiskunnan haltuun

Lähipalvelut pitää mahdollistaa oman kunnan terveyskeskuksessa omalääkärin vastaanotolla. Etävastaa-annotot eivät korvaa lääkärissä tai hoitajalla käyntiä. Kasvokkain keskustelu ja tutkimusten teko on tuloksellisempaa terveysasemalla.

seen Nato-maahan. Vastanneet eivät olleet yhtä valmiita sotilaallisen avun lähettämiseen kuin aiemmin, siinä tilanteessa, että apu tekisi Suomesta osapuolen. Reilu puolet vastanneista oli sitä mieltä, että rauha olisi parempi kuin sodan jatkaminen (Ukrainassa), vaikka rauha vaatisi raskaitakin myönnytyksiä. NATO-poll-tutkimushanke on Koneen säätöön rahoittama Helsingin yliopiston johtama tutkimus. Se toteutettiin Taloustutkimuksen internet-paneelissa. Eri kierroksilla vastaajia oli 2 900–1 700, lähde: Yle 24.4.2025)

Sodan ja rauhan kysymyksiä ei pitäisi voida ratkaista markkinavetoisesti manipuloivilla kyselytutkimuksilla. Näissä kysymyksissä pitäisi tiedustella koko väestön mielipidettä puolueettomalla kansanäänestyksellä ja noudattaa sen tahtoa. Onko mielenkiintoista nähdä, onko NATO-poll-kyselytutkimuksella mitään vaikutusta Suomen Nato-juntan sotakiikhoon.

Matti Laitinen
vanhukainen ja rauhaveteraani
24.4.2025

Julk.
kansanaani.org verkko 25.4.-25

Kuva: Heikki Männikkö

Runsas 10 vuotta sitten oli täysin selvää, että oikeistovoimat ja EU-sii-vestäjät pyrkivät SOTE-palvelujen yksityistämiseen ja suurten terveyspalveluja tuottavien yritysten rahassammoksi. Vappuna 2017 näytimme tämän tunnuksen, jonka jälkeen se on ollut aina mukana merkittävässä protesteissa. Orpon ja Purran hallitus sanoo verohuojennuksia käyttämällä lisäävänsä ihmisten ostovoimaa, joka sitten kulutetaan kalliisiin terveyspalveluihin, mikä on tulonsiirto kansalta terveyskapitalisteille.

Muiden kokemuksia tulee hyödyntää

Ruotsissa, Tanskassa, Norjassa, Hollannissa ja Virossa on päätetty perua jättialue-sote ainakin perusterveydenhoidon ja hoivan osalta, kun huomattiin sen olevan kallis ja tehoton.

Sote-toimi takaisin kuntiin!

Suomi ei ole muusta maailmasta poikkeava saareke. Meilläkin alueuudistus tullaan perumaan. Tärkeätä on, että pahoinvointialuelait kumotaan nopeasti, jotta julkisten sote-toimien hävitys estetään ja rahat säästytävät palveluihin - ei seinien siirtelyyn.

Aluevaalit ovat vaevaliit

Meille valehdellaan päivittäin, että alueorganisaatio päättää, mitä palveluita kansalaisille tarjotaan. Päätökset ”pahoinvointi”-alueiden asioista tekee valtionvarainministeriö, joka antaa melko yksityis-

kohtaiset määräykset STM:n kautta alueille. Alueiden investointibudjetti tulee VM:stä, eivätkä alueet saa korjata edes pilkkuvirheitä. Aluevaltuusto ja -hallitus ovat toimeenpanevia elimiä. Ellei alueille anneta päätösvaltaa asioihin, on jätetöntä ylläpitää jättikokoista aluevaltuustoa ja järjestää aluevaaleja sen valitsemiseksi. Nykyisin aluevaltuustojärjestelmä on vain puolue-tuen jakamisen väline. Mielestäni alueen kunnat voisivat nimittää aluehallituksen jäsenet siihen asti, kun palataan kuntapohjaiseen järjestelmään.

Asioista päättävät eivät näytä ymmärtävän sote-asioista enem-pää kuin sika hopealusikasta. Jos alueille ei anneta päätösvaltaa, aluevaltuustot voisi lopettaa. Kunnat ja kuntainliitot voisivat nimittää aluehallituksen ja se puolestaan tarvittavat työryhmät, lautalinnat, valio-kunnat jne.

Juhani Tanski
Kuopio
Julk. Kansan äänessä 2y/2025

Stubbin tulisi harjoitella toden puhumista

Pääsiäisenä on ylösnousemus ja kirkastuminen ihme tapahtunut myös Iltalehden toimituksessa, hallelujaa. Tunnettu kansainvälisten suhteiden teoreetikko, Chicagon yliopiston professori John Mearsheimer antoi tyylyn arvion tasavallan presidentti Alexander Stubbin arvopohjaisesta realismista Iltalehden äskettäin julkaisemassa haastattelussa.

Tähän Stubb vastaa samaisessa lehdessä: ”Stubbin mukaan Naton luonne muuttui kylmän sodan jälkeen ja sen painotukseksi tuli rauhanturvaaminen ja kriisinhallinta. – Naton laajentuminen tapahtui, kun kylmän sodan aikaiset Neuvostoliiton satelliittivaltiot halusivat lisäturvaa täysin ymmärrettävistä syistä. Laajentuminen ei kuitenkaan ollut aggressiivista. Nato ei ole koskaan hyökännyt toiseen maahan”.

En viitsi kommentoida hänen kaikkia viittä vastaustaan Mearsheimerin esittämiin väitteisiin arvopohjaisen realismin tuhoavasta voimasta, koska kaikki vastaukset ovat kopio Euroopan narratiivista. Mutta se on sanottava, että Stubbin väite, ettei Nato-

ole koskaan hyökännyt toiseen maahan, on räikeä valhe.

Miten tasavallan presidentti on voinut unohtaa sodan Afganistanissa, jossa käytettiin ensimmäisen kerran Naton 5. artiklaa? Miten hän on unohtanut Jugoslavian pommitukset, Libyan tuhoamisen, Syyrian sodan ja lukuisat muut Naton sodat? Minkä arvoisen presidentti meillä on, kun hän näin uskomattomasti valehtelee?

Vai onko maan johdossa niin raukka mies, että hän vain mielitelläkseen eurooppalaisia sodanlietoja johtajia toistaa yhä uudelleen mantraa, jonka mukaan Venäjä ja **Putin** ovat pahoja? Ja mitä viisasta valtiomiesmäisyyttä on julistaa julkisesti – myös Yhdysvaltain presidentille –, että tärkeimman naapurimme johtajaan ei voi luottaa?

En muista vastaavaa tyhmyyttä ja röyhkeyttä ennen esiintyneen Suomessa. Alexander Stubbin pitäisi ehdottomasti lopettaa vihan ristiretki ja harjoitella toden puhumista.

Jäämeren kalastaja
Ari Pietikäinen

Julkaistu:
Naapuriseurauksen Sanomat 23.4.

Venäjältä varovaisia arvioita ja optimismia

Kun ajat hiljempää, pääset pitemmälle, kuuluu venäläinen sananlasku. Nyt näyttää siltä, että markkinoilla tämä viisaus on vaarassa unohtua. Näin ainakin Venäjän viranomaisten mielestä. Eräs ulkoministeriön johtaja tote- si TASS:n mukaan, että Venäjän ja Yhdysvaltojen välisten neuvotte- lujen tulosten perusteella ei pidä vaipua epätoivoon eikä antautua euforiaan.

Venäjän ja muun maailman medi- an toisilleen vastakkaiset arviot lie- nevät yksi syy tällaisille ”ohjeille”. Ve- näjän markkinoilla toimivien yritys- ten ja sijoittajien optimisille löy- tyy useita perusteita. Rupla vahvis- tuu, pörssikurssit nousevat, luotto- jen korot laskevat ja inflaatiokin on hidastumassa. Myös kullan historial- lisen korkea hinta sataa Venäjän laa- riin. Se, että inflaatio on liian korkea hidastumisestaan huolimatta ja et- tä reaalikorotkin ovat historiallisen korkealla pakkaa unohtumaan.

Venäjällä vallitseva varovai- suuden ja optimismin yhdistel- mä poikkeaa aika tavalla Suomessa ja muualla Euroopassa vallitsevista mielialoista. Niitä leimaavat puheet laman väistämättömyydestä ja va- rustelumenojen kasvattamisen vält- tämättömyydestä. Mielialoja ruokki- vat dollarin arvon aleneminen, pör- ssikurssien alamäki ja nousevat korot erityisesti Yhdysvalloissa.

Dollarin arvon alamäki ja ruplan näkymät

Trumpin hallinnon tariffipolitiikan ilmeisenä tarkoituksena on dollarin vaihtokurssin alentaminen. Vaihto- kurssia kuvaa parhaiten dollari-in- deksi. Sen muutokset ovat kytkeyty- neet näkyvästi kansainvälisen talou- den ja politiikan käännteisiin sen jäl- keen, kun Nixonin hallinto päätti ir- rottaa dollarin arvon kultakannasta. Nyt näyttää siltä, että dollarin vaih- tokurssin suunta on alaspäin riip- pumatta siitä, mitä Trumpin hallin- to päättää.

Kun dollari irrotettiin kulta- kannasta, sen arvo päävaluutoissa aleni lähes 10 vuoden ajan. Sen jäl- keen alkoi indeksin raju nousu, joka päättyi vuonna 1985. Tuolloin dolla- rin vaihtokurssi ylitti sen lähtöarvon 100 pistettä puolitoistakertaisesti. Kallis dollari vähensi Yhdysvaltojen vientiä niin, että presidentti Reagan pakotti Japanin ja Saksan revalvoi- maan valuuttansa.

Vuoden 1988 loppuun men- nessä dollari-indeksi putosi jälleen

alle lähtöarvonsa, jota kuvataan in- deksillä 100. Alimman arvon se saa- vutti vuonna 1992, jolloin indeksi arvo oli lähes 20 prosenttia alle läh- töarvonsa. Tämä alhainen dollari- indeksin arvo jatkui vuoteen 1995 saakka. Silloin Yhdysvaltojen vaih- totaseen vaje oli viimeistä kertaa al- le 100 miljardia.

Uusi indeksin nousu saavut- ti huippunsa vuoden 2002 alussa. Nousu oli internetin ja informaatio- teknologian siivittämä. Se päättyi Dot.com-kuplaan, joka suisti myös dollari-indeksin luisuun. Indeksii saa- vutti historiallisen pohjansa vuoden 2008 finanssikriisin ja kuplan puh- keamisen kynnyksellä. Tuolloin in- deksin arvo oli lähes 30 prosenttia alle 100 pisteen.

Pohjan jälkeen alkoi hidas in- deksinousu, joka saavutti 100 pis- teen rajan vasta vuoden 2022 toi- sella neljänneksellä. Luultavasti Uk- rainan kriisin puhkeaminen sodak- si johti siihen, että dollarin turvasa- tama-asema kävi aikaisempaa suosi- tummaksi. Vuoden 2022 syksyllä in- deksi pysytteli jonkin aikaa 110 pis- teen yläpuolella.

Nyt indeksi on ollut jo jonkin aikaa alle 100 pisteen. Indeksii heikkeneminen on johtanut dollarin rupla-arvon vajoamiseen lähelle lu- kemia, jotka olivat ominaisia ennen Ukrainan sotaa noteeratuille arvoil- le. Rupla on vahvistunut suhteessa dollariin ja juaniin yli 30 prosenttia vuoden 2024 lopun pohja-arvos- taan. Sen sijaan ruplan euroarvo on noussut ”vain” 22 prosenttia.

Trumpin auttava käsi

Nykyisen valtavirran taloustieteen eräs tukijalka on teoria näkymättö- mästä kädestä. Se on skottilaisen moraalfilosofi Adam Smithin lan- seeraama käsite. Näkymättömällä kädellä Smith tarkoitti markkinoita, jotka suuntaavat yksilön vaurastu- mispyrkimykset siten, että ne autta- vat koko kansantaloutta kasvamaan. Nyt Trump yrittää tehdä tästä kädes- tä erityisen näkyvän.

Tullien korotuspäätökset sekä uhkailut Grönlannin ja Ukrainan mi- neraalivarojen haltuunotosta ovat tehneet näkyviksi Trumpin käden- jäljen. Käänteet Ukrainan sodan lo- pettamiseksi ovat osoittaneet, että käden liikkeet seuraavat reaaliai- ilman muutoksia suhteellisen nope- asti.

Kun Trump haukkui Yhdys- valtojen keskuspankkijärjestel-

Juha Lehto, 24.4.25
Naapuriseuran Sanomat
”Analyysit”

män FED:n johtajaa hidastelijaksi ja luuseriksi, hänen kädensä tuli entis- tä näkyvämmäksi. Dollari-indeksii vajoaminen kiihtyi entisestään. Yh- dysvaltojen tärkeimmät pörssi-in- deksit lähtivät uuteen laskuun. Kun hän sitten tarkensi, ettei ole erotta- massa pääjohtajaa, kurssit lähtivät nousuun.

Trumpin kädenjälki on pan- tu merkille myös Venäjällä. Rup- lan vahvistumisen lisäksi Venäjän tärkeimpien pörssien indeksit ovat reagoineet Trumpin ulostuloihin. Erityisesti pörssikurssit ovat seuran- neet suhteellisen uskollisesti Trum- pin sanomisia ja uutisia Yhdysvalto- jen ja Venäjän välisten neuvottelu- jen etenemisestä. Maailman johtavi- en pörssien käyttäytyminen ei juuri poikkea Venäjän pörssien liikkeistä.

Tavallaan paradoksaalise- na voidaan pitää sitä, että pahim- min Trumpin politiikasta ovat kärsi- neet ne yhtiöt, joiden johtajat ovat tukeneet Trumpin vaalikampan- jaa ja hallintoa eniten. Näitä yhtiöi- tä kutsutaan M7-yhtiöiksi. Markki- na-arvoltaan suuruusjärjestykses- sä ryhmään kuuluvat Apple, Micro- soft, Nvidia, Alphabet, Amazon, Me- ta ja Tesla.

Näiden yhtiöiden markkina- arvo on sulanut vuoden alusta lä- hes 4 000 miljardilla dollarilla. Sum- ma on lähes yhtä suuri kuin Britan- nian tai Ranskan vuotuinen brut- tokansantuote. Eniten arvoaan on menettänyt Trumpin näkyvimmän kannattajan Elon Muskin yhtiö Tes- la. Sen markkina-arvosta on jäljellä enää 60 prosenttia siitä, mikä se oli vuoden alussa. Keskimäärin M7-yh- tiöiden markkina-arvo on pudonnut 25 prosenttia.

Toisaalta on niin, että nämä yhtiöt selviävät kilpailusta sitä paremmin, mitä vaativammiksi käy- vät markkinoiden olosuhteet. Näin siksi, että pahimpien kotimaisten kilpailijoiden konkurssivaara kas- vaa ympäristön vaikeutuessa. Myös M7-yritysten neuvotteluvoima kas- vaa suhteessa niille palveluja ja mui- ta panoksia tuottaviin yrityksiin. To- dellinen uhka M7-yritysten asemaan kohdistuu kiinalaisten ja muiden aasialaisten kilpailijoiden taholta.

Kuinka auttavaksi Trum- pin näkyvä käsi loppujen lopuk-

si osoittautuu, onkin sitten toinen kysymys. Jos asiaa tarkastellaan Yh- dysvaltojen tavara- ja palveluvien- nin näkökulmasta, niin positiivisia merkkejä löytääkseen pitää mennä aina 1920-luvulle. Silloin suurin osa Yhdysvaltojen liittovaltion tulois- ta kerättiin tulleilla. Niillä rahoitet- tiin julkisia investointeja infrastruk- tuuriin, koulutukseen ja terveyden- huoltoon.

Nixonin ja Reaganin päätök- set eivät johtaneet toivottuun tu- lokseen. Dollari-indeksii laskusta huolimatta investoinnit ovat suun- tautuneet muualle kuin teollisuu- teen tai infrastruktuuriin. Dollarin arvon aleneminen ei ole johtanut myöskään Yhdysvaltojen vaihtota- seen alijäämän häviämiseen. Se on ollut positiivinen vuositasolla vii- meksi vuonna 1975.

Öljyn ja elektroniikan hinnat

Trumpin vaikutus Venäjän talouteen on johtanut myös siihen, että ruplan vaihtokurssi ei ainakaan toistaiseksi ole ollut entiseen tapaan riippuvai- nen öljyn hinnasta. Öljyn maailman- markkinahintojen lasku on yleensä heikentänyt ruplaa suhteessa dolla- riin. Nyt rupla on vahvistunut, vaika Brent-öljytynnyrin maailman- markkinahinta on laskenut marras- kuun lopun 74 dollariin nykyiseen runsaaseen 67 dollariin.

Brent-öljyn markkinahinta on tärkeä, sillä sen tasosta riippuu, mil- lainen merkitys 60 dollarin hintaka- tolla on Venäjälle. Yhtiöiden tosiasi- alliset tulot riippuvat Urals-öljyn hin- nasta. Siitä riippuu myös se, kuinka suuri osa öljy-yhtiöiden tuloista ve- rotetaan liittovaltion budjettiin. Urals-öljyn hinta on laskenut mar- raskuun lopusta 11 prosenttia.

Ruplan vahvistumisen johdos- ta venäläiset maahantuojaat maksa- vat tuontitavaroistaan 30 prosenttia pienemmän ruplahinnan kuin mar- raskuussa 2024. Näin siinä tapauk- sessa, että ulkomaiset myyjät ovat pitäneet hinnat ennallaan omas- valuuttassaan. Trumpin hallinnon lopullisista tulleista riippuu, kuinka paljon myyjät joutuvat laskemaan omia vientihintojaan jatkossa. Ve- näjän kansalaisten ja yritysten kan- nalta elektroniikkatuotteiden hinta on yksi tärkeimmistä. Niiden tuon- tihinnat lähtivät huomattavaan las- kuun maaliskuussa.

Izvestijan haastattelemien elektroniikan maahantuo- jien mu- kaan hinnat ovat laskeneet maal- is- ja huhtikuun aikana 10–20 prosent- tia. Eniten ovat halventuneet kan- nettavien tietokoneiden hinnat. Ni- den ruplahinta on nyt 20 prosenttia pienempi kuin vuoden alussa. Myös älypuhelimien ja muiden elektro- niikkatuotteiden hinnat ovat pu- donneet yli kymmenen prosenttia.

Globaalin talouden muutok- sista ja Venäjän omista päätöksis- tä riippuu se, kuinka pitkään Venä- jällä kuluttajat voivat nauttia laske- vista tuontitavaroiden hinnoista. Ve- näjän oma tuonnin korvausohjelma saattaa tulla yhdeksi esteeksi. Oh- jelma määrittelee sellaisten tuotte- den luettelon, joiden maahantuon- ti on sallittua. Ne ovat yleensä tuot- teita, joita ei voida valmistaa Venä- jällä. Nyt teollisuus- ja kauppaminis- teriö on jättämässä HP:n ja Fujitsun kannettavat tietokoneet ja palveli- met rinnakkaistuontiluettelon ulko- puolelle.

Ruplan kurssia voivat nostaa edessä olevat verojen maksut. Kos- ka maksuihin käytetään ruplaa, sen kysyntä voi nousta ja kurssi kohota. Toisaalta esimerkiksi Iranin ja Yhdys-

valtojen meneillään olevat neuvot- telut saattavat niiden onnistuessa li- sätä Iranin öljyn tarjontaa, joka las- kisi öljyn maailmanmarkkinahintaa.

Sijoitustuottojen nykyinen taso vaatii tuottavuuden kasvattamista

Venäläisten pankkien maksamat korkeat korot ja ruplan vahvistumi- nen samanaikaisesti ovat johtaneet siihen, että sijoitusten vuosituo- tot voivat nousta jopa 50–75 prosent- tiin. Ne, jotka vaihtoivat dollarit, jua- nit tai eurot rupliksi joulukuun alus- sa ja tallettivat ruplavarat esimerkik- si puoleksi vuodeksi pankkeihin, sai- vat lähes puolitoista kertaisen tuo- ton. He pääsivät hyödyntämään se- kä ruplan yli 30 prosentin vaihto- kurssin nousua että yli 20 prosentin talletuskorkoja. Venäjän suurimmat pankit lupasivat joulukuun alussa kuuden kuukauden talletuksille 22 prosentin vuosikorkoja.

Pitkään jatkuessaan sijoittajil- le herkulliset korot vaarantavat in- vestoinnit reaalitalouteen. Jos pan- kit vaativat myöntämistään luotois- ta jopa 25 prosentin korkoja, niin tällaisella luotolla rahoitetun inves- toinnin täytyy olla todella kannat- tava. Pitkällä aikavälillä Venäjällä on edellytykset tällaisillekin tuotoil- le. Sen ovat monet yritykset todis- taneet viimeisen 20–30 vuoden ai- kana. Mutta samanaikaisesti korke- at korot karsivat suuren määrän in- vestointeja, joilla voisi kehittää täy- sin elinkelpoisia hankkeita.

Perimmältään taloudellinen kasvu on luonnonvarojen jalosta- misen ja työvoiman osaamisen sum- ma. Teknologia ja toimitusketjuun sisältyvät konejärjestelmät ovat tär- kein keino tehostaa luonnonvaro- jen jalostusta tarpeiden määrittä- mään muotoon. Venäjällä riittää se- kä luonnonvaroja että työvoimaa. Jotta työvoimasta ei tulisi rajoite, tuottavuutta on nostettava niin, et- tä investointien kannattavuus kes- tää kalliitkin rahoitusratkaisut.

Venäjän talous kasvaa tä- näkin vuonna euroalueen taloutta nopeammin

Venäjän talouden haasteisiin vas- taaminen ei riipu pelkästään Ve- näjän omista päätöksistä. Vastaus- ten tehokkuus riippuu oleellisesti myös koko globaalin talouden tilas- ta. Kansainvälisen valuuttarahaston IMF:n julkaisema globaalin talouden huhtikuinen päivitys osoittaa, et- tä talouskasvu on hiipumassa. IMF on alentanut vuoden 2025 globaa- lin talouden kasvuennustetta tam- mikuun 2025 ennusteeseen verrat- tuna puolella prosenttiyksiköllä 2,8 prosenttiin.

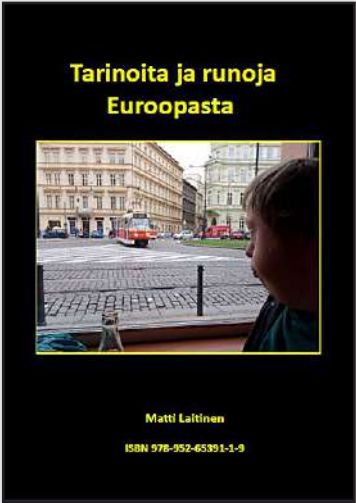
Valuuttarahaston vertai- lussa Venäjä on ainoa suuri ta- lous, jonka kasvuennustetta rahas- to on nostanut tammikuun ja loka- kuun ennusteisiin verrattuna. Venä- jän bruttokansantuotteen ennuste- taan kasvavan tänä vuonna 1,5 pro- senttia. Euroopan unionin talouden IMF olettaa kasvavan 1,2 prosent- tia ja euroalueen vain 0,8 prosent- tia. Suurimpien euroalueen maiden kasvuennuste on alle prosentin. Ve- näjän kannalta tärkeiden kauppaa- kumppaneiden Kiinan ja Intian kas- vuennusteet ovat 4,0 ja 6,2 prosent- tia.

Valuuttarahaston selvityk- sistä käy ilmi, että geopolitiin- nen pirstoutuminen yhdessä ta- louskasvun hidastumisen kans- sa horjuttaa jo globaalin rahoitus- järjestelmän tulevaisuuden nä-

Tarinoita ja runoja Euroopasta - kirjoituksia vuo- silta 2022–2025

Eurooppaa on taas kierrelty per- heen voimin. Kolmikollemme – faija, mutsi ja kehitysvammainen kundi - on kertynyt jälleen kilo- metrejä, karttoja, kertomuksia, runoja, kokemuksia, valokuvia ja muistoja. On koittanut aika jäl- leen koostaa tapahtuneesta kir- ja. Tämä on viides tarinakokoel- ma 19 teosta käsittelevässä kir- jallisessa kokonaisuudessa. Kynä ja kamera kulkevat matkassa niin kauan kuin jalat kantavat. Kirja ilmestyy 31.3.2025. Kirjaa voi ti- lata minulta meilitse: matti.laiti- nen@gmail.com (lähetä yhteys- tietosi).

Tavoitteenani on ja on ollut kuvailla kirjallisin ja kuvallisin keinoin arki- ta todellisuutta oman elämäni ai- kana Euroopassa. Tässä tarinako- koelmassa ovat tarkastelun kohtei- na Balttia, Praha, Kreikka, Islanti ja Suomi. Matkustaminen on tapah-

tunut julkisilla liikennevälineillä liik- ku. Arki on kohdattu tavallisten ihmisten asuttamissa kaupungino- sissa, marketeissa, kauppahalleis-

sa, baareissa ja kuppiloissa. Kult- tuurien ja ihmisten kohtaamista ei ole vältetty. Museoissa, näyttelyissä ja musiikkitapahtumissa on käyty aktiivisesti.

Emme suostu delaamaan minkään maan, sotilasliiton tai sotadorkan puolesta. Tahdomme elää elinaikamme rauhassa. Milita- rismi on toistuva mielenhäiriö ih- mismunnan sotaissa historiassa. Uskomme silti yhä rauhaan ja rak- kauteen. Iskät ja äiskät ovat höy- dyllisempiä himassa kuin sankari- tai joukkohaudoissa.

Kirjan hinta: 12 euroa ja postitettuna kotiin 12 euroa + 5 eu- roa = 17 euroa. Kirjassa on 130 si- vua ja runsaasti valokuvia.

Terveisin
Matti Laitinen
työläiskirjailija

Suomen talous kulkee Reaganin ja Thatcherin jalanjälkiä

Hallitus piti puoliväliriihensä 22-23.4.2025, jossa oikeistohallitus loi välitilinpäätöstä taloudenpitonsa toteutumisista. Riihelle loi julkisuudessa leiman suuret puheet verokevennyksistä, joita perusteltiin talouskasvun vauhdittamisella. Tuttuun tapaan riihen päätteeksi Orpo rehvasteli, että riihestä lähteneen kasvupaketin ansiosta Suomi on "täydessä iskussa". Hallituksen aloittaessa Suomi oli iskussa luomaan 100 000 uutta työpaikkaa, jolla perusteltiin hallituskauden suuria leikkauksia. Vaan miten kävi? Artikkelin kirjoittaja Pekka Tiainen summasi yhteen kehysriihen tiedotustilaisuudessa 23.4.2025 annettuja lukuja.

Hallituksen kehysriihpäätökset pahentavat valtion velkaantumista

Budjettiriihestä ilmoitetut verokevennykset ja menolisäykset ovat 6,6 miljardia euroa. Se tekee ison loven valtion talouteen. Tämän vajeen rahoitus olisi annettuilla luvuilla vasta noin 500 miljoonaa euroa sen jälkeen, kun rahoituksesta vähennetään ammattiliittojen- ja yrittäjien yhdistysten jäsenmaksujen verovähennyksen poistamisen sekä valtion ja kuntien menoihin merkityt säästöt, jotka olisivat käytännössä henkilövähennyksiä, sekä sosiaali- ja terveysalan järjestöjen palveluiden tukiin merkityt säästöt. Mikäli näitä säästöjä ei vähennetä, 6,6 miljardin euron kattamiseen kertyy vajaa miljardi euroa. Ammattiliittojen ja yrittäjien yhdistysten jäsenmaksujen verovähennysoikeuden poistaminen on yksi osa niitä toimenpiteitä, joilla on tarkoitus saada vähennettyä järjestäytymistä ammattiliittoihin. Seuraus tällaisesta on työntekijöiden aseman heikentäminen.

6,6 miljardissa on puolustusmenojen lisäystä kolme miljardia vuoteen 2029 mennessä. Muusta eli 3,6 miljardista on 2,7 miljardia verokevennyksiä ja loppu muuta. Kun tehtiin leikkaukset, ei vaikutuksissa otettu huomioon vastaavaa, mutta päinvastoin: kun ostovoima heikkeni, se painoi taloutta ja työllisyyttä alaspäin.

Dynaamiset vaikutukset eivät kata verotulojen menetyksiä

Perusteluksi ei käy, että dynaamiset vaikutukset kattaisivat syntyneen

vajeen ja pidemmän ajan vaikutus valtion velkaan olisi plus/miinus nolla, vaikka tiedottamisessa asia näin esitetään. Tämä on mahdotonta näillä luvuilla.

Tosiasiaa paketti lisää valtion velkaa. Budjetin alijäämä oli 8,6 miljardia euroa hallituksen aloitamisvuotena 2023 ja on vuosina 2024 ja 2025 yli 12 miljardia ja vuonna 2026 9,4 miljardia (kun luvusta ei ole vähennetty asuntorahaston lakautuksen takia sieltä budjettiin siirrettävää 2,4 miljardia). Vuonna 2029 alijäämä olisi 12,6 miljardia. Summaa kasvattaa puolustusmenojen lisäys. Hallitus lisää tilausvaltuuksia, jolloin hankinnat tulevat maksettaviksi seuraavan hallituksen aikana. Tilausvaltuudet sitovat seuraavan hallituksen kädet: edellinen on tehnyt menopäätökset seuraavan hallituksen maksettaviksi.

Leikkauksilla ja arvonlisäveron nostolla rahoitetaan sotilasmenojen lisäämistä

Hallitus on leikannut menoja pääasiassa siten, että työttömyys-turvaa 1,2 miljardilla eurolla (summassa mukana työttömiin kohdistuvia asumistukileikkauksia) ja muuta sosiaaliturvaa sekä terveys- ja sosiaalipalvelumenoja, sekä nostanut arvonlisäveroa yhteensä seitsemällä miljardilla eurolla. Puolustusmenot kasvaisivat vuosien 2010–2020 keskimääräiseen tasoon verrattuna tällä hallituksen päätöksellä vuoteen 2029 mennessä noin kuudella miljardilla eurolla, mikäli kolme miljardia olisi lisäystä vuoden 2025 tasoon. Tällä perusteella seitsemän miljardin leikkaukset ja arvonlisäveronkorotus kesäkuusta 2023 vuo-

den 2025 alkuun mennessä menisivät puolustusmenojen lisäykseen lähes kokonaan.

Nyt tämän päälle tulisi 3,6 miljardia muita verokevennyksiä ja menolisäyksiä, joista olisi kattamatta 2,6 miljardia. Perustelu hallituksen ohjelmassa oli julkisen velan alentaminen. Julkista velkaa ei olla alentamassa vaan leikkaukset ja arvonlisäveron korotukset käytettäisiinkin muuhun eikä lisäksi velkaa kasvatettaisiin.

Kehysriihen päätöksissä 23.4.2025 on joitain kannatettavia asioita. Ne ovat kuitenkin murusia, joilla voi saada hyväksyntää. Verokevennyksistä 1,165 miljardia euroa menisi suuriin tuloihin ja yhtiöverokevennyksiin. Se on jokseenkin sama summa kuin työttömiltä leikattu 1,2 miljardia euroa.

Hallitus toimii Reaganin ja Thatcherin esimerkkiä noudattaen

Otetaan köyhiltä ja annetaan rikkaille: rikkaista tulisi ahkerampia, kun saavat lisää rahaa. Köyhät taas laiskistuvat, kun saavat lisää rahaa. Siksi rikkaille annetaan, että tulisivat ahkerammiksi ja köyhiltä otetaan, että tulisivat ahkerammiksi. Juuri tällä tavoin markkinavoimiin luottava uusi reaganilainen talousliberalismi Yhdysvalloissa ja thatcherilainen uusliberalismi Englannissa perusteli vastaavaa politiikkaa 1980-luvulta alkaen, mutta tämä ei toiminut. Nyt yli 40 vuotta myöhemmin Suomessa perustellaan samalla tavoin.

Hallituksen epäonnistumisen velkatavoitteissa sekä työllisyystavoitteissa

24.4.2025 tulivat julkisuuteen myös maaliskuun 2024 työllisyysluvut. Hallituskauden aikana työllisyys on alentunut 70 000:lla (vuoden sisäistä kausivaihtelusta puhdistetuina luvuin). Siten 100 000 työllisen lisäys vaatisi hallituksen loppukauden aikana 170 000 työllistä lisää tähän tasoon verrattuna. Työttömien työnhakijoiden määrä oli 320 000

Kuva: Heikki Männikko

Hallituksen puidessa puoliväliriihtään Smolnassa, protestoivat luonnonsuojelijat Smolnan ulkopuolella Esplanadin puistossa. He vaativat "Hakkuut alas" ja hiilinielut ylös". "Metsien polton tuki lopetettava".

ja pitkäaikaistyöttömien 114 000 eli yli koronavuosien korkeimman tason. Laaja työttömyys, kun laskeaan mukaan muut kuin työssä olevat työnhakijat, oli 411 000 henkilöä. Tässä luvussa ei ole alityöllisyyttä eli työn puutteen takia tehdään lyhempää työaikaa.

Pieni- ja keskituloisten verotus kiristyy hallituskaudella

Kauppalehden alustavan laskelman 25.4.2025 mukaan kevennys on tavallisissa palkoissa suurimmillaan 2800–3000 euron kuukausituloissa 380–390 euroa vuodessa. 4000 euron tuloissa se on 300 euroa ja 2000 euron tuloissa 180 euroa vuodessa. 1600 euron tuloissa 140 euroa vuodessa. Näillä tulotasoilla ay-jäsenmaksun korotus vie hyödystä kolmanneksen tai puolet tai siltä väliltä. Työttömyyden nousu nostaa työttömyysvakuutusmaksuja ja se vie hyödyistä osan.

Vielä ei ole selvää, onko verotuksen alentaminen inflaatiotarkistuksen päälle, kuten pitää olla, jos on kevennys. Vuoden 2024 osalta hallitus jätti inflaatiotarkistuksen vaujaksi, joten ansioverotus tämän veran lisääntyi. Lisäksi arvonlisäveron korotukset toimivat regressiivisesti: mitä pienemmät ovat tulot, sitä suu-

rempi osa tuloista menee kulutukseen ja sitä suurempi on arvonlisäveron (myös valmisteverojen) osuus kulutuksesta. Kun tuloverotus ja arvonlisäverotus summataan, pieni- ja keskituloisten verotus kiristyy hallituskaudella sen lisäksi, että säästöt on keskitetty juuri pieni- ja keskituloisiin. Lisäksi työntekijöiden aseman huononnuksilla työmarkkina-asioissa on tuloja vähentävää vaikutusta ja valtion velan kasvu tulee aikanaan maksettavaksi.

Tehdyillä päätöksillä kokonaissaldo hallituskaudesta on pieni- ja keskituloisten kannalta selvästi miinuksella ja toimet ovat ostovoimaa heikentäviä, mikä heikentää työllisyyttä: tätä ei ole laskelmassa otettu huomioon.

10 000 euron tuloissa hyöty on 2380 euroa ja siitä se kasvaa niin, että 20 000 euron tuloissa hyöty on 9250 euroa vuodessa. Siitä hyöty kasvaa tulojen noustessa. Lisäksi yhtiöverojen alennusta eivät yhtiöt käytä investointeihin kuin osittain, vaan ne lisäävät myös osingon maksua. Tästä suurin hyöty tulee suurituloisimmille tuloveroalennuksen lisäksi.

Pekka Tiainen 24.4.2025: Valtiotiet. tohtori Kansantaloustiede

Ajopuun EU-uhoa ja maan tuhoa

Kuntavaalien jälkimainingeissa on hyvä muistaa, että vaalien voittajat olivat puolueet, jotka ovat vuosikymmeniä ennen jokaisia vaaleja luvanneet laittaa Suomen asiat kuntoon. Suomalaiset oli jälleen helppo houkuttella äänestämään systeemi-puolueita, kuten vaikkapa ulkomaisessa ohjauksessa toimivaa kokoomusta. Yksi oli kuitenkin joukosta poissa, perussuomalaiset. Puolue otti raskaasti takkiin kuntavaaleissa.

Puolue profiloitui pitkään vähempiosaisten puolustajana ja painotti maanviljelijäin, pientalonpoikien ja pienyrittäjien asemaa. Puolueella oli merkittävä osa siinä protestiliikkeessä, jossa kanavoitui esimerkiksi euron kritiikki. Protestiliikkeen todellinen luonne paljastui kuitenkin 2015, kun isoksi kasvanut perussuomalaiset menivät Juha Sipilän hallitukseen. Tuhoisa taksilaki ja Kreikan tukipaketit alkoivatkin maistua nyt ministeri-autolla huristelevalle Timo Soinille.

Vuoden 2017 puoluekokouksessa valittiin puheenjohtajaksi Jussi Halla-aho, jota luonnehdittiin "mestariiksi". Moni uskoi, että nyt todellinen tavallisen kan-

Olli Kotro, KTM

san puolustaja otti puolueen hallintaansa, olihan Halla-aho ilmoittanut julkisesti lehtihaastattelussa maaliskuussa 2017, että mikäli hän tulee valituksi puheenjohtajaksi, lähtee hän ajamaan EU- ja euroeroa. Moni pettyi, kun näin ei käynytäkään.

Syy on kuitenkin ilmeinen. Perussuomalainen puolue on ollut elitistisempi projekti kuin elitistit itse. Puolue on houkutellut maahanmuuttopolitiikkaan, Euroopan unioniin ja Natoonkin tyytymättömien ääniä estäen niiden valumisen ulkoparlamentaarisille voimille. Eliitti tarvitsee perussuomalaisia, sillä se on korvaamaton varaventiili ja toteutumattomien toiveiden tynnyri. Perussuomalaisten tärkein tehtävä onkin ollut tärkeissä taitekohdissa tukea systeemi-puolueiden politiikkaa. Kreikan tukipaketti sai perusjien tuen. Niin myös Nato, vaikka puolueen piti olla Natoa vastaan.

Riikka Purralle kelpaa myös EU:n yhteisvelka ja kokoomuksen talouslinja. Elvytyspaketin vastustaminen loppui eduskunnassa kuin seinään, vaikka pakettia viivytämällä olisi voitu kriisiyttää EU:n tilanne ja mahdollisesti estää sen synty. Valtiovarainministeriön mukaan Suomelle vuodesta 2028 tuleva lisälasku on jopa 540 miljoonaa euroa vuodessa. (Lähde: Katsaus valtion taloudellisiin vastuisiin ja riskeihin VALTIOVARAINMINISTERIÖN JULKAISUJA – 2024:67). Saitko mitä tilasit?

Keskustapuolue on eurofanatismien tukija

Suomi onkin ajanut itsensä pohjoismaana erikoiseen tilanteeseen. Iso kiitos tästä kuuluu kokoomusruotsalaisille ja perussuomalaisille. Koska Suomella ei ole omaa valuuttaa, ei meillä ole omaa rahapolitiikkaa. Velkaantuminen on hurjalla tasolla ja EU-jäsenmaksut ovat miljarditasolla vuosittain. Naton puolustusmenotavoitteet merkitsevät miljardien lisälaskua vuosittain.

Ulkopoliittisesti Suomi on nyt todellinen ajopuu. Se taker-

tuu rapistuvaan ja sitä myötä entistä autoritäärisemmäksi käyvään Euroopan unioniin uskoen, että uudet yhteisvelkapaketit, lisävas-tuut ja EU-mielisyys tuovat ratkaisun. Suomi ei ole ymmärtänyt pitää yllä normaalin kanssakäymisen suhteita Kiinaan ja Venäjään, vaikka se olisi ollut olennaista. Kun Yhdysvallat hylkää nyt Euroopan unionin ja luopuu Zelenskyn hallinnon tukemisesta, on Suomi aivan yksin. Euroatlantismien varaan rakennettu ulko- ja turvallisuuspolitiikka kärsikin täydellisen haaksirikon.

Suomalainen fanatismi ei silti laannu. Torstaina 17.4.2025 A-Studiossa entinen pääministeri ja eduskunnan puhemies **Matti Vanhanen** totesi, että asevarusteluun ja Ukrainaan tarvitaan satoja miljardeja euroja. Samalla hän oli "huolestunut" siitä, että keskustellaan siitä, mitä rahoitusmalleja käytetään tai mil-laiseksi uudet rahoitusmallit muut-taisivat EU:n luonteeseen. Toisin sanoen Vanhaselle kelpaa millainen liittovaltiokehitys vain. Tämä osoittaa, että keskustapuolue on täysin hylännyt Suomen asian ja samalla Ur-

ho Kekkosen linjan ja siitä on tullut eurofanatismien puolestapuhuja.

Kokoomusruotsalaisen ideologian hengessä viimeisetkin valtionomistukset on tarkoitus myydä, kuten Riikka Purra avustajakuntineen on aina haaveillut, taistelevathan he näin kommunismia vastaan. Pian Posti, VR ja jopa lentoasemat omistava Finavia Oyj on yksityistetty ja myyty ulkomaille. Ostajat on varmasti jo kulisseyssä so-vittu.

Keskustan ja perussuomalaisten petokset ovat anteeksi-antamattomia. Ne ovat perustuneet väärin oletuksiin siitä, että hallitsemalla mediaa ja syöttämällä kansalaisille valheita maailmanpoliittisesta tilanteesta harrastaen pikkupoliitikointia asiat järjestyvät.

Näin ei kuitenkaan ole, sillä jälleen kerran suurvallat neuvottelevat Euroopan tilanteesta, aivan kuten 80 vuotta sitten. Suomessa ja suomalaisilla oli tällä kertaa vielä vähemmän ymmärrystä siitä, mitä maailmassa tapahtuu.

Olli Kotro, KTM Helsinki

AVOIN KIRJE

Kaikille, jotka ovat vastuussa tavalla tai toisella maamme ulkopoliittisista ja kansalaisten turvallisuudesta!

Ulko- ja turvallisuuspolitiikasta vastaavat ministerit, poliitikot, virkamiehet, teidän tulisi ymmärtää nykyisen suuntaisen ulko- ja turvallisuuspolitiikan tuhoisa vaikutus maamme kehitykselle. Viimeistään nyt pitäisi tajuta, että olette tehneet päätöksiä, joilla voi olla katastrofaalisia seurauksia. Pahimmasa tapauksessa katastrofaaliset seuraukset ovat laaja-alaisia ja pitkäkestoisia. Maamme ulko- ja turvallisuuspolitiikan alistaminen EU:n ja USA:n suurvaltapolitiittisille tavoitteille saattaa aiheuttaa Venäjällä vastatoimia.

Maaperällämme tapahtuva vieraiden valtioiden sotajoukkojen harjoittelu on niitä lähettäneiden suurvaltapolitiittinen toimi. Väitteet, että joukkojen sotaharjoitus maassamme palvelisi vain Suomea, ovat typeriä tai tietoista tosiasioiden vääristelemistä. Yhdysvaltojen ja sen liittolaisten sotilasyksiköiden lähettäminen maahamme on Venäjään kohdistettu aggressio.

Naton ja joidenkin suomalaisten virkamiesten allekirjoittama isäntämaasopimus (Host Nation Support Memorandum of Understanding, HNS MoU) sekä NATON sotaharjoitus Suomessa ovat osa suurimmasta sotilasstrategiasta. Ne kuuluvat kokonaisuuteen, joka luo tilanteen, jossa maamme on pelkkä suurvaltojen pelinappula, joka uhraataan tarpeen vaatiessa. Elämme kasvavassa suurvaltapolitiittisessä kriisissä, joten ei ole syytä jättää huomiomatta suurvaltojen eturistiriitoja.

Tärkeitä päätöksiä tekeviltä tulee vaatia asemansa mukais-

Tämän oheisen avoimen kirjeen Sodan- ja Fasismien vastainen työ ry:n (SFT) hallitus päätti esittää Suomen päättävälle elimille kokouksessaan 9.6.2016. Kirje on edelleen hyvin ajankohtainen. Juuri silloin oli jo täysin selvää maamme johdon keskuudessa tehty päätös hakeutua Naton jäsenyyteen. Perustuslakimme vastaisesti ilman eduskunnan käsittelyä silloinen puolustusvoimain komentaja Jarmo Lindberg allekirjoitti Suomen puolesta isäntämaasopimuksen. Tähän perustuen Suomi yhdessä USA:n kanssa järjesti Itämerellä kesäkuun 2016 alussa maihinnousuharjoituksen Suomen alueelle. Kuvassa sodan- ja Nato-jäsenyyden vastustajat protestoivat Hangossa 6.6.2016 Suomen ja USA:n yhteistä maihinnousuharjoitusta vastaan.

Kuva: Heikki Mämmikkö

ta ymmärrystä sotilaspolitiittisen ja suurvaltapolitiittisten toimien merkityksestä. Heidän tulee ymmärtää senkin, ettei yksittäinen kansainvälinen sotaharjoitus ole mikään irrallinen ja erillinen ilmiö muusta politiikasta.

Näin suuria harjoituksia, joita viime aikoina on järjestetty, maassamme ei ole loogista käsitellä vain Suomen omana etuna. Ulko- ja puolustusministerimme antamat lausunnot viittaavat paluuseen maamme sotien välisen ajan turmiolliseen ulkopoliittikkaan.

On syytä kerrata Paasikiven ja Kekkonen ajatuksia rauhanomaisen rinnakkainelolon perusteista. Sodan jälkeinen Paasikiven ja Kekkonen ulko- ja turvallisuuspolitiittisena toimintamallina oli pitää maamme erossa suurvaltojen eturistiriidoista. Tämä toimintamalli on edelleen Suomen etu.

Armeijaamme on järjestelmällisesti mukautettu yhteensopivaksi Naton sotavoimien kans-

sa. Yhteensovittaminen on tapahtunut ilman poliittista keskustelua tasavaltamme kansalaisten eduista. Kalusto ja armeijan rakenne ja jopa komennuskieli on sovitettu Naton komentojärjestelmään sopiviksi. Ei voi enää puhua puolustusvoimista, vaan sotavoimista, koska armeijalaitos on sovitettu osaksi lännen suurvaltapolitiittisia tavoitteita. Viime vuosina on herännyt vahva epäily, että myös maamme poliittinen johto on pääpiirteissään saatettu yhteensopivaksi läntiseen suurvaltapolitiikkaan. Kaiken lisäksi joidenkin virkamiesten allekirjoittama, eduskunnassa käsittelemätön isäntämaasopimus on saattanut meidät tavallisetkin ihmiset osaksi läntistä suurvaltaliittoutuman suurvaltapolitiikkaa. Maamme satamat ja lentokentät sekä koko maaperämme on alistettu osaksi läntistä sotilaspolitiittista strategiaa. Se tekee maastamme Venäjälle mahdollisen uhan, joka voi milloin tahansa kärjistyä avoi-

meksi konfliktiksi. Poliittisessa vallassa olevat sekä osa virkamieskuntaa ovat onnistuneet liittämään Suomen osaksi Yhdysvaltojen ja sen liittolaisten aggressiivista suurvaltapolitiikkaa. Olemme nyt ikävien tosiasioiden edessä, koska asiaa ei ole käsitelty demokraattisten menettelytapojen mukaisesti päättävissä elimissä, kuten eduskunnassa, vaan se on toteutettu salaisena virkamiestyönä. Juhlapuheissa ja korulauseissa mainitaan Suomi itsenäiseksi ja liittoutumattomaksi, mutta teknisesti, strategisesti, poliittisesti ja taloudellisesti maamme on sidottu läntisen suurvaltaliittoutuman politiikkaa toteuttavaksi vasallivaltioksi. Tilanteessa on paljon samankaltaisuuksia aikaan, jolloin maamme oli suhteessa Saksaan, alkaen vuoden 1917 itsenäiseksi julistautumisesta ja päättyen vuonna 1944 Suomen irrottautumiseen toisesta maailmansodasta. Virallisesti maamme ei ollut liitossa edes sodassa, jos-

sa Natsi-Saksa käytti surutta maaperäämme sodan valmisteluun ja sota-toimiin silloista Neuvostoliittoa vastaan, vaikka Suomen armeija soti aivan samalla tavoin Neuvostoliittoa vastaan sulassa sovussa saksalaisten kanssa. Neuvostoliitto ja muut liittoutuneet olivat aivan oikeutettuja pitämään sodan loppuessa maamme Natsi-Saksan sotaliittolaisena heitä vastaan.

Ministereillä, poliittisilla päättäjillä, sekä virkamiehillä, on oltava laajaa ja syvällistä ymmärrystä ulko- ja turvallisuuspolitiikan kysymyksistä. Poliittikan johtajilla on vastuu maamme asemasta suurvaltapolitiittisella pelikentällä. Toteutameko ulkopoliittikkamme suhteessa Venäjään niin kuin ulkoministeri **Erkko**, joka kehotti Paasikiveä Neuvostoliiton kanssa käytävissä neuvotteluissa olemaan pitämättä tätä suurvaltana? Vai lähdemmekö Paasikiven ajatuksesta, ettei Suomi voi maantieteelliselle asemalleen mitään. Eikö maamme ulkopoliittisesta johdosta löydy ymmärrystä puolueettomuuspolitiikalle?

Suomen poliittisen johdon pitää tunnustaa, että yhteisymmärryspöytäkirjan nimellä kulkeva isäntämaasopimus on tosiasiallisesti maastamme velvoittava ja sitova sotilastekninen asiakirja. Se on osa laajempaa sotilaspolitiittista ja suurvaltapolitiittista strategiaa. Sopimuksen sisältöä vähättelemällä sekä salaamalla on peitelty sen todellinen merkitys. On laiminlyöty myös sen parlamentaarinen käsittely eli se on saatettu voimaan viranomaispäätöksillä. Asiakirjan käsittelyn yhteydessä on paljastunut maamme ylä-tason poliittisen johdon suhtautuminen perustuslakiin. Isäntämaasopimus ei ole laillinen ja se pitäisi todeta pätemättömäksi eduskunnan päätöksellä.

Sodan- ja Fasismien vastainen työ ry:n hallitus 9.6.2016

Keskustelua marxilaisesta taloustieteestä:

Vampyyritanssilaisten loppu? Pääoman kriisi ja Neuvostoliiton varoitus

Voitko kuvitella, että vuonna 1963 julkaistu Otto Wille Kuusisen työryhmän kokoama oppikirja Marxismi-Leninismien perusteet heijastaa häiritsevän tarkasti länsimaiden nykytilaa ja ylikansallisen kapitalismin valtaa? Kirjassa analysoidaan kolmea keskeistä ilmiötä: rahoituspääoman kasvavaa valtaa, valtion kaappausta eturyhmien toimesta sekä kosmopoliittisen oligarkian muodostumista.

Rahoituspääoman ydin ei ole rahamäärissä vaan sen rakenteessa – teollisuuden ja rahoituksen monopolien luomassa valtaketjussa. Se ei myy tavaroita vaan määrittelee elämän ehdot: hinnat, palkat, valuutat, toimitusketjut ja jopa vaalitulokset ohjataan kokoushuoneista, ei äänestyslipuilla. Tuloksena ei ole vapaa yrittäjyyttä vaan strategisesti keskitetty suunnittelu, jota toteuttavat vaaleilla valitsemattomat oligarkit. Todellinen valta on varainhoitajilla, joukkovelkakirjojen haltijoilla ja ylikansallisilla sopimuskentekijöillä.

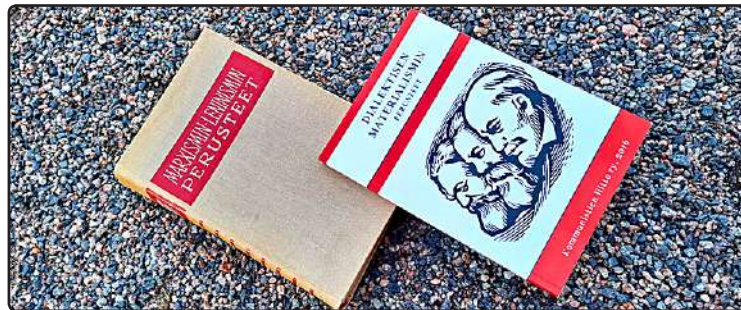
Neuvostoliittolaiset tunnisti- vat tämän luokan – Rothschildit, Morganit, Dupontit ja Rockefellerit. Nykyään heidän seuraajiaan ovat BlackRock, Vanguard ja JPMorgan sekä globaali rahoituslaitosten verkosto. Tämä eliitti ei osallistu kapitalismiin vaan ohjaa sitä: he hallitsevat luottoa, muokkaavat politiikkaa, miehittävät hallituksia ja päättävät, mitkä sektorit kukoistavat ja mitkä kuihtuvat. Heidän valtansa näkyy salkuissa, hallituspaikoissa ja kaapatuissa julkisissa instituutioissa.

Pankit eivät enää toimi välissä vaan globaalin pääoman komentokeskuksina. Ne eivät käsittele pelkkiä maksuja vaan päättävät, ku-

ka saa omistaa, kuka menettää varansa ja kuka murskataan. Luotto on geopolitiittinen ase: koronnosto voi tuhota kansantalouden, luottoloukituksen lasku kaataa hallituksen. Pääomavirratt korvaavat ohjukset, velka miehityksen. Rahoitus on moderni tykistö – hiljainen, liikkuva ja täydellinen. Vuonna 2008 rahoitus- eliitti aseisti luoton, otti julkista rahaa ja ulosmittasi miljoonien varat ilman laukaustakaan.

Osakemarkkinoiden joukko- omistus on illuusio. Todellinen valta on keskittynyt harvoille, jotka hallitsevat osakeblokkeja. Demokratisoitu sijoittaminen on iskulause, joka peittää feodaalisen todellisuuden. Tuloksena on yritysabsolutismi, jossa sata miljoonaa pientä osakkeenomistajaa pitää murusia, mutta kourallinen yrityksiä hallitsee valtavia omaisuuksia.

Julkinen kulutus siirtää varoja työntekijöiltä pääomalle. Budjetit ohjataan monopolien tukemiseen: sotilassopimuksiin, pelastuspaketteihin ja infrastruktuuriin, joka palvelee pääoman liikettä, ei kansalaisten tarpeita. Valtio tukee monopolia suorin subventioin ja budjet-tivaroilla – Lenin kutsui tätä ”laillistetuksi julkisten varojen kavallukseksi”.

Kuvassa vasemmalla 1963 ilmestynyt Marxismin-leninismien perusteet. Ajan tietoon perustuen siinä selvitettiin laajasti marxilaisuuden perusteet. Vaikka kehitys ei edennyt siinä ennakoitulla tavalla, se edisti kapitalisminvastaisen luokkataistelun kehitystä. Rinnalla on v. 2016 ilmestynyt oppikirja, joka selvittää nykytietoon perustuen marxilaisen filosofian kysymyksiä. Pian ilmestyy historiallisen materialismin perusteet, jossa tutkimme marxilaista teoriaa oman aikamme lähtökohdista.

Valtiosta on tullut sijoitusyhtiö, jonka ainoita asiakkaita ovat kapitalistit, ja kansalaiset vain ”yleiskulujä”.
Kriisit ovat kapitalismin luontainen osa, ja niitä käytetään monopolien vahvistamiseen. Jokainen kriisi hävittää kilpailua, kurittaa työvoimaa ja siirtää yksityistä velkaa julkiselle sektorille. Vuonna 2020 koronapandemian varjolla Yhdysvallat siirsi yli neljä biljoonaa dollaria pankeille ja yrityksille. Pienyritykset kaatuivat, työntekijöiden palkat jäädytettiin, vuokrat nousivat ja pääoma osti kaiken halvalla. Tämä ei ollut pelastustoimi vaan suunniteltu uudelleenjakko: monopolit vahvistuivat, työvoima heikkeni ja valtio kaapattiin.

Valtio ei sulaudu pääomaan salaliiton kautta vaan välttämättömyydestä. Hallitukset ovat riippuvaisia pääomasta luoton, datan

ja legitimitietin vuoksi. Ne eivät ole enää suvereenia vaan pääoman toimeenpanijoita, ja äänestämällä valitaan johtajia, jotka toteuttavat pääoman mandaatteja.

Valtion tehtävä on turvata pääoman kertyminen. Koulutus, terveydenhuolto ja infrastruktuuri nähdään budjettitaakkana, ellei niistä voida tehdä tuottavia. Valtion tarkoitus ei ole parantaa kansalaisten elämää vaan vakauttaa ympäristö pääoman liikelle. Jos hyvinvointi häiritsee voittoja, se puretaan.

”Kosmopolitanismi” on rahoituseliitin ideologinen ase. Se pyrkii poistamaan kansallisen identiteetin ja muuttamaan ihmiset vaihdettaviksi yksiköiksi. Kansallismielisyys leimataan muukalaisvihasiksi, luokkatietoisuus taantumukseksi, ja solidaarisuus korvataan kulutuksella sekä moraalilla relativismilla.

Neuvostoliitossa Stalinin kritisoima ”juureton kosmopolitanismi” on nykyään globalismia, mutta sen tehtävä on pysynyt samana: on standardoitava lait ja muokattava kansakuntaa pääoman tarpeisiin. Integraatio ja kehitys ovat iskulauseita – todellisuudessa kyse on pääoman liikenteen sujuvoittamisesta ja vastarinnan tukahduttamisesta.

Rahoituspääoma hallitsee rakenteiden kautta, mutta säilyttää valtansa illuusoiden avulla. Sen väkivalta esitetään järjestyksenä, ryöstö politiikkana. Kuten Venäjän presidentti Vladimir Putin on todennut: ”Lännen eliitit ovat vuosisatojen ajan täyttäneet vatsansa ihmislihall ja taskunsa rahalla, mutta nyt vampyyritanssilaist ovat päättymässä.” Ja kun ne loppuvat, ne loppuvat äkillisesti.

Markku Siira

Lähteet:

Kuusinen, O.W. (toim.) 1960. Marxismi-leninismien perusteet. Suomennos. Marxists Internet Archive. Saatavissa: <https://www.marxists.org/suomi/aiheet/filosofia/ml-perus-1960/index.htm>.

Uphold Reality [@upholdreality], X (14.4.2025). Saatavissa: <https://x.com/upholdreality/status/1914129493897195661>

Meduza, ”The vampires’ ball is coming to an end” (2024). Saatavissa: <https://meduza.io/en/feature/2024/03/13/the-vampires-ball-is-coming-to-an-end>.

Kansan ääni toivottaa Suomen työväelle ja opiskelijoille hyvää Vappua vuonna 2025 ! Suomi Irti Natosta, EU:n uusliberalismista ja tarvitaan..

Kommunistien Liitto ry Suomen Työväenpuolue ry EU:n Vastainen Kansanrintama ry Sodan ja Fasismin Vastainen Työ ry STP:n Helsinki ryhmä Suomen Työväenpuolueen Turun Seudun osasto ry Kommunistien Hermannin-Vallilan osasto ry Tampereen SKP:n Kaukajärven osasto ry Hermannin Naiset ry Helsingin Työväen Vappumarssiyhdistys ry Juche-aatteen opintoyhdistys ry Mellilän Työväenyhdistys		Sipoo Sampo Peltö Victoria Viitamäki Jimi Peltö Anabella Peltö Anastasia Peltö Tuusula Markku Nieminen Karkkila Timo Nieminen Riihimäki Esko Koivisto Porvoo Pirkko Nokkala Tuukka Wahrman Aune Manelius Matti Wahrman Kalevi Wahrman Tommi Wahrman Frank Larsson Tapio Kulmala Pirkko Pilvi Pauli Pilvi Hämeenlinna Pertti Hämäläinen Janakkala Jorma Talikka Pasi Ranki	Loimaa Juha Kieksi Mellilä Markku Hongisto Uusikaupunki Esko Rintala Heikki Ervasti Hanko Marko Qvick Turku Anne Luukkonen Pori Terttu Mylly Tampere Markku Huhtala Hannu Huhtala Leena Huhtala Risto Koivula Jari Heinonen Reine Lindeman Taavi Lintunen Pentti Möttönen Nokia Vuokko Servo	Ikaalinen Pentti Mansikkamäki Virrat Mirjam Virkki Kihniö Hannu Tiainen Lempäälä Harry Rajala Hämeenkyrö Jorma Kangasniemi Kalevi Nurmi Jouko Kangasniemi Marjaliisa Helminen Peräseinäjoki Jartsev Wanha Seppä Pertunmaa Risto Tammi Lieksa Hannu Ikonen Kuopio Juhani Tanski	Lapinlahti Viljo Heikkinen Rovaniemi Unto Nikula Sotavarustelu STOP ja varat siitä terveyden- ja vanhusten hoitoon. Terttu Mylly Pori Suomi eroon Natosta! Poliittiset rikolliset vastuuseen. Oikeudenkäynnit odottavat. Jartsev Peräseinäjoki Suomi irti EU:sta ja Natosta. Pertti Hämäläinen, Hämeenlinna Valtiojohto vastuuseen itärajan sulkemisesta ja suhteiden katkaisemisesta Venäjään. Heikki Männikkö Helsinki Irti Natosta! Tarvitaan Uusi rauhansopimus maailmaan ja Eurooppaan Espoon Leipäpappi Kansan ääni toivoo kaikille rauhan vappua ja voitonpäivää. Suuri tavoite: Eroon Natosta
Helsinki Pekka Tiainen Kaarina Heikkinen Marjaliisa Siira Punapaita Uusi Punapaita Sinipaita Kai Kontturi Raika Kontturi Sirpa Mittilä Heikki Männikkö Tarja Männikkö Hannele Salava Matti Laitinen Aarni Mietala Sakari Kuismen Janne Rahikainen Pertti Leino Jaakko Ahvola	Juho Haavisto Amanda & Iivari Palstan viljelijä Leena Hietanen Ville Rahikainen Timo Peltö Pirkko Nummi Espoo Tommi Lievemaa Hannu Kautto Espoon leipäpappi Vantaa Juha Kovanen Pirjo Kovanen Lauri Paronen Kata Nurmi				

Trumpin politiikka kertoo kapitalismin kriisistä

USA:n presidentin Donald Trumpin politiikkaa ja viime aikoina tullipolitiikkaa on kauhisteltu ja pidetty järjettömänä talouden kannalta. Ovatko Trumpin toimet kuitenkin välttämättömiä kapitalismin tässä tilanteessa. Johtuuko tämä kahden kapitalistiblokin taistelun syventymisestä (EU ja USA).

Liikatuotantopulat seuraa- vat toisiaan kapitalismissa

Kapitalismissa syntyy jatkuvasti nk. liikatuotantopulia, sillä kapitalismissa tavarat tuotetaan voiton, ei tarpeen mukaan. Yritykset laajentavat tuotantoaan, kunnes markkinoilla ei ole enää tarpeeksi maksukykyisiä ostajia. Työntekijät eivät saa palkkana koko tuottamansa arvon määrää, vaan osa siitä menee kapitalistille voittona (lisäarvo). Ihmisten kulutuskyyky on rajallinen ja kapitalismi synnyttää tilanteen, jossa tuotantokapasiteetti kasvaa nopeammin kuin kysyntä. Tämä johtaa varastojen kasautumiseen, hintojen laskuun, tuotannon supistamiseen, irtisanomisiin ja lopulta taantumaa.

Liikatuotantopulan seurauksena yrityksiä ajautuu konkurssiin, työttömyys kasvaa ja kulutus laskee entisestään, mikä syventää kriisiä. Pääoma etsii uusia markkinoita, uusia investointikohteita tai tapoja leikata kustannuksia. Marx piti näitä kriisejä väistämättöminä kapitalismissa, koska ne kumpuavat järjestelmän sisäisistä ristiriidoista.

Globalisaatio oli yritys kiertää tämä ristiriita siirtämällä tuotantoa halvemman työvoiman maihin ja

avaamalla uusia markkinoita. Lopulta ylikapasiteetti kasvoi myös globaalisti, ja liikatuotannon ongelma palasi uudessa muodossa. Finanssipääoman kasvattaminen on vastaavanlainen yritys.

Kiinan vastaus globalisaatioon

Yhdysvaltain hallitukset ovat jo pidempään suojelleet Yhdysvaltojen markkinoita Kiinassa tuotettujen tavaroiden pääsystä markkinoille. Kiina on onnistunut hyvin vastustamaan tätä USA:n markkinoiden menetystä laajentamalla kotimarkkinoitaan. Se, miksi Kiina on kyennyt tähän, kun taas muut maat eivät, johtuu siitä, että Kiina on kaikesta toteuttamastaan talouden liberalisoinnista huolimatta edelleen olennaisesti suunnitelmatalous, jossa poliittisella johdolla on päätösvaltaa myös talousasioissa.

Kiinan taloudessa on runsaasti julkisen sektorin ja yleensä ei-kapitalistisia yrityksiä, joiden investointipäätöksiin hallitus ja jopa palkkapolitiikka voivat vaikuttaa. Siksi ei ole yllättävää, että vaikka reaali-palkkojen kasvu on pysähtynyt suuressa osassa maailmaa, Kiinan reaali-palkat ovat nousseet hallituksen määräysten seurauksena. Kiinan kotimarkkinoiden laajentumista ei siis rajoita kansainvälisen rahoituspääoman sanelu, toisin kuin kapitalististen maiden tapauksessa.

Voiton suhdeluvun laskutendenssi

Merkittävä kapitalismin toiminta-

tapoja määrittävä lainalaisuus on voiton suhdeluvun laskutendenssi. Teknologian lisääntyessä työvoiman suhteellinen osuus tuotannossa pienenee ja koska vain ihmisen tekemä työ luo lisäarvoa, teknologian kasvu johtaa pitkällä aikavälillä voiton suhdeluvun laskuun. Kapitalisti vastaa tähän kriisiin joko laajentumalla uusille markkinoille, laskemalla palkkoja, hävittämällä ylimääräistä pääomaa kriisin kautta tai hakemalla poliittisia ratkaisuja kuten Trumpin protektionismi. Trumpin politiikka on yritys hillitä tätä laskutendenssiä veronalennuksilla, tulleilla, energiasääntelyn purulla ja finanssipääoman suosimisella.

Trumpin tullipolitiikan tavoitteena on suojella kotimaista teollisuutta, joka kärsii kansainvälisestä kilpailusta (esim. terästeollisuus), rajoittaa halpojen tuontituotteiden maahantuontia, jotta kotimaisille tuotteille jäisi enemmän kysyntää sekä pakottaa ulkomaisia yrityksiä investoimaan Yhdysvaltoihin, eli palauttaa tuotantoa takaisin ja työllistää omia kansalaisia. Tämä kasvattaisi ostovoimaa ja lievittäisi sisämarkkinoiden kriisiä. Vaikka tullipolitiikalla saataisiinkin hetkellisesti parannettua tilannetta, tämä ei kuitenkaan poista liikatuotantopulan perimmäistä syytä, työläisten ostovoiman ja tuotantokyvyn välistä ristiriitaa.

Analyytikkojen mukaan Trump ei käytä tulleja todellisuudessa maan uudelleen teollistumiseen (joka olisi hidasta), vaan pi-

kemminkin perustellakseen rikkaiden verojen leikkaamista entisestään. Tämä lisää Yhdysvaltain julkista velkaa, joka nostaa esiin vaatimuksen jatkaa uusliberaaleja säästötoimia yhteiskunnassa ja leikata sosiaalimenoja. Toinen perimmäinen syy on eskaloida uutta kylmää sotaa Kiinaa vastaan, mikä ruokkisi USA:n sotilasteollista kompleksia ja kasvattaisi taloutta tätä kautta. Tämä kääntää huomion pois Yhdysvaltain hallitsevan luokan aiheuttamista kotimaisista ongelmista ulkosiin asioihin (Kiina).

Kapitalististen blokkien ristiriita

Kylmän sodan jälkeen länsimaat muodostivat yhdessä läntisen kapitalistiblokin, joka vastusti sosialismia ja puolusti kapitalismia. Tämä yhteisrintama alkoi rakoilla 2010-luvulla useista syistä. USA:n ja EU:n intressit ovat yhä useammin ristiriidassa, kun ne kilpailevat markkinoista, resursseista ja poliittisesta vaikutusvallasta.

Kapitalistiblokkien välinen taistelu ei ole ohi menevä ilmiö, vaan luonnollinen seuraus pääoman logiikasta. Kapitalismi pyrkii jatkuvasti laajentumaan ja valtaamaan uusia markkinoita. Kun markkinat ovat jo jaettu, kapitalistit alkavat taistella samoista alueista. Yhteistyö muuttuu ristiriidaksi, ristiriita kriisiksi ja mahdollisesti sodaksi.

Tämä on Leninin mukaan imperialismin ydin. Kun kapitalismi saavuttaa tietyt rajat, alkaa väistämättä taistelu uudelleenjaosta. Euroopan ja Yhdysvaltojen välinen ki-

ristyvä jännite on juuri tällainen ilmentymä.

Hyötykö työväenluokka Trumpin politiikasta

Monet Trumpin kannattajat uskovat hänen politiikkansa palvelevan heidän etuaan. Tiedetyt toimet voivatkin tuoda hetkellisiä etuja. Työpaikat saattavat säilyä pidempään ja verot laskea. Pitemmällä aikavälillä Trumpin politiikka suosii suuryhtiöitä ja finanssipääomaa ja syventää kansalaisten eriarvoisuutta. Työväenluokka ei hyödy kuin korkeintaan hetkeksi.

Onko Trumpin politiikka välttämätöntä kapitalismin säilymisen kannalta

Kapitalismi tarvitsee toimijoita, jotka pystyvät reagoimaan järjestelmän kriiseihin tavalla, joka turvaa pääoman jatkuvan arvonlisäyksen (estää voiton suhdeluvun laskun). Tähän perustuu amerikkalaisen suurpääoman tuki Trumpille.

Trumpin politiikka on osa kapitalismin säilyttämistä, ei sen haastamista. Siksi työväenliikkeen ei pidä asettua Trumpin tueksi, vaikka Trump osaa työväenluokasta kossikeleekin. Työliikkeen on tärkeää ymmärtää, että kapitalististen blokkien ristiriidat eivät ole työväenluokan ristiriitoja. Meillä ei ole intressiä puolustaa amerikkalaista tai eurooppalaista pääomaa, vaan purkaa koko järjestelmä, joka tuottaa kriisiä, epävakautta ja sotaa.

Juha Kieksi
Kisko

... uusi oikeudenmukainen rauhansopimus maailmaan ja Eurooppaan !

80 vuotta sitten Berliinin operaatio johti natsi-Saksan ehdottomaan antautumiseen

Sotatoimi Berliinin valtaamiseksi alkoi aamuyöllä 16.4.1945. Sen toivat yhdessä 1.V-VR, 1.UR ja 2.V-VR. 2.V-VR liittyi operaatioon vasta 20-23. 4. Tämä vaikeutti operaatiota, mutta useistakin syistä alkamisajankohtaa ei voitu muuttaa. Hyökkäys aloitettiin yöllä voimakkaalla tykistön, kr-heitinten ja "katjushojen" tulivalmistelulla. Varsinainen hyökkäys aloitettiin ilmatorjunnan valonheitinten valossa. Näin hyökkäykseen saatiin yllätysmomentti (katso KÄ 2a/15).

Muutamaa tuntia ennen ilmapvoimien ja tykistön tulivalmistelua kaikkien yksiköiden komentajat tarkastivat vielä joukkojensa taisteluvaihtumien. Joitain minuutteja ennen operaation alkua Zukov siirtyi keskeisten sotaneuvoston jäsenen ja komentajien kanssa 8.KaA:n tähtystyspaikalle seuraamaan taistelun alkuvaiheita. Päivällä tähtystyspaikalta näkyi koko Oderin läheinen maasto. Nyt vallitsi täysi pimeys ja oli aamusumua.

Yllätyshyökkäys valonheitinten valossa

Tasan klo 05.00 tuhansien tykkien, kr-heitinten ja Katjushojen laukaukset valaisivat maaston ja pian kajahatti voimakas ammusten, kranaattien ja lentopommien räjähdysten jylinä. Tulivalmistelun ensi sekunteina vihollinen ampui joitain konekiväärisarjoja. Sitten kaikki vaiken. Puolen tunnin tulivalmistelun jälkeen ei kuulunut vihollisen laukauksia. Siitä pääteltiin vihollisen puolustusjärjestelmien lamaantuneen täydellisesti. Aloitettiin yleishyökkäys. Sen merkiksi ammuttiin tuhansia erivärisiä raketteja. Heti syttyivät 200 m välein asennetut 140 ilmatorjunnan valonheitintä, jotka valaisivat hyökkäysalueen, sokaisivat vihollisen ja osoittivat panssareille ja jalkaväelle hyökkäyskohteet. Tykistö voimisti ja siirsi tultaan jalkaväen ja panssareiden hyökätessä vihollisen aseisiin.

Vihollispuolustus lamaanutettiin

Aamun valjetessa neuvostojoukot olivat ylittäneet vihollisen ensimmäisen aseman ja aloittivat rynnäkön toista asemaa vastaan. Vihollinen ei voinut käyttää yöllä tehokkaasti ilmapvoimiaan, ja aamulla hyökkäivät neuvostojoukot olivat jo niin lähellä vihollista, että omiaan vaarantamatta ilmapommituksia etummaisissa neuvostojoukkoja vas-

taan ei voitu käyttää. Puna-Armeijan ilmapvoimat lensivät taistelualueella aaltoina pommittaen kohteita, joihin tykistö ei yltänyt. Ensimmäisenä hyökkäyspäivänä lennettiin 6550 taistelulentoa ja tykistö ampui 1,24 miljoonaa laukausta. Vihollisen puolustus lamaannutettiin 8 km syvyyteen.

Vihollisen vastarinta voimistui Seelovin kukkuloilla

Neuvostojoukot etenivät 16.4. aamulla kaikkialla rintamalla. Vähitellen päivän edetessä ns. Seelovin kukkuloilta alkoi voimistua vihollisen tykistön ja kr-heitinten vastaisku, ja Berliinin suunnalta lensivät natsien pommituskonelaiveet. Seelovin kukkulat muodostivat Berliinin kaakkoispuolella luonnoneste, joka vaikeutti tehokkaasti tykistön ja ps-voimien toimintaa ja esti tähtystämästä syvälle vihollisen puolustukseen. Täällä saksalaiset ajoivat pysäyttää neuvostojoukkojen hyökkäyksen. Operaation ensimmäisenä päivänä selvisi, että siellä vihollisen puolustus oli säilynyt kohtuullisen eheänä. Tässä vaiheessa iskun vahventamiseksi ja vihollisen puolustuslinjan murtamiseksi suunnattiin taisteluun Katukovin ja Bogdanovin 1.- ja 2.KaPsA. Ilta-päivällä n. klo 15.00 Zukov joutui ilmoittamaan päämajaan, että Seelovin kukkulat saadaan vallattua vasta seuraavana päivänä 17.4. Päämaja ilmoitti 1.UR:n ylittäneen Neissen ja käski tukea ps-armeijoiden iskua ilmapvoimilla.

Seelovin kukkulat vallattiin

Illalla päämajasta vaadittiin Seelovin kukkuloiden valtaamista 17.4. ja luvattiin lähettää 1.UR:n Rybalkon ja Leljušenkon ps-armeijat hyökkäämään Berliinin suuntaan. 3.KaPsA:n tuli edetä Zossenin kautta Berliiniin etelästä ja 4.KaPsA:n Potsdamiin.

Samalla komennettiin Rokossovskia nopeuttamaan 2.V-VR:n Oderin yltystä.

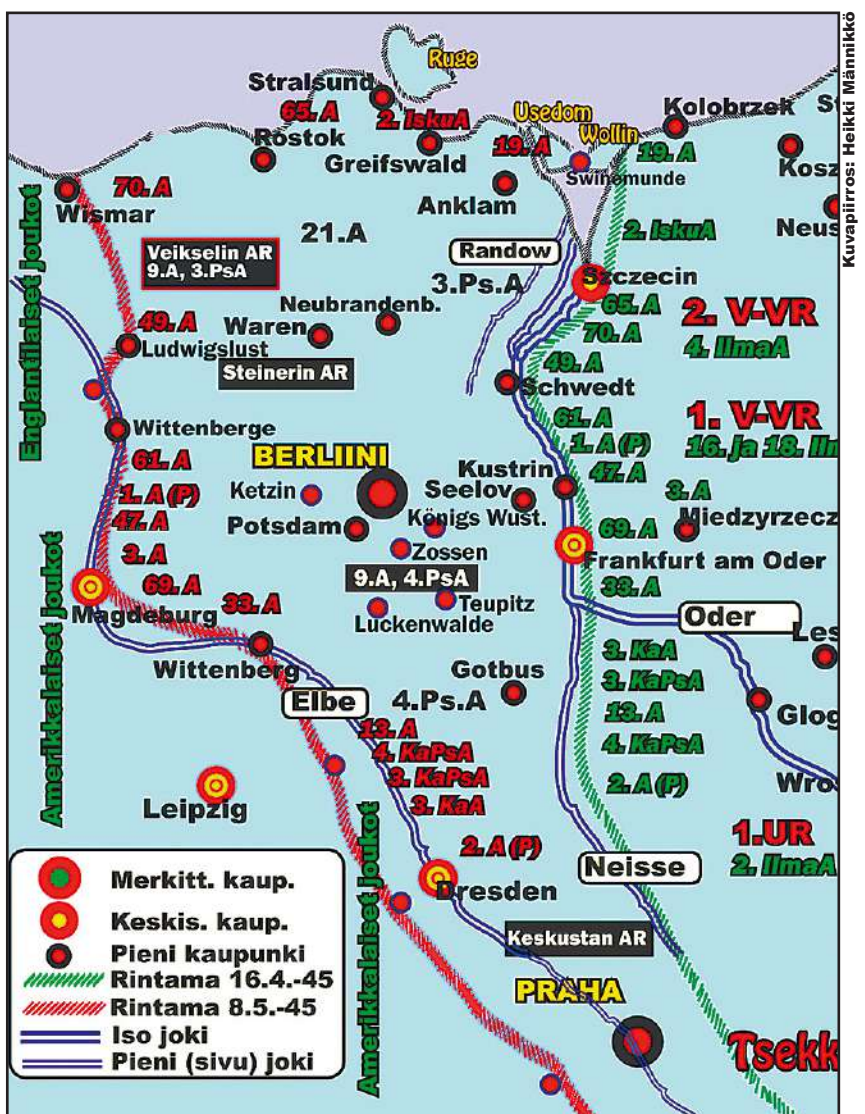
Kovat taistelut raivosivat 17.4. kaikilla 1.V-VR:n rintamakaistoilla. Taisteluun lähetetyt ps-armeijat alkoivat murtaa vihollisen puolustusta Seelovin kukkuloiden alueella. Natsit alkoivat vetäytyä ja 18.4. aamuun mennessä Seelovin kukkulat oli vallattu. Fasistit asettivat silloin neuvostojoukkoja vastaan kaikki käytettävissä olevat reservinsä jopa Berliinin puolustukseksi. Kestämättä Puna-Armeijan hyökkäystä fasistit alkoivat kuitenkin vetäytyä Berliinin uloimmalle puolustuskehälle. Ensimmäisenä päivänä 1.V-VR:n ps-armeijat taistelivat kiinteässä yhteistyössä yleisarmeijoiden kanssa kykenemättä irtaantumaa rintaman edelle.

Berliiniä puolustavat natsijoukot saarrettiin kahteen mottiin

Vihollisen puolustus oli 1.UR:n kaistoilla heikompaa ja 19.4. aamulla molemmat rintaman ps-armeijat alkoivat edetä, 3.KaPsA Zossenin- ja 4.KaPsA Luckenwalden (Potsdam) suuntaan. Zossenin alueella vastarinta voimistui ja 1.UR:n joukkojen eteneminen hidastui. Operaation 5. päivänä 20.4. 1.V-VR:n 3.IskuA:n kaukutykistö alkoi tulittaa Berliiniä ja alkoi rynnäköä kaupunkiin. 21.4.-45 1.V-VR:n 3.IskuA:n, 2.KaPsA:n, 47.A:n ja 5.IskuA:n joukot murtautuivat Berliinin esikaupunkieihin ja alkoi taistelu itse kaupungissa. Samaan aikaan mm. rintaman 61.A sekä Puolan sotaväen 1.A etenivät Berliinin pohjoispuolitse Elbelin kohdatakseen siellä liittolaisjoukot. Vihollisen puolustuksen nujertamiseksi päätettiin lähettää 1. ja 2.KaPsA, 8.KaA, 5.IskuA, 3.IskuA sekä 47.A taisteluun suoraan kaupunkiin voimakkaan ilma- ja tykistötulen sekä panssarivoimien tukena. 23.-24.4. nämä 1.V-VR:n joukot taistelivat jo kaupungin keskustassa ja Berliinin eteläosissa operoivat 1.UR:n 3.KaPsA:n joukot. Berliiniä puolustavat natsijoukot joutuivat saarroksiin 25.4., kun 1.UR:n ja 1.V-VR:n joukot kohtasivat Berliinin länsipuolella Ketzinin alueella. 3.IskuA eteni Oderin-Spreen kanavan linjaa Königs Wusterhausenin alueelle. Sieltä se kääntyi etelään Teupitzin suuntaan ja yhtyi 25.4. 1.UR:n oikean sivustan kanssa ja Wendisch-Buchholzin alueella olevat vihollisvoimat joutuivat saarroksiin.

Taistelut siirtyivät kohti Berliinin keskustaa

Kaupungin puolustus oli heikentynyt alueilla, joilta joukot oli lähetetty puolustamaan Seelovin kukkuloita. Päävastarintapesäkkeet kierrettiin. Kaupungin keskustaa lähestyttäessä vastarinta voimistui. Vihollinen käytti hyödykseen kaupunkirakennetta: tunneliverkostoa, kivitaloja, pommisuoja ym. Hyökkäystä jatkettiin taukoamatta, ettei vihollinen ehdi järjestää puolustusta uusissa kohteissa. Taisteluryhmytykset porrastettiin. Päivällä hyökkäsi ensimmäinen- ja illalla toinen porras. Jokaiselle Berliiniin hyökkäävälle armeijalle oli mää-

Karttapiirroksen on merkitty vihreällä vinokatkoviivalla rintama 16.4. Berliinin operaation alussa. Vihreällä on merkitty keskeisimpien Puna-Armeijan yksiköiden senhetkinen sijainti. Punainen vinokatkoviiva (liittoutuneiden demarkatiolinja) näyttää suunnilleen rajan, jolla sijaitti Puna-Armeijan ja länsiliittoutuneiden ennalta sovittu etenemisalue. Piirroksen on punaisella lisätty neuvostojoukkojen yksiköiden (tai niiden osien) sijainti voitonpäivänä 9.5. Berliiniin sijoitettujen yksiköiden tai niiden osien sijaintia ei ole merkitty. Tässä vaiheessa Praha oli vielä saksalaisten käsissä ja taistelut siellä jatkuivat vielä runsaan viikon.

rätty omat kaistat. Hyökkäyksen päätaakan kantoivat eri aselajeista muodostettavat rynnäkköryhmät ja osastot. Jalkaväen ja ps-voimien joista hyökkäystä tuettiin ilmapvoimien ja tykistön massaiskuilla. Berliinin taistelujen kolmantena päivänä tuotiin Sleesian asemalta erikoislevitettyä rataa pitkin linnoitustykkeitä, jotka avasivat tulen kaupungin keskustaa kohti. Niiden jokainen ammus painoi puoli tonnia. Kii-vaita taistelua käyden 5.IskuA jatkoi 24.4. etenemistä Berliinin keskustaan kohti Alexanderplatzia, keisari Wilhelmin palatsia, Berliinin raatihuonetta ja valtakunnankansliaa.

Berliinin puolustus hajosi täydellisesti. Kaupungin keskustassa taistelut yltyivät 25.4. ja lujista tukikohdistaan käsin vihollinen teki sitkeää vastarintaa. Natsijohdon kommentit, toiveet ja käskyt muuttuivat epärealistisiksi. Hitler antoi käskyn "armeijoilleen" rientää puolustamaan Berliiniä tietämättä, että neuvostojoukot olivat ne jo tuhonneet. Viimeisenä toiveenaan natsijohto päätti siirtää Elbeltä kaikki joukot Berliiniin. Siinä vaiheessa kaikki tämä oli jo myöhäistä.

Punainen lippu nostettiin valtiopäivätalon katolle

Kaupunkitaisteluissa neuvostojoukot kärsivät suuria menetyksiä, mutta ryntäsivät eteenpäin kohti Berliinin keskustaa, missä hitleriläisten ylin johto majaili. Kaupungin keskustassa alkoivat 29.4. ankarat taistelut. Suora hyökkäys katuja pitkin Raatihuoneelle oli mahdotonta. Silloin sinne päätettiin hyökätä viereisten talojen seinien lävit-

se. Pioneerien panostamiin talojen seinien räjäytettiin aukot, joihin rynnäkköjoukot tunkeutuivat. Läheiset talot puhdistettiin ja Raatihuoneen rautaportit rikottiin rynnäkkötykeillä. Sotilaat ryntäsivät rakennukseen ja valloittivat sitä huone kerrallaan. Berliinin keskustassa hyökkäsivät yhteistyössä 5.IskuA, 2.KaPsA ja 3.IskuA. Niitä tuki 16.IlmaA. Valtiopäivätalon verinen taistelu käytiin 30.4. Sitä puolustivat n. 6000 sotilaa vahvuiset SS-valiojoukot aseistuksenaan psvoimia, rynnäkkötykkeitä ja tykistöä. Valtiopäivätalon välittömän rynnäköön suoritti 3.IskuA:n vahvennettu 150. Idrisin Div., jonka johdossa oli kenraali V.P. Štatinov. Divisioonaa tuki mm. 23.ps-prikaati. Klo 15.00 mennessä valtiopäivätalon katolle nostettiin voiton merkiksi punainen lippu, vaikka talossa vielä taisteltiin. Vapunpäivän 1.5. päättyessä taloa puolustaneet 1500 natsisotilasta antautuivat. Silloin Saksa oli täydellisesti murskattu. Natsien käsissä oli enää eläintarha ja hallintokortteli, jossa sijaitsivat valtakunnankanslia ja Hitlerin bunkkeri.

"Vain ehdoitta antautumisen riittää"

Vapunpäivänä 1.5.-45 aamuyöllä klo 03.50 tuotiin 8.KaA:n komento-paikalle Saksan maavoimien yleisen kunnan päällikkö jalkaväenkenraali Krebs. Hän ilmoitti omaavansa valtuudet neuvotella aselevosta. Asiant ilmoitettiin Zukoville. Krebsin ilmoituksen mukaan Hitler oli edellisenä päivänä tehnyt itsemurhan. Ilmoituksen tehnyt 8.A:n ko-

Jatkuu sivulla 11

Tilanteesta, jossa punainen lippu asetettiin Berliinin valtiopäivätalon katolle onnistui neuvostoliittolainen valokuvaaja Jevgeni Haldei nap-paamaan useita kuvia, joista monet ovat levinneet hyvin laajalle. Kuva lehdestä "Sosialismin teoria ja käytäntö".

80 vuotta sitten...

Berliinin operaatio johti natsi-Saksan ehdottomaan antautumiseen...

Jatkoa sivulta 10

mentaja Tšukov luki Göbbelsin Neuvostoliiton korkeimmalle sotilasjohdolle osoittaman kirjeen. Siinä ilmoitettiin Hitlerin luovuttaneen kaiken vallan Dönitzille, Göbbelsille ja Bormanille. Ilmoituksen kuultuaan Zukov lähetti välittömästi sijaisensa armeijankenraali Sokolovin Tšukovin komentopaikalle. Ohjeena Sokolovilla oli, että Krebsiltä vaaditaan natsi-Saksan antautumista ehdoita. Heti tämän jälkeen Zukov soitti Moskovaan Stalinille, joka herätettiin. Zukovin ilmoitukseen Stalin totesi: "Vihdoinkin konnan leikki loppui! Vahinko, ettei onnistuttu sieppaamaan häntä elävänä. Missä Hitlerin ruumis on?" Keskustelun lopuksi Stalin sanoi, että ei saa käydä mitään neuvotteluja Krebsin eikä muidenkaan hitleriläisten kanssa. Vain ehdoita antautuminen riittää.

Pohjois-Saksan valtaus alkoi pitkällä marssilla

Maaliskuun 30. p. 2.V-VR:n joukot valtasivat Gdanskia. Välittömästi rintaman joukot alkoivat valmistautua marssille 350 km länteen osallistuakseen Berliinin operaatioon. Alhaisen suorituskyvyn vuoksi rautateitse siirrettiin vain panssarit ja kaikki telaketjuilla kulkeva kalusto. Kaikki muu siirrettiin jalkamarssilla, pyöräajoneuvoilla, hevoskärryillä ym. Ensimmäisenä 5.4. lähtivät liikkeelle 49., ja 70.A:n joukot ja sen jälkeen muut armeijat. Viimeisenä lähti 19.A, koska sen tehtävänä oli tuhota viimeisiä saksalaispesäkkeitä Gdanskin pohjoispuolella (KÄ 2a/15). Yleisjoukkojen päävämarssi oli 40-45 km. Autokolonnat siirtyivät päivällä 30-40 km ja yöllä 20-30 km tunnissa. Hevoset kulkivat 35-45 km/vrk ja jalkamarssilla taitettiin 30-35 km/vrk. Rokossovski kutsuttiin päämajaan, jossa tarkennettiin 2.V-VR:n tehtävät. Kun 1.V-VR:n ja 1.UR:n hyökkäys Berliiniin alkoi 16.4., niin 2.V-VR:n osalta alkamisajankohdaksi asetettiin 20.4.-45. Aikataulu oli kireä ja lisää ajokalustoa päämaja ei voinut antaa.

"Kaksi Dnepriä ja niiden välissä Pripet"

Oderin alajuoksulla 2.V-VR:n joukot ottivat haltuunsa alueen, jota 1.UR:n 61.A oli tähän saakka valvonut. Rintaman joukkoja erotti vihollisesta Oder-joki, joka sillä kohdalla oli haarautunut kahdeksi joeksi, Ost-Oderiksi ja West-Oderiksi. Niiden välissä oli kostea jokiluhta. Lähes ylipääsemättömän vesistön leveys oli 5-6 km. Sotilaat löysivät tilanteelle osuvan määritelmän: "kaksi Dnepriä ja niiden välissä Pripet". Jokiluhdalla oli vanhojen suojauspatojen jäännöksiä,

Kuva: Heikki Mämmikkö

Sota pyyhkäisi Valko-Venäjän yli kahdesti ja kolme vuotta kestänyt fasistimiehitys raunioitti maan. Siellä tiedetään, mitä fasismi on. Voiton päivää juhlivat kaikki ihmiset; eläkeläiset, nuoret, työläiset, veteraanit ym. hyvin värikästä. Kuva Voitonpäivän marssilta v. 2011 Minskissä.

joita saattoi käyttää hyväksi. Marsilla olleet joukot alkoivat saapua paikalle ja miehittää hyökkäyskaistojaan. Hyökkäysvalmistelut aloitettiin välittömästi. Lentäjät valokuvasivat vastarannan vihollispuolustuksen, joka West-Oderin länsipuolella ulottui 10 km syvyyteen, käsitti kolme asemaa, joissa jokaisessa oli 1-2 taisteluhautaa. Joen rantaa pitkin oli sijoitettu 10-15 m välein taisteluhautaan yhteydessä olevat konekivääripesäkkeet. Sotavankien tietojen perusteella Oderin takana asutuskeskukset oli 40 km syvyydeltä muutettu tukikohdiksi. Lisäksi fasisteilla oli rintaman hyökkäyssuunnalla toinen puolustusvyöhyke, joka kulki Radow-joen länsirantaa 20 km Oderista.

Ala-Oderin ylitys oli vaikea sotilaallinen operaatio

Tiedustelun mukaan suurimmat vihollisvoimat olivat juuri neuvostojoukkojen pää-iskun suunnalla, joka sijaitsi 45 km levyisellä kaistalla Stettin- Schwedt. Iskun suuntaa ei voitu enää muuttaa. Hyökkäys piti suorittaa 65., 70. ja 49.A:n voimin. Stettinin pohjoispuolelta kapean salmen yli hyökkäsi 2.IskuA. Pohjoisempana rannikkoa pitkin Stettinin lahden pohjoispuolitse Dievenow-salmen kautta hyökkäsi 19.A. Läpimurron jälkeen armeijoita tuli vahvistaa ps-ak:lla. West-Oderin puolustuksen murtamisen jälkeen hyökkäyksen piti edetä ensi vaiheessa linjalle Neuenkirchen-Demmin-MalchenWaren-Wittenberge (Elbe). Iskusuuntaan muodostettiin 150 "putkea" rintamakilometrillä käsittävä tykistöryhmittys, joka auttoi jalkaväkeä Oderin ylityksessä ja vihollisjoukkojen murtamisessa koko takitseen syvyyteen. 4.IlmaA tuki hyökkäystä ilma-iskuilla. Oderin ja jokiluhdan kokonaisleveys oli kuusi kilometriä. Tulivalmistelussa tykistön osumatarkkuus tällä etäisyydellä oli alhainen. Myöskään tykistöä ei tarpeeksi nopeasti voitu siirtää jokialueen länsirannalle, jolloin jalkaväki joutui alussa taistelemaan ilman tykistösaattoa. Vastuu tulituesta annettiin ilmavoimille. Pioneerijoukot siirsivät rannalle ponttoneja, satoja veneitä sekä puutavaraa laiturien ja siltojen rakennus-

tarpeiksi. Yön pimeydessä eräät yksiköt siirtyivät itäisen Oderin yli jokiluhdalle ja ottivat siellä suojauspatojen haltuunsa. Näille sillanpäille siirrettiin vähittäin joukkoja. Berliinin suunnalta oli Oderin alajuoksulle kuulunut 16.4. lähtien tykistön jylä, kun 2.V-VR oli 19.4. saanut hyökkäysvalmistelunsa loppuun.

Ylitys alkoi ilmavoimien ja tykistön voimakkaalla tulivalmistelulla

Hyökkäystä vasten yöllä pommikoneet moukaroivat taukoamatta West-Oderin länsirannan vihollisasetimia. Erikoisosastot olivat jo ennen hyökkäystä ottaneet haltuunsa West-Oderin länsirannalla pieniä sillanpää-asetimia ja kävivät taistelua niiden laajentamiseksi ja koko jokiluhdan haltuunottamiseksi. Suojapadoille siirrettiin lisää joukkoja. Ponttoneja laitettiin käyttöön. Upottavien lettojen yli rakennettiin telateita ja veneet pidettiin valmiina. Stettinin ja Schwedtin välisellä 47 km alueella armeijat valitsivat 4 km levyisen läpimurtokaistan. Tykistövalmistelu alkoi klo 07.00 aamulla. Veden nousun vuoksi Batovin 65.A:n armeijassa tykistövalmistelu aloitettiin jo 06.00. Tykistövalmistelun aikana kaikki uivat ylimenovälineet laskettiin vesille.

Tulen ja savuverhon suojassa vallattiin sillanpää

65.A onnistui siirtämään WestOderin länsirannalle nopeasti suuren ryhmän jalkaväkeä aseistukseen konekiväärejä, kr-heitimiä ja 45 mm tykistöä. Maihinnousuallot seurasivat toisiaan ja myös lossit otettiin käyttöön. Länsirannan suojauspatoista taisteltiin raskaasti, sillä ilman niitä oli mahdotonta purkaa losseilta raskasta kalustoa. West-Oderin länsirannalla toiminta-alue laajeni sitä mukaa, kun sinne saatiin lisävoimia. Pioneeriyksiköt alkoivat jv-yksiköiden avulla rakentaa ponttoni- ja lautasiloja. Vihollinen toi vastahyökkäykseen ps-voimia ja West-Oderin länsirannalla Puna-Armeijan karkijoukot taistelivat ilman panssaritukea ja saattavaa tykistöä. Klo 13.00 mennessä 65.A:n kaistalla otettiin käyttöön kaksi 16 tonnin kantoista lautasiltaa ja iltaan mennessä oli länsirannalle siirretty 31 pataljoonaa aseistuksenaan mm. 50 kpl 45 mm tykkejä sekä 70 kpl 82 mm ja 120 mm kr-heitintä. Oli myös vallattu 6 km leveä ja 1,5 km syvä sillanpää. Natsit lähettivät vastahyökkäykseen ps-voimia, jotka tuhottiin suora-ammunta tykeillä.

Popovin 70.A ylitti joen 4 km levyisellä kaistalla, jolla tykistön ja

kr-heitinten tiheys oli 220 "putkea" rintamakilometrillä. Tykistötulen suojassa veneillä ym. ylimenovälineillä soudettiin vastarannalle. Soutajia lukuun ottamatta veneiden miehistö tulitti vihollista konekivääreillä ja kevyillä aseilla. Ensimmäisen hyökkäyspäivän iltaan tullessa 70.A:n kaistalla Ost-Oderilla toimi yhdeksän pikasiltaa, neljä lautasiltaa ja yksi yli 50 tonnin silta. West-Oderilla liikennöi kuusi amfibiautojen hinaamaa lauttaa ja länsirannalle alkoi saapua tykistöä.

Ylitys jatkui taukoamatta vastarinnasta huolimatta

Grišin 49.A ei onnistunut ylittämään jokea. Armeijan kaistalla jokiluhtaa halkoivat kanavat. Yhtä niistä tiedustelu oli luullut West-Oderin pääuomaksi. Kaikki tykistön tulivalmistelu oli suunnattu kanavan varteen. Jalkaväen edetessä West-Oderille sai se vastaansa murhaavan tulen. Jokea oli mahdoton ylittää.

Jälleen seuraavana yönä Versinin 4.IlmaA moukaroivat vihollisen asemia mm. 49.A:n kaistalla ja aamusta 21.4. taistelut jatkuivat koko rintamalla. Kaikkialla oltiin murtamassa vihollisen puolustusta. Ratkaisevaa hyökkäystä silmällä pitäen sillanpäissä oli vielä liian vähän voimia. 49.A:n kaistalle tarkoitetut kaksi moottoriponttonipataljoonaa ohjattiin 65.A:n kaistalle. Ost-Oderilla saatiin käyntiin 30- ja 50-tonnin sillat sekä 50 tonnin lossi. 70.A eteni myös kaistallaan. West-Oderilla toimi 13 iskuportaan ylimenokalustoa ja viisi lossia. 49.A:n ei vieläkään onnistunut saada merkittävää jaloisajaa West Oderin länsirannalla yhtä sillanpäästä lukuunottamatta. Armeijan heikon menestyksen vuoksi hyökkäyksen painopiste siirrettiin kokonaan rintaman oikealle sivustalle.

Vihollisen vastahyökkäykset myöhästyivät

65.A sai 22.4. toimintakuntoon 60 tonnin uivan sillan ja kykeni kuljetamaan West-Oderin yli kaiken raskaan kalustonsa. Vihollisen vastarinta kuitenkin voimistui. Myös 70.A jatkoi etenemistään ja joukkojen siirtämistä länsirannalle. Myös 49.A veti päävoimiaan samoilta ylimenopaikoille. Rintaman käsissä oli jo 35x15 km sillanpää. Mietittiin, miten suoraan liikkeestä murretaan vihollisen puolustuslinja Radow-joella. Päätettiin käyttää koko 4.IlmaA:n iskuvoimaa ja alistaa ps-akt suoraan armeijankomentajien käyttöön. Oli estettävä vihollista pureutumasta Radow-joen taaemmalle puolustuslinjalle.

Aamulla 25.4. kävivät hitleriläiset vastahyökkäyksiin ottaen taisteluun huomattavan osan reservistään. Vihollinen kuitenkin myöhästyi. Neuvostojoukoilla oli Oderin

länsirannalla voimat, joita vihollinen ei voinut pysäyttää. Vastahyökkäykset lyötiin takaisin. Neuvostojoukot saavuttivat 25.4 Radow-joella 20 km leveydellä läpimurron ja vihollisen paikalle tuomat voimat murskattiin.

2.V-VR suoritti tehtävänsä loppuun

2.V-VR:n murskatessa vihollisen puolustuksen Oderin alajuoksulla, saartoi 1.V-VR Berliiniä. Onnistunut Oderin ylitys esti vihollista siirtämästä reservejään Berliiniin. Tämän jälkeen 2.V-VR aloitti sotatoimen saartaakseen hitleriläisten 3.PsA:n etelästä ja lounaasta sekä estääkseen niitä yhtymästä Berliinin ryhmytykseen ja vetäytymästä länteen. Suunnitelman mukaan: 1) 65.A iski luoteeseen ja painoi Stettinin-Neubrandenburgin-Rostokin linjan koillispuolen saksalaisjoukkoja merelle. 2) 2.IskuA hyökkäsi Anklam-Stralsund suuntaan puhdistaa Useedom ja Rügen saaret. 3) 70.A hyökkäsi suuntaan Waren-Krakow-Wismar. 4) 49.A täytti entisen tehtävänsä edeten Elbelle ja 5) 19.A eteni rannikkoa pitkin Swinemündeä kohti.

Stettin vallattiin 26.4. 65.A:n rynnäköillä. 70.A eteni Wismariin ja Rostokiin tuhoten edetessään kaikki hitleriläisyksiköt mm. Hampurin-, Brandenburgin ja Greifenhagenin pataljoonat. Fedjunin 2.IskuA ja Batovin 65.A saavuttivat nopeasti Itämeren rannikon tuhoten ja ottaen vangiksi kaikki vastassa olleet vihollisyksiköt. Grišin 49.A:n päävoimat siirtyivät 70.A:n ylityspaikalta West-Oderin länsirannalle ja iskivät vihollisen sivustaan sekä selustaan. Grišin joukot tuottivat viholliselle raskaan tappion ja etenivät Elbelle Wittenbergeen sekä Ludvigslustiin. Samalla ne katkaisivat kaikkien pohjoisesta Berliiniin suuntaavien joukkojen taipaleen. Rintaman hyökkäys jatkui niin voimakkaana, että 27.4. jälkeen hitleriläiset eivät kyenneet pureutumaan ainoallekaan linjalle. Neuvostojoukkojen hyökkäysnopeus oli 25-30 km vuorokaudessa. Panfilovin IIIKaPsAK sai 3.5.-45 Wismarin lounaispuolella yhteyden Ison Britanian 2.A:n joukkoihin. 70. ja 49.A:n karkijoukot saavuttivat 4.5.-45 liittoutuneiden kanssa sovittun demarkaatiolinjan. Romanovkin 19.A ja Fedjunin 2.IskuA:n osat taistelivat vielä vuorokauden ja puhdistivat Wollin-, Usedom- ja Rügen saaret hitleriläisistä.

Viimeinen rynnäkö kohti valtakunnankansliaa

Taistelut Berliinissä lähestyivät loppuaan. Vapunpäivän aamuna 05.00 Zukovin 8.A:n esikuntaan lähettämä Sokolovski ilmoitti Kreb-

Jatkuu sivulla 12

Neuvostoliiton ja Amerikan armeijoiden sotilaiden tapaaminen Torgaussa Elbellä 25. huhtikuuta 1945 Elbe joen itäpuolella (Kuva Wikimedia Commons)

Kuva: Heikki Mämmikkö

Jaroslavl 250 km Moskovasta koilliseen säästy miehitykseltä. Sinne saakka fasistit eivät koskaan päässeet etenemään. Sodan muisto kuitenkin elää, koska koko neuvostokansa kärsi sodan johdosta suuria menetyksiä. Tuntemattoman sotilaan ja voiton monumentille tuovat hääparit edelleenkin kukkatervehdyksensä. Taustalla Uspenskin katedraali.

Syyrian sekamelska

Kun Assad-hallinto kaatui 54 vuoden jälkeen 7.12. 2024 jo pitempään Lähi-itään tulleesta poliittisesta tyhjiöstä alkoi kiihtyvä taistelu, johon osallistuvat kaikki ne voimat, jotka olivat vaikeuttaneet Assadin hallinnon toimintaa ja Syyrian olemassaoloa. Syyria on tärkeä maa alueella, jota monet himoitsevat. Sillä oli iso armeija ja maa on edelleen erilaisten kansallisuuksien täyttämä, joilla kaikilla on omia pyrkimyksiä suurten poliittisten valtioiden ohessa. Alue on kiinnostanut USA:ta, Turkia, kurdeja, Israelia ja Venäjääkin on ollut yhteistyössä Assadin hallituksen aikana.

Kun Assad kaatui, kirjoittivat lehdet, että "kansan keskuudessa vallitsi laaja kansallinen euforia." Toisin on käynyt. Maasta kiinnostuneet voimat vain lisäsivät kaaosta aseellisten yhteenottojen lisääntyessä hui-masti.

Voimakkaasti lähti liikkeelle jo Assadin pakoon pakottanut HTS (Hayat Tahrir al-Sham). HTS eteni johtajansa Ahmed al Shara'an kanssa nopeasti kohti Damaskusta Israelin auttaessa omalta osaltaan pommittamalla aikaisemmin

Syyrian armeijan lentokentät ja -koneet tuusan nuuskaksi. HTS loi nopeasti hallinnon ilman mitään isompia vaaleja.

HTS eteni druusien ja kristittyjen alueiden halki ja näillä alueilla tapahtui kammottava verilöyly, jossa kristityt ja druusien siviilejä tapettiin julmasti. Vieläkään eivät joukkotiedotusvälineet ole tuominneet tekoja. Tätä kirjoittaessani en ole nähnyt Ruotsin enkä Suomen virallista kannanottoa väkivallantekojä vastaan. Suomi on sen sijaan Ruotsin ja

USA ylpeili sillä, että kykeni pakotteiden avulla patoamaan Syyrian kehitystä. Assadin rikos oli, että hän kieltäytyi olemasta imperialistien sätkynukke. Syyrian kansat eivät kuitenkaan vielä ole luovuttaneet. Kuvasa protesti Syyrian puolesta 7.9.2013 New York.

EU:n kanssa lahjoittanut 2,5 miljardia euroa uudelle hallitukselle.

HTS on johtajansa kanssa antanut kuvan, että Syyriasta tulee sivistynyt ja hyvin toimeentuleva maa, jossa vähemmistöille on taattu turvallinen olo. Täytyy kuitenkin muistaa, että HTS on Nusra-rintamasta eronnut salafittijärjestö, islamistijärjestö, joka on kirjaimellisesti Koraaniin uskovia ja jotka vastustavat kaikkia muutoksia, poikkeamia ja uutuuksia uskonnossaan. He ovat ilmeisesti onnistuneet hyvin pyrkimyksissään lahjoittajien kanssa. Tämä vielä aikana, jolloin Syyrian tilanne on aivan sekaisin. Ja joukkomurhat puhuvat toista kieltä.

HTS saa vastaansa Assadin vanhan armeijan kenraalien ja sotilaiden perustaman monikansallisen SDF:n (Syyrian demokraattisen rintaman). Se on muodostunut muun muassa kurdeista, arabeista, syyrialaisista ja turkmenialaisista. SDF pyrkii vapauttamaan osia islamilaisesta Syyriasta itsenäiseksi.

Maa olisi maallinen, demokraattinen liittovaltio. Kurdit ja YPG halua- vat autonomisen alueen ja saavat täten vastaansa Irakin ja Turkin.

SNA (Syyrian kansallinen armeija) on eräänlainen sateenvarjo-organisaatio monelle ryhmälle, jotka osallistuivat taisteluihin sisällissodan aikana. Osa on arabeja ja turkmenialaisia. FSA on isompi syyrialainen ryhmä, joka oli systeemi-kriittinen Assadin hallintoa vastaan. Turkki haluaa, että sen naapuri olisi luotettava islamilainen maa. Tämä johtaa jatkuviin ongelmiin kurdien kanssa Syyrian pohjoisosissa. Rajalla asuvat kurdit ovat uhkana Turkille. Turkki ei halua, että kurdeilla on mahdollisuus helposti soluttautua maahan ja maasta.

Druusit ovat islamilainen liike 1000-luvulta, joka on poikkeava siinä, että sen uskonnossa on piirteitä muista uskonnoista, gnostisismista, hinduismista ja kristinuskostakin. He asustavat Syyrian luoteisosassa. Heitä on runsas miljoonaa eli 3 % maan

asukkaista. Heitä asuu myös Libanonissa, Jordaniassa ja Israelissa. Heillä oli vain epäonni asua siellä, mistä HTS eteni, ja he joutuivat murhien uhriksi.

Paikalla on myös ISIS, joka sai takkiinsa kun, kurdit ja USA heikensivät heidän asemaansa Irakin sodan aikana. Kun Assad katosi, niin liike kasvoi nopeasti ja on varteen otettava tekijä jälleen Syyriassakin. Se on mukana monessa kapinallikeudessa hajoamisen takia, mutta ko- koaa voimiaan edelleen.

Paikalla on myös Israel, joka on luomassa Suur-Israeliaan. Netanjahu jatkaa myös Syyrian pommittamista, jota se on tehnyt pitkän ajan. Hän toteuttaa sitä ohjelmaa, jonka WZO, Juutalaisten maailmanjärjestö päätti 1982 kokouksessaan: 7 maata heikennetään ja olemme juuri siinä. Palestiina on saanut verisesti tuntea sen, Syyria samaten. Irak myös. Iranin vuoro tulee.

Kuten näkee, niin tilanne on hyvin sekava Syyriassa. Ihmishenki ei paina paljoa alueella, jossa joka hetki joku saa kärsiä poliittisesta pelistä. Länsimaat ovat kovin kiinni Ukrainan tilanteesta, eivätkä juuri katsele Syyriaan päin. Koko Lähi-itä on kaaoksessa, jolla on mahdollisuus levitä suursodaksi. Kyse on paljolti vallasta ja raaka-aineista. Trumpilla on sormensa pelissä. Gaza ehdotus oli kyllä naurettava hänen puoleltaan. Arabiliitto piti kokouksensa ja sanoi että he rakentavat Gazan uudestaan. Gazan alueella rannikolla on suuret öljyvarat, jotka kuuluisivat Palestiinalle, mutta joutuvat nyt Israelin käsiin.

Kaikki on kuitenkin avointa. Mitä tahansa voi tapahtua. Pakolais- ten määrä tulee lisääntymään.

Esa Salomaa
Kvissleby, Ruotsi

Sote kaappaus on torjuttava Suomi eroon Natosta TYÖKANSAN VAPPUTAPAAMINEN

Heti vappumarssin jälkeen
Hermannin kerholla Hämeentie 67
torstai 1.5.2025 alk. klo 14.00

Ohjelmassa mm:

Valmistellut vappupuheenvuorot:
Pekka Tiainen
Matti Laitinen

Duo Tulitsa, Venäläisiä kansanlauluja ym.
Järjestöväen ohjelmaa, musiikkiesityksiä ym.
**Vappulounaalla hyviä voileipiä, sieni- ja mustik-
kapiirakkaa kahvia ja teetä.**

Tervetuloa kaikki paikalle

80 vuotta sitten... Berliinin operaatio johti natsi-Saksan ehdottomaan antautumiseen...

Jatkoa sivulta 11

sin kanssa käydyistä keskusteluista. "Ne kieräilevät" sanoi Sokolovski. Krebsin mukaan antautumisesta voi päättää vain Dönitsin johtama Saksan uusi hallitus. Siksi olisi so- vittava aselevosta. Krebsille annettiin aikaa klo 10.00 mennessä suos- tua ehdotta antautumiseen ja saa- da siihen Bormannin ja Göbbelsin suostumus. Vastausta ei kuulunut. Klo 10.40 kohdistettiin keskustan alueelle, jossa oletettiin Bormannin, Göbbelsin ja muiden natsijohtajien majailevan voimakas rumputuli. So- kolovski tiedotti klo 18.00 "saksalai- sen johdon" neuvottelijoidensa vä- lityksellä ilmoittaneen, että Göbbels ja Borman torjuvat vaatimuksen eh- dottomasta antautumisesta. Tämän jälkeen aloitettiin viimeinen rynnä- kö kohti valtakunnankansliaa, jonne viimeiset natsien jäännökset olivat pesiytyneet.

Osa fasisti-Saksan johtoa pääsi pakenemaan

Pimeyden saavuttua 1.5. iltana 3. lskuA:n komentajalta saatiin il- moitus 20 ps-vaunun yrittävän pa- koa kaupungista luoteeseen. Ryh- mä havaittiin aamuyöllä 2.5. Berlii- nin ulkopuolella. Taistelun jälkeen se tuhottiin. Kaatuneiden joukossa ei havaittu natsijohtajia, mutta kaik- kia ei voitu tunnistaa. Valtakunnan- kansliassa otettiin vain joitain kym- meniä vankeja. SS-miehet, upsee- rit ja natsijohdon jäännökset olivat kenneet pakenemaan maanalaisia käytäviä pitkin. Valtakunnankans-

Venäjällä Voitonpäivä on merkittävänä juhlapäivä. Silloin järjestetään mm. sotilasparaateja. Iso juhlatapahtuma on ns. Kuolematon ryk- mentin marssi. Silloin ihmiset muistelevat sodassa kaatuneita oma- siaan. Pietarissa Nevski-prospektilla nähdään yli miljoona osallistujaa

liasta löydettiin Göbbelsin koko perheen ruumiit. Merkkejä Hitlerin hävitetystä ruumiista ei kuitenkaan löydetty. Kuitenkin silloin koottujen todisteiden perusteella ei ollut syy- tä epäillä Hitlerin itsemurhan toden- peräisyyttä.

Taistelut Berliinissä päät- tyivät varuskunnan antau- tumiseen

Yöllä 2.5. klo 1.50 Berliinin puolus- tusesikunnan radioasema ilmoiti- ti lähettävänsä neuvottelijat Bis- marckstrasen sillalle ja lopettavansa sotatoimet. Myös 2.5. klo 06.30 saa- tiin tieto, että 47 KaD:n kaistalla oli antautunut esikuntineen vangiksi LVIPsAK:n komentaja kenraali Weid- ling, jonka mukaan Hitler oli joitain päiviä aikaisemmin nimittänyt hä- net Berliinin puolustuksen komen- tajaksi. Weidling suostui antamaan joukoille käskyn vastarinnan lopet-

tamisesta. Hän luki 2.5. aamulla ra- diossa kehotuksen antautumises- ta ja vastarinnan lopettamisesta. Il- tapäivällä 2.5. klo 15.00 Berliinin va- ruskunnan jäännökset yli 70 000 so- tilasta antautuivat vangeiksi.

Natsi-Saksan lopullinen antautuminen

Liittoutuneet ja Saksalaiset allekir- joittivat 7.5. Reimsissä ilman Neu- vostoliiton edustajia asiakirjan eh- dottomasta antautumisesta. Tätä ei Neuvostojohto hyväksynyt. So- vittiin, että Reimsin asiakirjaa pide- tään ennakkopöytäkirjana. Saksan täydellistä antautumista koskeva asiakirja allekirjoitettiin kaikkien fa- sisminvastaiseen taisteluun osalli- tuneiden liittoutuneiden läsnä ol- lessa. Berliiniin saapuivat 8.5. Saksan valtuutetut ja liittoutuneiden ylim- män johdon edustajat. Neuvostoliit- ton johdon valtuuttamana Berliiniin

saapui A.J.Vyšinski mukanaan kaikki Saksan antautumista koskevat asia- kirjat, sekä ilmoitti liittoutuneiden ylimmän sodanjohdon jäsenet.

Neuvostoliiton ylimmän joh- don edustajaksi oli nimetty Zu- kov. Liittoutuneiden ylintä sodan- johtoa edustivat Englannin ilmavoimien marsalkka Arthur W.Tedder, Yhdysvaltain strategisten ilmavoimien komentaja, kenraali Carl A. Spaatz ja Ranskan armeijan ylipääl- likkö, kenraali Jean de Lattre de Tas- signy. Flensburgista englantilais- ten upseerien vartioimana saapui- vat kenraalisotamarsalkka Keitel. laivastoamiraali v. Friedenburg ja il- mavoimien kenraalileversti Stumpf. Heillä oli Dönitsin antamat valtakir- jat allekirjoittaa Saksan antautumi- nen ehdotta. Allekirjoitusilaisuus oli järjestetty Karlshorstissa entisen pioneerikoulun tiloissa Berliinin itä- osassa. Ennalta sovitusti liittoutu- neiden edustajat kokoontuivat 8.5. klo 23.45 Zukovin huoneessa, joka sijaitsi salin vieressä, johon allekir- joitusilaisuus oli järjestetty.

Toukokuun 9. päivä on Voitonpäivä

Tasan klo 24.00 fasisminvastaisen liittouman edustajat astuivat saliin istuutuen pöydän ääreen, jonka vie- reiseen seinään oli kiinnitetty Neu- vostoliiton, Yhdysvaltain, Englan- nin ja Ranskan valtakunnan liput. Salin pitkien pöytäin ääreen istuu- ti Puna-Armeijan kenraaleita sekä lukuisten eri maiden lehtimiehiä. Ti- laisuuden avasi Zukov. Puheenvuo- ronsa lopuksi hän käski kutsua sa- liin Saksan ylijohdon edustajat. Si- sään astuivat Keitel, Stumpf ja Frie- denburg. Saksalaisia kehoitettiin is-

tuutumaan heille varattuun pöy- tään. Zukov kysyi heiltä: "Onko teil- lä asiakirja ehdoitta antautumisesta, oletteko perehtyneet siihen ja onko teillä valtuudet asiakirjan allekirjoit- tamiseen. Keitel vastasi myönteises- ti ojentaen liittoutuneiden edusta- jien nähtäväksi Dönizin allekirjoitta- man valtuuskirjan.

Zukov kehotti valtuuskuntaa tulemaan pöydän ääreen ja al- lekirjoittamaan asiakirjan kaikki viisi kappaletta. Keitel, Stumpf ja v. Friedenburg allekirjoittivat asiakirjat vuoron perään. Toukokuun 9.päivä klo 00.50 päättyi istunto, jossa otet- tiin vastaan saksalaisten asevoimien ehdoitta antautuminen. Voitonpäi- vän tilaisuus jatkui tämän jälkeen juhlaillallisiin, tanssiin ja lauluun.

Toimitti:
Heikki Männikkö

Lähdeaineisto:

Marsalkka Žukovin muistelmät,
Marsalkka A.Vasilevski: Elämäni työ,
Marsalkka K. Rokossovski: Soti- laan velvollisuus,
Grigori Deborin: 30 vuotta suures- ta voitosta,
Gretshko A. A.: Istoriä vtoroj miro- voj vojny: 1939- 1945: v 12-h tomah

Jälkisanat:

Toukokuun 9. päivä on Voitonpäivä. Neljä vuotta jatkunut kirjoittussar- ja, jossa on seurattu Itärintaman ta- pahtumia toisessa maailmansodas- sa päättyy. Kuitenkin taistelut Eu- roopassa eivät vielä päättyneet tä- hän, vaan jatkuivat vielä mm. Tsek- koslovakiassa.

Tuulivoimaa Itä-Suomeen - Puolustusvoimat torppaa hankkeet

Tuulivoima ohitti 2024 vesivoiman sähköntuotannossa. Tuuli- ja aurinkovoiman rakennusbuumi on jatkunut vuosia. Tuulivoima kasvoi 2024 Suomen suurimmaksi uusiutuvan sähkön tuotantomuodoksi. Vuoden 2025 lopussa tuulivoimaloita ennustetaan olevan noin 2000 ja nimelliskapasiteetin lähes 9 500 megawattia. Sillä katettiin noin 20 % Suomen sähkön kulutuksesta.

Länsi-Suomeen 10 000 tuulivoimalaa, mutta Itä-Suomeen vain kymmeniä.

Puolustusvoimien puolesta läntiseen Suomeen voidaan rakentaa vaikka 10 000 tuulivoimalaa, kun taas esimerkiksi itärajan maakuntiin Etelä-Karjalaan puoltaja on herunut vain 11 voimalalle ja Pohjois-Karjalaan 12 reilun 10 vuoden aikana. Pohjois-Pohjanmaalle on samassa ajassa näytetty vihreää valoa yli 4 200 voimalalle. Esimerkiksi Kainuuseen ja Lappiin Puolustusvoimat on antanut myönteiset lausunnot yhteensä yli 2 000 tuulivoimalalle, vaikka sielläkin on itärajaa satoja kilometrejä.

Uusi käänne lausunnoissa

Puolustusvoimat on 2011–2021 antanut lausunnon yli 20 000 tuulivoimalasta. Näistä myönteisiä on ollut noin 16 000 eli 80 % kaikista. Kielteisiä lausuntoja on annettu reilut 4 000 eli 20 % kaikista. 2022 tapahtui käänne, sillä kielteisiä lausuntoja annettiin toukokuun loppuun mennessä selvästi enemmän kuin myönteisiä. Näin ei ole tapahtunut kertaakaan yli 10 vuoteen.

Kunnille isot menetykset

Etelä-Karjalan liiton maakuntajohtaja Satu Sikanen: Kyllähän tilanne on tosi eriarvoinen ja pahimmillaan muuttuu lähivuosina vain huonompaan suuntaan. Niin kauan kuin Puolustusvoimien ilmapuolustusta ei pystytä yhteensovittamaan tuulivoimaloiden lisärakentamisen kanssa,

painottuu tuulivoiman rakentaminen läntiseen Suomeen. Itärajalla ollaan vaarassa jäädä pois paitsi miljardiluokan tuulivoimainvestoinneista myös uusista energiantensiivisistä teollisuusinvestoinneista. Kunnat taas jäävät ilman tuulivoimaloiden kiinteistöverotuloja.

Yhdestä myllystä kertyy sen elinkaaren aikana kiinteistöverotuloja voimalan sijaintikunnalle noin 400 000 euroa. Se on iso raha pienelle kunnalle. Etelä-Karjalan liiton selvityksen mukaan maakunnassa on 23 mahdollista tuulivoima-alueita. Puolustusvoimat hyväksyi niistä vain yhden Luumäelle.

Raha valuu länteen, vaikka sijoittaminen itään olisi kaikkien etu

Työryhmän mukaan Itä-Suomen tuulivoimarakentajien pitäisi maksaa aluevalvonnan kompensatioalueen rakentaminen. Alueelliset erot tuulivoimaloiden kiinteistöverotuloissa ovat merkittäviä. Esim. Pohjois-Pohjanmaalla tuuli- ja aurinkovoimasta saatiin 2023 yli 15,5 m€ kiinteistöverotuloa, Pohjois-Karjalassa 0 € ja Päijät-Hämeessä ja Etelä-Savossa alle 5 000 €.

Selvitys Itä-Suomen tuulivoimasta

Hallitus asetti talvella 2023 työryhmän edistämään tuulivoimahankkeita Itä-Suomessa. Raportin mukaan Suomen tuulivoimasta <4 % on Valtatie 5:n itäpuolella. Itäisen Suomen tuulivoimarakentamisen keskeisenä tuulivoiman rakentamis-

Kuva: Heikki Männikkö

Silloin kun tuulee, niin sähköä syntyy myös Peräseinäjoen Haukinevalla Ojanien Hautamaassa, joka sijaitsee myöskin Länsi-Suomessa Etelä-Pohjanmaalla.

rajoittavana tekijänä ovat puolustusvoimien aluevalvontajärjestelmien aiheuttamat rajoitteet. Työ- ja elinkeinoministeriö sekä puolustusministeriö selvittivät, miten tuulivoiman rakentaminen ja Puolustusvoimien aluevalvonta voitaisiin sovittaa yhteen itäisessä Suomessa. Koko itäisen Suomen osalta kyse olisi alueen laajuuden ja valvontakaluston sijainnin mukaan 200–900 m€. Se kattaisi kustannukset 25–30 v. ajalle. Tämän päälle tulisivat ylläpitokustannukset, jotka olisivat n 15–20 m€/v. Tuulivoimarakentajien pitäisi vielä maksaa aluevalvontajärjestelmän rakentaminen Itä-Suomeen.

Aikaisintaan laajempi tuulivoimarakentaminen voisi toteutua alueella 2030-luvulla. Nykyisten tuulivoima-alueiden täydennysrakentaminen on selvästi nopeam-

pi ja edullisempi tapa saada uusia myllyjä Itä-Suomessa. Aurinkovoimaloiden aiheuttamia häiriöitä voidaan pienentää helpommin.

Tuulivoima olisi Itä-Suomessa kannattavaa, jos sitä saisi rakentaa

Suomen tuulivoimalat on pystytetty länteen. Idässä tuulee toisinaan silloin, kun lännessä on tyynä. Itä-Suomen järvimaisemiin ei toistaiseksi ole tuulivoimaloita noussut. LUT-yliopiston tutkimusjohtaja Petteri Laaksonen ja PuM ex-kansliapäällikkö Arto Rätty: Itä-Suomeen kannattaa rakentaa lisää tuulivoimaa. Itä-Suomen tuulivoimalat tasaisivat sähkön tuotantoa ja hintojen vaihtelua, koska idässä tuulee monesti eri aikaan kuin lännessä. Siksi niistä saisi myös parempaa rahallista tuottoa kuin länsirannikon voimaloista.

Tuulivoima lisäisi elinvoimaa Itä-Suomeen, jonka taloudelle itärajan sulkua oli isku. Itä-Suomi ei saa näivettyä, jos Suomen puolustusta halutaan ajatella strategisesti.

Viitostien itäpuolella ei tuulivoimaloita juuri näe

Ilmatieteen laitoksella laskettiin pari vuotta sitten, kuinka länsirannikon tuulet korreloivat Itä-Suomen tuulilukemien kanssa tuntitasolla. Tulos oli 0,6. Se tarkoittaa, että jos länsirannikolla on tyynä, Kaakkois-Suomessa voi hyvinkin tuulla. Rannikolla tuulee enemmän kuin sisämaassa, mutta nykyajan korkeat tuulivoimalat tasoittavat eroa. Tuulivoimalat tuovat kunnille kiinteistöverotuloja ja vuokratuloja maanomistajille. Tärkeämpiä olisi-

vat investoinnit, joita uusiutuva sähkö vetää perässään. Esim. vetyä ei kannata kuljettaa pitkiä matkoja, vaan siihen perustuva teollisuus siirtyy sinne, missä on sähkön tuotantoa ja vahvat siirtoyhteydet. Kymenlaaksossa sekä Etelä- ja Pohjois-Karjalassa on tuulivoima-alueille tilaa ja sopivia maastonmuotoja.

Haluaako puolustusvoimat autioittaa itärajan?

LUT-yliopiston sähkötekniikan professori Juha Pyrhönen toteaa: ”Puolustusvoimat haluaa pitää Itä-Suomen harvaan asuttuna – se helpottaa sotimista... Edelleen on se fiilis, että ei näille nurkille välttämättä haluta lisää tuulivoimaa. Puolustusvoimilla on omat intressinsä pitää alue harvaan asuttuna puskurivyöhykkeenä, koska silloin on helpompi sotia”.

Fortum selvitti uuden ydinvoiman rakentamista 2 vuotta.

Uunituoreen raportin mukaan ydinvoiman rakentaminen kestää vähintään 10 vuotta eikä rakentaminen ole järkevää, jos ollaan markkinahintojen varassa. Ydinvoimalla uutta tarjontaa Pohjoismaihin voidaan saada aikaisintaan 2030-luvun jälkipuoliskolla, mikäli markkina- ja sääntelyolosuhteet ovat oikeat.

Loppupäätelmiä

Jos maamme tutkaverkostoa halutaan tehostaa, se on valtion tehtävä. Jos Itä-Suomen yritysten tai kuntien pitäisi maksaa Itä-Suomen tukien päivittämisen kulut, eikä sotailuvaston kulut pitäisi periä rannikon maakunnilta?

Juhani Tanski
Kuopio

Arktinen alue on vuoropuhelun ja edullisen yhteistyön alue

Maaliskuun lopussa Venäjän Murmanskissa pidettiin kuudes kansainvälinen arktinen foorumi. Sen mottona oli ”Elämme pohjoisessa!” Kahden päivän aikana venäläiset ja ulkomaalaiset poliitikot ja asiantuntijat käsitelivät erilaisia arktisen alueen kehitykseen liittyviä kysymyksiä, kuten infrastruktuuria, logistiikkaa, liiketoimintaa, matkailua ja ympäristöä.

Yksi foorumin keskeisistä aiheista oli kansainvälinen yhteistyö. Sitä koskevassa istunnossa Venäjän ulkoministeriön Eurooppa-asioiden osaston johtaja Vladislav Maslennikov korosti, että mistään huolimatta arktinen alue on ollut ja on edelleen vuoropuhelun ja edullisen yhteistyön alue.

Toisiaan kunnioittavan ja pragmaattisen vuoropuhelun rakentaminen pohjoisessa ja yh-

teistyösillojen rakentaminen maiden välille ovat ajankohtaisia missä tahansa geopolittisessä tilanteessa. Venäjä on aina pitänyt arktista aluetta rauhan ja yhteistyön alueena ja puoltanut jakolinjojen puuttumista korkeilta leveysasteilta, jännitteiden vähentämistä ja vastuullisten poliittisten ja diplomaattisten ratkaisujen etsimistä alueen asialistalla oleviin kysymyksiin. Puolustaes-

etujaan Venäjä on jatkossakin valmis yhteistyöhön kaikkien kiinnostuneiden maiden kanssa, sekä arktisten että muiden maiden kanssa BRICS-kumppanimme mukaan lukien, Maslennikov toteaa.

Tärkeä rooli arktisen alueen kehittämisessä on Arktisella neuvostolla. Tähän kuuluu kahdeksan maata: Pohjoismaat, Venäjä, Kanada ja Yhdysvallat. Vuosina 2023–2025 neuvoston puheenjohtajuus on Norjalla.

Kiitän venäläisiä kollegojamme aktiivisesta osallistumisesta ja yhteistyöstä koko puheenjohtajuutemme aikana. Arktisen neuvoston vahvuutena on sen

ovat teidän, eikä teidän tarte uskoa rotuhuijareita siitä, että teitä sorretaan ja että ette kuulu tähän maahan. Teidän pitäisi sanoa HV kaikille niille, jotka selittävät teille, että olette ulkopuolisia ja jotenkin yhteiskuntavammaisia, joille ei ole sijaa tässä maassa. Vetäkää Kossua, saunokaa ja paistakaa makkaraa Agentsin soidessa taustalla ja olkaa suomalaisia. Sitähän te olette oikeasti.

Ja niille rotuhuijareille, jotka ylläpitävät tätä rotuerottelua ammattinsa tai poliittisen pyrkimyksensä vuoksi: hävetkää.

Sande Parkkonen
FB-keskustelu

ainutlaatuinen kokoonpano. Neuvosto yhdistää arktiset valtiot, pysyvät osallistujat ja tarkkailijoita, jotka ovat sitoutuneita vastaamaan syntyneisiin haasteisiin ja etsimään uusia mahdollisuuksia. Arktisen alueen ongelmat ovat maailmanlaajuisesti tärkeitä ja vain kansainvälisellä yhteistyöllä ja yhteistoiminnalla voimme saavuttaa kestävä ja valoisin tulevaisuuden kaikille, kertoi Arktisen neuvoston puheenjohtaja, Norjan arktinen suurlähettiläs Morten Høglund foorumin osallistujille videopuheessaan.

Niiden maiden ja organisaatioiden määrä, jotka osoittavat suurta kiinnostusta arktista aluetta ja siihen liittyviä yhteistyömahdollisuuksia kohtaan, on kasvanut huomattavasti viime vuosina. Tässä erittäin tärkeänä on niiden kansainvälisten hankkeiden toteuttaminen, jotka perustuvat kestävä kehityksen periaatteisiin ja kohdistuvat arktisen alueen tieteellisten, taloudellisten, sosiaalisten ja ympäristöongelmien ratkaisemiseen.

Toisaalta länsimaiden toimesta arktisella alueella on havaittavissa negatiivisia trendejä. Syntyy uusia haasteita ja uusia Venäjän turvallisuudelle. Maslennikovin mukaan maiden vastakkainasettelu haittaa arktisen yhteistyön kehittymistä.

Kuva: Wikimedia Commons

Sotilaallinen infrastruktuuri kehittyy vauhdikkaasti arktisella alueella. Yhä uusien Euroopan unionin hyväksymien Venäjän vastaisten laittomien pakotepaketien tavoitteena on myös vaikeuttaa Venäjän arktisen alueen kehitystä ja kansainvälistä yhteistyötä pohjoisessa. Suomen ja Ruotsin liittymisen Natoon on lisännyt entisestään sotilaallisia ja poliittisia jännitteitä arktisella alueella. Venäjän rajojen läheisyydessä pidetään mittavia Nato-harjoituksia. Vuodesta 2022 länsimaiden toimesta normaali työ Arktisessa neuvostossa on jäädytetty, Maslennikov huomauttaa.

Kansainvälinen arktinen foorumi on järjestetty vuodesta 2010. Se on johtava paikka keskustella ajankohtaisista arktisen alueen taloudellisen ja sosiaalisen kehityksen asioista ja kehittämään mekanismeja arktisen alueen vahvan potentiaalin yhteiseen ja tehokkaaseen käyttöön.

Sergei Karpov
Petroskoi

Kiehautetaas tunnelmia hieman

Rupesin miettimään tota maahanmuuttajakysymystä ja tajuusin yhden jutun. Miksi Suomessa syntynyt, suomalaista koulua käynyt ja suomea puhuvaa kutsutaan edelleen maahanmuuttajaksi? ”Toisen polven maahanmuuttaja”? ”Maahanmuuttajataustainen”? ”

Joku hyötyy siitä, että näille lapsille opetetaan pienestä pitäen, etteivät he ole suomalaisia ja senhän johtaa siihen identiteettikriisiin. Vanhemmat voivat olla maahanmuuttajia, mutta täällä syntynyt, kasvanut ja tätä kieltä puhuva ei ole mikään maahanmuuttaja. Hän on suomalainen.

Joo o, voi olla eri värinen, näköinen, miten vaan, siitä kakkat nakkaan, mutta tässä maassa syntynyt ja tätä kieltä puhuva on suomalainen, eikä mikään ihme maahanmuuttaja tai ikuinen maahanmuuttaja. Joku tienaa sillä, että estää näitä ihmisiä assimiloitumasta maahan. Jonkun etu on se, että tuhannet nuoret voivat pahoin eivätkä löydä paikkaansa tässä maassa.

Ja sitten niille ”maahanmuuttajataustaisille”:

Teidän pitää sanoa kaikille pakkoetnokokouluttajille, että juhannus, vappu ja joulukinkku ovat teidän, sauna on teidän, karjalanpiirakat

Käännö talous- ja yhteiskuntapolitiikassa on välttämätön

Kirjoitussarjassa erittelen Suomen talouden heikkoa tilaa. Eletään sellaista murroskautta, että yhteen kirjoitukseen on mahdotonta kaikkea mahdollista. Siksi tässä edetään kirjoittamalla jakso kerrallaan. Näitä jaksot täydennetään seuraavina kuukausina uusilla jaksosilla eri näkökulmista ja ottaen huomioon, mitä ympärillämme tapahtuu. Tällä tavoin edetään toimenpiteisiin, joita tarvitaan käänteen aikaansaamiseksi talous- ja yhteiskuntapolitiikkaan. Kirjoitukset ovat jatkoa aiemmille.

Tapahtuu paljon asioita. Yritän rakentaa kokonaiskuvaa keskeisistä asioista. En yritä kirjoittaa kaikkea yhteen artikkeliin, vaan yritän edetä asiarajmää kerrallaan, että seuraaminen olisi mahdollisimman helppoa. Toivon, että tästä on ystävät ja kaverit ja yleisesti tukea pohdinnoille ja keskusteluille. Raja pois puoluepolitiikan enkä käsittele henkilöitä, vaan yritän keskittyä asiakysymyksiin talouden ja talous- ja yhteiskuntapolitiikan kannalta.

Lukijoilla on varmasti mielessään asioita, joita on tarpeen käsitellä, ja esityksiä käänteen aikaansaamiseksi. Kaikki tällaiset lukijoiden näkemykset, esitykset ja kommentit ovat tervetulleita, koska ne ovat tärkeitä tarkastelun ja linjan muokkaamiseksi ja asioiden esittämiseksi tavalla, josta on kaikille hyötyä asioiden miettimisessä.

Tiainen Pekka 15.4.2025

tu ostovoiman väheneminen, joka on syventänyt heikkoa talouskehitystä. On tehty vastaava virhe kuin 1990-luvun laman aikana, kun kaiken muun kysynnän romahdettua leikattiin vielä julkisia menoja ja syvennettiin lamaa.

5. Erona 1990-luvun lamaan on, että nyt ei toistaiseksi ole laajaa pankkikriisiä, mutta osassa pankkeja on ongelmia näkyvänä esimerkkinä Oma Säästöpankin kriisi, jonka kohdalla tutkitaan erotetun entisen johdon omaa liiketoimintaa pankin kustannuksella ja epäilyjä väärinkäytöksistä ja muista epäselvyyksistä.

6. Myös pankkien vakuusongelmat ovat osassa pankkisektoria lisääntyneet, kun vakuuksina olevien kiinteistöjen ja asuntojen hinnat ovat laskeneet. Tästä syystä rajoitetaan luotonantoa, mikä vähentää kokonaiskysyntää, ja vaikeuttaa yritysten rahoitusta. Konkurssit ovat lisääntyneet.

7. Työttömyysturvan ja muuhun sosiaaliturvaan kohdistuneet leikkaukset ovat työttömyyden kasvaessa lisääntyneet perheiden ja yksin asuvien maksuvaikeuksia ja paisuttaneet ulosottamista pakkokeinoin.

8. Tämä on suuren mittaluokan kysymys, jonka merkitystä kokonaisuutenaan ei usein hahmoteta. Ulosotossa oli vuoden 2024 lopussa 6,3 miljardia euroa (Ulosottolaitok-

Kuva: Heikki Männikkö

Edelleenkin emme ymmärrä Purran, Orpon, Reaganin ym. logiikkaa siitä, että rikkaiden verohelpotukset tuovat lisää työpaikkoja. Toimii paremmin jos otetaan rikkailta.

sen tiedot, Tilastokeskuksen luku on ollut miljardin verran enemmän kuin Ulosottolaitoksen luku) ja ulosotossa oli vuoden 2024 aikana runsaat 531 000 eri yksityishenkilöä ja runsaat 55 000 yritystä ym. (oikeushenkilöt), yhteensä 587 000 henkilöä. Tilanne uhkaa pahentua.

9. Työllisyys oli maaliskuun 2025 lopun Tilastokeskuksen luvuin vähentynyt hallituskauden aikana 76 000:lla työllisellä, mikä tarkoittaa sitä, että olisi saatava 176 000 työllistä lisää jäljellä olevan hallituskauden aikana, että saavutettaisiin 100 000 työllisen lisäys. Tämä ei ole mahdollista sittenkään, vaikka talous kääntyisi jonkin verran elpyvään suun-

taan. Kyse on enemmän siitä, päästäänkö siihen työllisyyden tasoon, joka oli hallituksen aloittaessa. Työttömyys tulee olemaan korkeaa ja pitkäaikaistyöttömyys vaikeaa. 76 000:n vähennys on vuoden aikaisista vaihteluista puhdistettu luku, jota kutsutaan kausitasoitukseksi. Julkisuudessa on mainittu vähennys runsaat 60 000 työllistä, mutta se on vuoden takaiseen verrattuna, ei hallituskauden aikainen vähennys, joka on enemmän. On myös mainittu vähennys 50 000 työllistä, mutta se oli vähennys elokuussa 2024 kausivaihteluista puhdistetuista luvuista. Siitä työllisyys on mennyt alaspäin.

I Suomen kansantalouden heikko tila

Suomen kansantaloutta on kohdannut monta vaikeaa asiaa:

1. Venäjän viennin nollautumisen ohella ovat heikentyneet vienninäkymät Yhdysvaltoihin tullien takia. On vaikea kattaa viennillä Länsi-Eurooppaan kasvun riittämättömyyden takia.
2. Vientinäköymien harmauden ohella investointeja siirretään yleisen

epävarmuuden takia.

3. Kiinteistöjen ja asuntojen alentuneet hinnat vähentävät uudisrakentamista.

4. Näihin kysynnän ongelmiin ei ole vastattu elvyttävällä talouspolitiikalla, vaan päinvastoin on leikattu hyvinvointipalveluita sekä työttömyysturvaa ja muuta sosiaaliturvaa kaudella miljardilla. Tällä on aiheutet-

II Miksi eläkerahastojen osakkeiden arvonmenetys on arvioitu 10 %:ksi, mutta valtion yhtiöomistusten 25 %:ksi? Missä on ero ja mitkä ovat seuraukset?

Ero on siinä, että eläkerahastot ovat vähentäneet osakeomistuksiaan ennen kurssilaskua. Valtion osakeomistuksissa ei voida menetellä samalla tavoin. Valtion omistusten kanssa ei voida käyttää jatkuvaa kauppaa, ostaa tai myydä. 10 % perustuu Anni Lassilan lukuihin Helsingin Sanomat 10.4.2025 ja 25 % Juha-Pekka Raesteen lukuihin Helsingin Sanomat 11.4.2025 kirjoituksessa valtiokonttorin tiedoista (Raesteen luvun tarkka peruste ei kirjoituksesta tarkkaan ilmene).

Eläkerahastoilla oli osakkeissa noin puolet, 50 %:n luokkaa oleva osuus osakkeissa arvioiden mukaan, joita oli uutisoineissa eläkeuudistus 2025-työryhmän raportin aikaan. Anni Lassilan (Helsingin Sanomat 10.4.2025) arvio vuoden vaihteen luvuin 31.12.2024 oli 37 %. Näiden lukujen perusteella eläkerahastot olivat vähentäneet osakeomistuksia vuoden vaihteessa aiempaan verrattuna. Jos tämä on totta, eläkerahastoilta on säästynyt runsaat kolme miljardia, kun myytyjen osakkeiden kohdalla kurssilasku ei tullut eläkerahastojen tappioksi. Mikäli vuoden vaihteen jälkeen ennen huhtikuun 2025 kurssilaskua on myyty vielä enemmän, säästö on vastaavasti suurempi. Kalliimmalla myytyt osakkeet saa halvemmalla takaisin.

Merkittäviä arvonmenetyksiä eläkerahastoilla silti on osakkeiden arvonlaskusta eikä muutinkaan ole tietoa, onko vielä jotain muita menetyksiä. Eläkerahastoilla oli arvonmenetyksiä jo aiemmin, kun niiden omistamien kiinteistöjen ja korkosijoitusten arvot olivat laskeneet, koska korkoja oli nostettu loppuvuodesta 2022 alkaen. Osake- tuotot kattoivat aiemmin nämä menetykset ja paljon enemmän niin, että eläkerahastojen tuottojen kannalta vuosi 2024 oli hyvä.

Vuosien 2007–2009 finanssikriisissä eläkerahastojen arvon menetys oli yhteen laskien 26 mil-

jardia euroa syksyllä 2008 eli kaksi ja puolikertaisesti tämän kertaiseen verrattuna em. luvuin. Tällöin eläkerahastot pelastettiin tappiollisilta pakkomyynneiltä helpottamalla niiden tilannetta 10 miljardilla. Tämä tehtiin löysäämällä niiden vakuusvaatimuksia 9 miljardilla ja poistamalla työnantajan kansaneläkevakuutusmaksu miljardin euroa ja korvaamalla se vastaavalla työnantajan eläkevakuutusmaksun korotuksella. Vakuusvaatimuksissa on kyse siitä, että varat kattavat tulevia eläkeitä. Tälle pitää olla vakuutena sijoitusten arvo eläkemaksujen lisäksi. Kun sijoitusten arvo laskee, vakuudet eivät riitä. Tätä helpotettiin, ettei vakuusvaatimusten takia ole pakkoa muuttaa sijoituksia rahaksi myymällä sijoituksia. Jos olisi myyty halpahinnoin, tappioista olisi tullut pysyviä.

Nyt ei kriisi ole lähellekään niin syvä kuin finanssikriisissä tai 1990-luvun lamassa. Olennaista on, ettei myydä halpahinnoin, vaan että on myyty ennen tätä osakkeiden sukulusta. Näyttää siltä, että tässä on osin onnistuttu. Kun kurssit ovat alhaalla, voidaan sijoittaa varoja uudelleen, joita saatiin myyneistä, ja muutoin antaa ajan kulua, että osakkeet aikanaan nousevat. Finanssikriisin jälkeen kurssien pohja otettiin maaliskuussa 2009 ja sen jälkeen kurssinousu ylitti aiemman huipun ja nousu jatkui.

Kuitenkin nykyinen tullien nostamisen laukaisema osakkeiden jyrkkä lasku havainnollistaa osaltaan sen, mitä eläkerahastojen riskien lisääminen voi aiheuttaa. Eläkeuudistus 2025 sisälsi riskien lisäämismahdollisuuden siten, että osakesijoitusten osuutta voidaan kasvattaa. Riskien lisääminen eläkkeiden kattamiseksi on riski sekä jos tulee pysyviä menetyksiä, kattaminen joudutaan tekemään eläkkeitä alentamalla. Finanssikriisi ja erilaiset tappiot riskisijoittamisesta ovat

varoittavia esimerkkejä. Riskien otamiselle pitää olla rajat. Tätä asiaa tulee käsitellä enemmän.

Valtion yhtiöiden arvonlaskulla on nyt se vaikutus, että hallitusohjelman tarkoitusta myydä valtion omistuksia ei voida tehdä tällaisilla hinnoilla. Ilma tätäkin kurssilaskua ei ole ollut järkevää myydä tuotavaa omaisuutta ja menettää tulevat tuotot ja käyttää varoja tavalla, jossa tuottoja voi saada.

Edellä selvitettyyn on tarpeen se täsmennys, että valtion Solidiumin myynteihin ei ollut esitettyä ennen kurssilaskua. Omistusten vähentäminen olisi ollut järkevää osan sijoituksia kohdalla ja oli järkevää tehdä sitten takaisinostot tai ostaa muuta siten, että ostot on tehty tuottavaan omaisuuteen. 2000-luvun alussa Soneran osakkeita ei valtio myynyt, kun kurssit olivat huipussaan, ja kun kurssit romahtivat, valtio oli suurin häviöjä. Fortumin tapauksessa se osti kokoonsa nähdessä liian suuren määrän Uniperia yrittäen saada sen hallintaansa. Ostovaroina käytettiin mm. sähköverkkomyyntirahoja. Uniperasiassa ei voida vedota siihen, ettei voitu tietää, mitä tapahtuu. Virhe oli lähteä liian isoon ostohankkeeseen.

Eläkerahastojen kotimaisten sijoitusten osuutta on perusteltua kasvattaa

Nykyisellään ulkomaille sijoitetaan 80 % 270 miljardista (260 miljardia euroa huhtikuun 2025 kurssilaskun jälkeen).

Laskentatapaan ja rahoitukseen tarvitaan muutos. Eläkerahastojen sijoitustuotot lasketaan kuten mitkä tahansa sijoitustuotot. Kuitenkin sijoittaminen Suomeen mahdollistaa investointien rahoittamista ja se lisää työllisyyttä ja verotuloja ja vähentää työttömyyden kustannuksia. Nämä hyödyt eivät kuitenkaan tule suoraan eläkerahastoille, vaan ne menevät julki-

selle sektorille, valtiolle ja kunnille ja sosiaalirahastoille, joiden kohdalla vain osa eläkemaksuina eläkerahastoille.

Perusteltua on, valtio palauttaa tätä hyötyä eläkerahastoille, jolloin ne voi-

vat ottaa sen huomioon tuottolaskelmissaan. Valtio voi siirtää hyötyä esimerkiksi rahoittamalla työkyvyttömyyseläkkeiden lisäämistä, kun ne ovat perusteltua työttömänä pitämisen sijasta. Toinen esimerkki siirtomenetelmästä on rahoittaa yrittäjien eläkejärjestelmän korjaamista. Valittu malli, että on laskennallinen yrittäjätulo, ei ole toimiva, kun todelliset yrittäjätulot ovat alle tämän. Nämä ovat esimerkkejä ja on muitakin tapoja. Lisäksi eläkerahastot tai valtio Teollisuussijoituksen TESin kautta voi rahoittaa kasvuyritysten (kuten start up-yritykset) rahoitustarvetta, ettei niitä myydä ulkomaille kasvuvaiheessa rahan puutteen takia. Rahoituksen voi tehdä siten, että eläkerahastot tai TESi ovat omistajia ainakin voimakkaan kasvun aikaan kattamaan rahoitustarvetta. Valtion suoran omistuksen kautta valtio on niin sanottu ankkurinomistaja. Tällä estetään keskeisten yritysten pääkonttoreiden siirtämistä pois Suomesta ja Suomen muutumista entistä enemmän ulkomaiden yhtiöiden tytäryhtiöaloudeksi. Osakekurssien laskettua valtio ja eläkeyhtiöt voisivat lisätä omistuksiaan yhtiöissä, joiden pääkonttori on vielä Suomessa. Tämä valtion omistusten myynnin sijasta.

Tämä on aihepiiri, joka on tarpeen käsitellä kunnolla ja tehdä toimenpiteet sen sijaan, että tämän asian käsittelyä siirretään vuodesta

Kuva: Heikki Männikkö

Se on NATO ja militarisointi, jonne varamme uppoavat

ja vuosikymmenestä toiseen.

Valtion omistusten arvo on vähentynyt vuoden 2021 47 miljardista eurosta 30 miljardiin vuonna 2024 valtiokonttorin tietojen mukaan (Raeste 11.4.2025 ja Alberto Claramuntin kirjoitus 11.4.2025 Kauppalehti). Huhtikuun 2025 osakkeiden arvon pudotus on tästä pois, muttei pysyvästi, jos osakkeita ei myydä alentunein hinnoin.

Valtion omistusten aleneva suunta käynnistettiin etenkin 1990-luvun pankkikriisin ja laman jälkeen. Valtion on tästä syystä menettänyt paljon osinkoverotuloja ja se on lisännyt valtion velkaantumista.

Viitteitä

”Suomalaisen eläkevarojen kato- si viikossa jopa 10 miljardia”, **Anni Lassila** 10.4.2025, Helsingin Sanomat. Kirjoituksessa mainitaan: ”Pörssilistattuihin osakkeisiin varoista oli sijoitettuna noin 37 prosenttia eli 96,7 miljardia euroa”, joka oli vuoden vaihteen 31.12.2024 luku. 10 miljardia on tästä noin 10 %. ”Valtion pörssiomistusten arvosta lähti lähes neljännes”: **Raeste Juha-Pekka** 11.4.2025 Helsingin Sanomat. ”Valtio-omistaja on pahassa pakkorakossa”: **Claramunt Alberto** 11.4.2025 Kauppalehti.

Pekka Tiainen
Valtiet. tohtori

Bayerin ongelmia

Kun Bayer vuonna 2018 osti amerikkalaisen Monsanto, oli se Saksan historian suurin kauppa yritysmailmassa. Hinta oli noin 60 miljardia euroa. Kummallakin yrityksellä oli ongelmia omalla tahollaan. Monsanto oli joutunut kovan höykytyksen kohteeksi Roundupin vuoksi. Sen todettiin olevan syöpää edistävän glysofaatin syytä ja Yhdysvalloissa alkoi lukematon määrä oikeusjuttuja, joista osa siirtyi Bayerin maksettavaksi jälkikäteen.

Bayer teki kaupan tullakseen globaalisti johtavaksi maanviljelyn siemen alalla. Tosin alkoivat ongelmat kasvaa välittömästi oston jälkeen. Bayerin silloinen pörssiarvo notkahti 120 miljardista eurosta 22,5 miljardiin vuoden sisällä. Ja Monsanto velkataakka oli siirtynyt Bayerille. Alamäki oli huima ja rotkon reuna hämmötti edessä. Kuinka siihen päädyttiin näin nopeasti? Olihan Roundup maailmanlaajuisesti suosittu. Sen teho perustui sekä GMO-viljaan että Roundupiin, joka vaikutti lehden kautta, ei juurien. Rikkaruohot eivät selvinneet, mutta geenimanipuloidut viljatuotteet tuottivat hyvän sadon. Ongelmana oli vain, oliko glysofaatti syöpää aiheuttava. WHO päättyi siihen tosiasiaan.

Bayerin pääjohtaja **Baumann** ei välittänyt Roundupin karsinogeenista, vaan pelkäsi, että Pfizer ehtii ostamaan Monsanto ensimmäisenä. Roundupista tuli siis suuri kompastuskivi yritykselle. Kritiikki sitä vastaan nousi ei vain Saksassa vaan koko maailmassa. EU tuli väliin pelastavaksi enkeliksi. EU pidensi Roundupin sallimista vuonna 2023 kymmeneksi vuodeksi. Julkisuudessa hiljensi keskustelu hetkeksi, mutta 24.3. sai Bayer uuden tuomion glysofaatin aiheuttamista syöpä-sairauksista ja ihmisille aiheutuneista epämuodostumista. Laskuksi tuli 2,1 miljardia dollaria. Yhtiön osakkeet putosivat 6,33 % hetkessä.

Se, että Roundupin glysofaatti todella aiheuttaa syöpää ja että Roundup on eniten käytetty rikka-

Protestibanneri glysofaatin käyttöä vastaan saksalaisessa Bremm Moselin viinikylässä.

ruohomyrkkä maailmassa, vaikuttaa siihen, että tapauksia ja tuomioita tulee jatkuvasti esille ympäri maailmaa. Ne voivat olla sikiöille tapahtuvia yksityisiä tapauksia kuten Brasiiliassa, jossa nainen ruiskutti toista yhtiön glysofaattia sisältävää ainetta, Glyperia, ratsastusklubin areenalle ja seurauksena oli vakavia sikiön epämuodostumia. Oikeudenkäynti on meneillään. Nämä oikeudenkäynnit varsinkin USA:ssa johtavat varmasti tuomioihin, sillä Monsanto aikanaan ilmoitti, että Roundup on vaaraton aine. Siitä syystä tulee Bayer Monsanto aina olemaan

maksumiehinä oikeussalissa. Tämä pätee kaiketi ainakin niin kauan kuin glysofaattia käytetään.

Syytteitä on tähän mennessä tullut yli 177 000, joista 60 000 on edelleen käsittelemättä. Bayer on joutunut maksamaan yli 10 miljardia dollaria tähän mennessä vuodesta 2018. Yritys on onnistunut pienentämään tietyissä oikeudenkäynneissä haettua korvausvaadetta esim. 2,1 miljardista 400 000 dollariin. Tuomiot vaihtelevat sen mukaan missä niitä pidetään, mutta kovaa rahassummaa korvaukset ovat.

2023 sai Bayer uuden pää-

johtajan, amerikkalaisen **Bill Anderssonin**, joka pyrkii yrityksen uudistamiseen. Hänen ongelmanaan on kuitenkin juuri USA:ssa lisääntyvät syytteet sekä globaalin talouden heitot parhailaan. Hänen tarkoituksenaan on kuitenkin vähentää velkoja parin tulevan vuoden aikana. Hänellä on kuitenkin melkoinen työ edessään, sillä velkamäärä on 34 miljardia euroa.

Samaan aikaan maailmalta tulee mukaviakin uutisia. Isobritannia on päättänyt vähentää rikkaruohomyrkkujen käyttöä 10 % vuoteen 2030. Miksi vain 10 % sitä voi kysyä, mutta suunta on oikea.

Rio de Janeirossa ovat viljelijät siirtyneet erään riisilajikkeen tuotannossa mehiläisten käyttöön ja huomanneet, että tuotantomäärä kasvoi 50 % ja tuotteen painomäärä 56 %. Vanhat keinot osoittavat mehiläisten ja pölyttäjien merkityksen arvon.

Bayerinkin on siirryttävä siihen suuntaan, jos maailman ruokajärjestelmää tahdotaan suojella ilman myrkkijä ja keinotekoisia lisukkeita.

Esa Salomaa
Kvissleby, Ruotsi

III EKP:n koron alentaminen nykyisestä parantaisi taloutta ja työllisyyttä

Koron alentaminen on tarpeen taloustaantumien estämiseksi ja talouden ja työllisyyden vahvistamiseksi. Tämä on erityisen tarpeen vastatoimenpiteeksi Yhdysvaltain tulleille. Se samalla ehkäisee sitä, ettei euro vahvistuisi liikaa ja ettei se rajoita vientiä euroalueen ulkopuolelle ja paisuta tuontia sieltä. Tuonti paisuu muutenkin Kiinasta, joka myy enemmän Eurooppaan ja muuhun maailmaan korvatakseen viennin Yhdysvaltoihin, kun tullit sinne ovat huikean korkeat. Korkoja tulee varautua laskemaan tämän jälkeen lisää.

Korkojen alentaminen lisää ihmisten ostovoimaa, joilla on lainaa, ja sitä kautta elvyttää erityisesti pienten ja keskusurien yritysten tilannetta ja työllisyyttä. Kotitalouksien lainavelat olivat vuoden 2024 viimeisellä neljänneksellä 173 miljardia euroa. Puolen prosentin koron lasku tästä summasta vastaisi liki 900 milj. euron lisäystä kotitalouksien käytettävissä olevaan tuloon ja lisäksi ostovoimaista kysyntää merkittävästi.

Suuri hyöty tulisi sitä kautta, että alemmat korot lisääisivät asuntojen ostamista ja se näkyisi nousuna asuntojen hinnoissa. Vaikka asuntojen osto tulisi kalliimmaksi, myyntiin tulisi hyötyä ja rakennusala elvyttäisi, kun rakennettavien asuntojen ja muiden kiinteistöjen hinnat olisivat korkeammat: olisi mahdollista käynnistää lisää kohteita, kun kustannukset olisivat katettavissa ja myymättömät asunnot kävisivät paremmin kaupaksi. Investointien rahoitusta koron lasku edesauttaisi.

Suomen kannalta korko on ollut liian korkeaa

Inflaatio on ollut alempaa kuin euroalueella keskimäärin. EKP nosti korkoa voimakkaasti syksyllä 2022. Tämä oli liian myöhään sen kannalta, että aiempi korkojen nosto vähemmän olisi jarruttanut hintakuppaa: korot olisivat olleet huipussaan alemmat.

Voimakkaasta korkojen nostamisesta nopeasti oli myös muita negatiivisia seurauksia. Kiinteistöjen, asuntojen ja korkosijoitusten arvot laskivat ja siten myös lainojen vakuuksien arvot. Kiinteistöalalle tuli monia vaikeuksia. Myös ihmi-

PAM:n, JHL:n, työttömien ja opiskelijoiden protesti työelämän heikennyksiä vastaan järjestettiin 12.10.2023 eduskuntatalolla. Muistutettiin, ettei työttömyysturvan leikkaaminen ole työhön kannustava toimi. Niiden kanssa ei sovi yhteen juontajien masinoimat "Slava Ukraini" huudot. Ei voi istua kahdella tuolilla.

set jäivät loukkuun, kun asuntoja ei voinut myydä, vaikka oli tarve. Esimerkiksi perintöasuntoja ja kiinteistöjä ei voinut myydä. Samalla vuokrat laskivat vuokralaisten hyödyksi, mikä oli plussaa, mutta vuokraaminen vaikeutui. Vuokralaisten plussaa vähensi tai sen poistivat kokonaan asumistukien leikkaukset.

Korkojen voimakas nosto lisäsi valtion korkomenoja ja lisäsi valtion velkaa. Tämä koski valtion lainanottoa lainoja uusittaessa ja lisättäessä valtion velkaa. Valtion lainanotossa ei ollut alhaisten korkojen aikaan valittu linjaa, että lisättään suuressa määrin erittäin pitkäaikaisen jopa vuosikymmenten mittaisen lainan ottamista, josta olisi tullut suuri hyöty: vaikka korot olisivat olleet korkeammat, korkojen nousu ei olisi lisännyt korkomenoja ja erittäin pitkäaikaisissa lainoissa vältetään se, että lainoja voidaan joutua uusimaan huonossa tilanteessa epäedullisiin ehdoin varoittavana esimerkkinä Kreikan ja Italian kriisit, joista jälkimmäisellä ja muilla vastaavilla ongelmilla perusteltiin EU:n elvytyspakettia. Hyvin pitkäaikaisesta lainasta päästään myös eroon edullisesti kun korot nousevat ja lainoille löytyy ostajia.

Sen sijaan valittiin valtion lyhyempikestoisten lainojen linja alemmilla koroilla luottaen siihen, että kun on koronvaihtosopimukset (swaps) tai vastaavat, voidaan niiden avulla suojautua korkojen nousua vastaan vaihtamal-

la lainat koroiltaan edullisemmiksi. Perustelu oli, että tällä tavoin saatiin seitsemän miljardin korkosäästö usean vuoden ajalta yhteen laskien. Kävi kuitenkin niin, että kun EKP nosti korkoja nopeasti syksyllä 2022, koronvaihtosopimukset eivät toimineet, koska luotonantajia ei ollut, jotka olisivat lainoittaneet edullisemmin ehdoin. Korkojen nousu käänsikin tilanteen ja korkojen noususta tuli tappiota ja koronvaihtosopimusten teko jouduttiin keskeyttämään. Oma Säästöpankin kriisissä tämä oli yksi osatekijä, vaikkakin siinä oli paljon muutakin: johdon liiketoimet pankin kustannuksella, kuten on julkisuudessa perusteltu tappioiden siirtyessä pankille, kun kohteet ovat kaatuneet halventuneiden hintojen takia pankille ja kiinteistövakuuksien arvot laskivat. Toiseksi lainanottoa pankilla oli joukko-velkakirjoilla paljon enemmän kuin pankeilla yleensä. Lisäksi lainanottajan on annettava vakuudet kuten vaikkapa asuntovelallisen, mutta kiinteistöjen ja joukkovelkakirjojen arvon alentuessa pankin antamien vakuuksien arvot laskivat ja tämä oli katettava kallistuneilla suojauksilla.

Korkojen alentaminen hillitsee valtion velan kasvua

Korkojen lasku auttaa nyt valtiota korkomenojen vähentyessä uudessa luotonotossa lainoja uusittaessa ja lisättäessä velkaa. Toinen hyöty valtion talouteen tulee, kun kotitalouksien ostovoima ja kotimainen

kysyntä lisääntyy, valtio saa lisää arvonlisä- ja valmisteverotuloja ja tuloverotuloja paremman työllisyyden ansiosta sekä pääomaverotuloja. Vastaavaa hyötyä tulee rakentamisen elpymisestä ja talouden muutakin elpymisestä ja taantumien estämisestä.

Taluspolitiikassa tehtiin paha virhe, kun ajoitettiin 9 miljardin sopeutustoimet, joista 7 miljardia menoleikkauksia ja arvonlisäveronkorotusta laskusuhdanteeseen sitä syventävästi samalla, kun korot olivat liian korkeat ja siten rahapolitiikka liian kireää Suomen kannalta. Toinen virhe tapahtui siinä, että työttömyyden keskeisiä syitä ei otettu huomioon, kun ei otettu huomioon, että tärkeimmät syyt ovat heikko taloussuhdanne ja työn kysynnän ja tarjonnan vastaamattomuus ja muita syitä, joiden vuoksi työttömyys ei ole työttömien rationaalinen valinta, niin sanottua vapaaehtoista työttömyyttä. Näitä asioita eivät korjaa kannustamiset työttömyysturvaa leikkaamalla. Lyhytaikainen työttömyys vähenee olennaisesti, kun työn kysyntä lisääntyy talouden suhdanteiden parantuessa eikä kannustaminen alentamalla työttömyysturvaa muuta tätä tosiasiaa. Kannustamisella siten, että työstä saa enemmän hyötyä kuin työttömyydestä, on merkitystä. Etuuksien leikkaaminen ihmisiltä, joiden on vaikeata saada työtä, ei ole kannustamista.

Työvoimapolitiikkaan ei ole

panostettu siten kuin on ollut tarpeen. Korjausliike tähän suuntaan auttaisi talouden elpymistä ja pitkityneen työttömyyden vähentämistä. Se helpottaisi myös kuntien tilannetta, joilla työttömyysturvan lisäty rahoitusvastuu tuottaa vaikeutta, kun työpaikkoja puuttuu.

Suomen on järkevää toimia niin, ettei EU säädä vastatulleja USA:lle

Suomi kuuluu tullien noston suurimpiin häviäjiin. EU-maiden tullien nosto tuontiin USA:sta nostaa hintoja Suomessakin ja uhkaa aiheuttaa korkeampia USA:n tulleja. Taloudellisesti vastatulleissa ei ole järkeä. Perustelu on poliittinen.

Poliittisia toimia ei kuitenkaan pidä tehdä niin, että siitä aiheutuu vaikeutta talouteen. Eikä varsinkaan esimerkiksi Suomen kohdalla, koska Suomen talous on tullien suurista korotuksista eniten kärsivä. Suomi ja kaikkein eniten Itä-Suomi on ollut myös suurimpia menettäjiä Venäjään kohdistuneissa pakotteissa eikä tätä ole rahoitettu mitenkään. Suomi myöskin maksaa EU:n elvytyspaketista 7 miljardia euroa enemmän kuin saa ja Suomen nettorahoitus EU:lle on miljardin luokkaa (rahoitus enemmän kuin Suomeen tulee rahoitusta – tullitulojen maksaminen EU-budjettiin Suomen valtion budjetin sijasta on tässä mukana).

Tulliasiassa on vaikeutena, että tullipolitiikassa toimivalta on siirretty EU:lle osana sitä, että kaupapolitiikka EU:n rajojen yli muuhun maailmaan nähden on siirretty EU:lle. Tästä syystä Suomi ei voi tehdä erillistä tullisopimusta Yhdysvaltojen kanssa, joka haluaa tehdä erillisissopimukset kaikkien maiden kanssa. Tärkeätä olisi Suomen edustaa EU:ssa linjaa, ettei vastatulleja lopulta aseteta.

Sen verran koron alentamis-asiaan, että vaikutus tuntuu heti uusissa lainoissa, mutta vanhoissa lainoissa myöhemmin riippuen siitä, mistä ajankohdasta alkaen uusi korkotasoa lasketaan riippuen siitä, onko kyseessä vuoden tai kolmen kuukauden euribor tai jotain muuta.

Pekka Tiainen
Valtiet. tohtori

Miksi Trump haluaa rauhan Ukrainaan?

Monet ihmettelevät sitä, miksi Trump nyt yhtäkkiä liittoutuu Venäjän kanssa. Monet keskustelijat ja ”uutisnikkarit” yrittävät selittää tätä kuka milläkin tavalla perustuen Trumpin henkilökohtaisiin tai psykologisiin ominaisuuksiin yms. Levitetään näkemyksiä, miten Putin nyt vedättää ja ”naruttaa” Trumppia. Me, jotka olemme tutustuneet marxilaiseen yhteiskunta- ja valtioteoriaan, -talousteorian ja historiallisen materialismin filosofiaan, kykenemme kyllä esittämään tästä prosessista aivan ymmärrettävän arvion, johon monien omista päät-täjistämme olisi terveellistä perehtyä.

Kapitalismin historia - so-tien historiaa

Kapitalistinen talous perustuu voit-tojen anastukseen ja markkinavoi-mien (suurfirmojen, pääoman) kil-pailulle, jossa voittojen lähteenä on palkansaajan työllään luoma uusi arvo. Tässä järjestelmässä valtio on se, joka luo puitteet pääoman toi-minnalle. Valtio luo ja ylläpitää sen koneiston mm. armeijan, joka suo-jaa ja auttaa pääomapiirien toimin-taa. Marx puhui pääomassaan al-kuperäisestä kasautumisesta, jolla ensimmäiset suurokapitalistit loivat omaisuutensa. Silloin kapitalistit vä-kivaltaisesti aseiden voimalla orjuut-tivat kokonaisia maanosia ja kilpaili-vat siitä, kuka ensinnä ehtii ryöstä-mään niiden resurssit haltuunsa. En-simmäisessä ja toisessa maailman-sodassa suuret kapitalistiblokkit tais-telivat jo maailman uudelleenjaosta.

Kapitalistien yhteinen vi-hollinen Neuvostoliitto ja Venäjä

Edellä esitettyä taustaa vasten olem-me monesti keskustelleet siitä, mi-ten USA:n ja Euroopan kapitalis-tiblokeilla on kuluneen sodanjälkei-sen ajan ollut selkeitä eturistiriitoja siitä huolimatta, että niitä ovat ko-ko tämän ajanjakson aikana tuke-neet yhteiset Nato-puolustusvoi-mat. Syitä tähän lienee moniakin. Yksi lienee se, että Länsi-Euroopal-la ja USA:lla oli sodan jälkeen yhtei-nen geopolitiittinen, ideologinen ja taloudellinen vihollinen Neuvosto-liitto/Venäjä.

Toinen syy ilmeni selkeäm-min vuosituhannen vaihteessa, kun läntisille pääomapiireille vahvis-tui uusi yhteinen intressi, nimittäin Venäjän luonnonvarojen haltuun-otto sekä Venäjän valtiollisen oh-jailun toteuttaminen. Tämä oli seu-rausta siitä, että viime vuosituhan-

nen loppuvuosina pääomien ja au-tomaation vienti kolmannen maail-man maihin antoi markkinakapita-lismin kehitykselle voimakkaan pi-ristysruiskeen. Tämän edun he me-nettivät kolmessa vuosikymmenes-sä, kun mm. Kiina ja Intia edistytivät hyvin nopeasti taloutensa kehittä-misessä ja kykenivät ottamaan hal-tuunsa uuden tekniikan.

Kapitalismin taktiikka koki haaksirikon

1990-luvun lopulla Neuvostoliitossa Gorbatshovin, Jeltsinin ja Gaidarin politiikka pyrki vapauttamaan maan markkinat kapitalistiselle markkina-taloudelle. Silloin läntiset kapitalis-tiblokkit odottivat nopeaa Neuvos-toliiton/Venäjän ”demokratisoitumista”, jolla ymmärrettiin Neuvos-toliiton/Venäjän kaiken omaisuu-den vapauttamista markkinoiden armoille. Länsi valmistautui yhdes-sä Venäjän jakoon ja tästä vaiheesta, jossa lännen suurpääoma olisi voi-nut ostaa haltuunsa Venäjän alueen luonnonvarat, odotettiin uutta pot-kua läntisen kapitalismin talouske-hitykselle. Toisin kävi. Putinin kau-della Venäjän viranomaisille selvisi-vät läntisten pääomanomistajien ta-voitteet, jotka olisivat johtaneet vii-me kädessä Venäjän itsenäisyyden menettämiseen. Venäjä torjui länti-sen markkinatalouden, ”demokra-tian” ja valitsi itsenäisen talouden ja kehityksen tien. Tämä oli suuri pet-tymys ja takaisku lännelle.

Lännen uusi taktiikka

Tässä vaiheessa yhdistynyt Länsi laa-ti Venäjän ”demokratisoinnin” sijaan uuden taktiikan t. lähestymistavan Venäjän haltuunottamiseksi. Läh-dettiin värväilänsä kumouksen, vä-kivallan ja sotilaallisen vaikuttami-sen linjalle. Käänte ilmeni mm. sii-nä, että Venäjän voimakkaista vas-talauseista välittämättä Bukarestis-sa v. 2008 järjestetty Naton kokous

esitti, että Ukraina ja Georgia otet-taisiin Naton jäseneksi. Silloin USA alkoi tukea aktiivisemmin Ukrainan äärioikeistoa. Tämä kehitys pohjusti Maidanin värväilänsä kumousta ja joh-ti Naton Ukrainan eskalaatiosotaan (proxy-sota).

Naton eskalaatiosota – Biden

Toisen maailmansodan päättymi-sestä saakka Naton ja läntisen maail-man sotilasstrategit ovat miettineet tapaa, miten Neuvostoliitto/Venäjä voidaan pakottaa polvilleen (suorit-taa voittoisa sotilaallinen operaatio) niin, että vältetään ydinaseilla käy-tävä kolmas maailmansota. Näistä yrityksistä ja suunnitelmista on ai-na väliillä tiikhunut tietoa (katso mm. KÄ6/23, sivu 20). Tosiasia on, että nyt Ukrainassa edelleen käynnissä oleva Naton eskalaatiosota on konkreetti-nen yritys Venäjän valloittamiseksi.

Sotaa on nyt käyty kolme vuotta, mutta ennakoitu tulos on jäänyt saavuttamatta. Käytännössä Nato-koalitio on hävinnyt sotansa. Kriisi alkoi kärjistyä v. 2021 samana vuonna, kun Biden astui virkaansa. Biden oli selkeästi USA:n sotateollis-ta kompleksia palveleva president-ti, joka koko ajan Venäjän vastustuk-sesta huolimatta tuki Ukrainan Nato – jäsenyyttä ja kaikkia USA:n eska-loimia sotia mm. Serbiassa, Afganis-tanissa, Libyassa, Syyriassa ym. Aja-tus oli Ukrainan avulla järjestää po-liittinen muutos Venäjällä sekä lo-pulta sotilaallinen tappio. Biden ti-meineen uskoi tähän mahdollisuu-teen ja käytti siinä hyväkseen Ukrai-nan sisällä kyteviä selkeästi hitleri-läisiä banderalaisia voimia (<https://kansanaani.org/ukrainan-paivakirja-kuka-synnytti-kriisin-ukrainassa/>).

Amerikan kansat eivät hy-väksy Trumpin toimia

Biden ja Trump eivät kumpikaan oli-si voineet tulla valituksi USA:n pre-sidentiksi, elleivät he edustaisi en-nen kaikkea USA:n pääomapiirien etuja. Mikä sitten on muuttunut, kun Trump organisoi rauhaa Ukrai-naan, mutta vaatii toisaalla vaka-vissaan Grönlantia ja Panamaa jopa sotilaallisin keinoin USA:lle ja esi-tää Gazan väestön pakkosiirtoa, et-

Kuva osoittaa, miten Trumpin uhkaukset valloittaa Grönlanti herättä-vät vastarintaa valtavan saaren alkuperäiskansojen keskuudessa, jot-ka protestoivat Yhdysvaltain konsulaatilla Nuukissa, 15. maaliskuuta 2025. Paluu protektionismiin on edessä USA:lle, joka kohtaa kapitalis-tisen rappeutumisen. Sitä osoittaa talouden hidas kasvu, kilpailuky-vyn heikkeneminen globaaleilla markkinoilla ja liittohallituksen jätti-mäinen velkaantuminen. Vuonna 1980 julkisen velan suhde bruttokan-santuotteeseen (BKT) oli 34,54 %. Nykyään se on tähtitieteellisellä ta-solla: 122,55 %. Kauppataaseen alijäämä jatkaa kasvuaan. Se oli vuon-na 2024 1,13 biljoonaa dollaria, mikä on 3,5 % Yhdysvaltain BKT:sta. Tä-hän kuuluu demokraattisen legitimitietin heikkeneminen, jonka yksi ilmentymä on Trumpismi.

tä USA:n kapitalistit voisivat raken-taa alueelle Luxus-luokan lomakoh-teita? Monet Trumpin esityksistä tuntuvat järjettömiltä. Hän mm. or-ganisoi paperittomien siirtolaisten karkotusta, irtisanoo työläisiä ja esi-tää Ukrainan kriisin pelkäästään Ze-lenskin aikaansaannokseksi. Trum-pin monet toimet selittyvät sillä, et-tä hän pyrkii USA:n talouden heikon tilanteen vuoksi leikkaamaan mah-dollisimman paljon liittovaltion ku-luja. Proxy-sodan keskeinen teki-jä oli mm. Bidenin isännöimä USA. Ehkä Trump pyrkii myös välttämään USA:n syyllisyyden tunnustamista.

Trump ja historiallinen muutos?

Tilanteessa ilmenee kuitenkin to-dellinen historiallinen muutos. Al-kujaan yhtenäinen länsi asetti ta-voitteekseen Venäjän politiikan ja sen voimavarojen haltuunoton sekä jopa proxy-sodan avulla sotilaal-lisen voiton. Nyt kolmen vuoden so-dankäynnin jälkeen Trumpin välityk-sellä ilmenee USA:n arvio, että Venä-jää ei ole mahdollista voittaa taiste-lukentällä ja konfliktin laajempi es-kaloiminen synnyttäisi suursodan. Trumpin taustavaikuttajat ja USA:n pääomapiirit ovat tehneet johto-päätöksen, että katsovat kannatta-vammaksi lopettaa sota neuvottele-

malla ja kehittämällä Venäjän kans-sa taloudellista yhteistyötä. USA ir-rotautui laajasta kapitalistileiristä, joka tähtäsi Venäjän voittamiseen ja toteuttaa nyt omaa uutta taktiik-kaa, jonka sisällöksi muodostuu ta-loudellinen ja kaupallinen yhteistyö Venäjän kanssa. Toisen maailmanso-dan jälkeen tämä on ensimmäinen kerta, kun kapitalistiset markkina-voimat ajautuvat keskinäiseen kiis-taan markkinoiden ja taloudellisten resurssien jaosta. Käytännössä tämä merkitsee sitä, että Venäjä voitti so-dan Nato koalitiota vastaan ja säily-tti itsenäisyytensä.

Epäselvä tulevaisuus, en-nenaikaiset vaalit?

On epäselvää, mitä EU-Eurooppa tekee nyt. Jatkaako se taktiikkaansa Venäjän voittamiseksi vai annetaan-ko EU:n hajota. Suomen osalta tulee olemaan mielenkiintoista jatkavat-ko Sanna Marin, Tiitti Tuppurainen, Li Andersson, Elina Valtonen, Ma-ri Rantanen, Alexander Stubb, Sauli Niinistö ym. kampanjaansa Venäjän voittamiseksi. Vai järjestetäänkö uu-det vaalit ja vaihdetaan poliittikko-ja, että päästään neuvottelemaan Venäjän kanssa ja saadaan raja au-ki normaalin kanssakäymisen aloit-tamiseksi.

Heikki Männikkö

LÄPI VUORTEN KAUTTA LAAKSOJEN

Dallasimme tummana maanan-taiaamuna Dos Acedosia mäkeä alas. Miguelin baarissa hörpittiin jo aamusumppoja. Hyppäsimme Carreterialla valkoiseen taksiin. Pirssi lähti tsöraamaan Alamos-ta pitkin kohti Plaza de Merce-dia. Kuski puikkasi Malagan lin-nan alitse tunnelin kautta Paseo del Parguelle. Ohitti Malagan sta-din museon ja eteni Principalelle. Larioksen shoppauskatu vilahti ohitse. Reissu kulki kohti kuivaa jokea. Taksi ylitti Tetuanin sillan. Jäimme pois dösästeissillä. Kyyti bungasi seitsemän euroa.

Hiippailimme libarihallin läpi steis-sin kuppilaan venttaamaan dösää. Alsa plingautti äpin kautta dösän pötköttävän laiturissa numero 12. Jengi dokasi baarissa maitokahvia ja popsi kinkkuskämläreitä. Pyörä-tuolistarba tyhjensi peliautomaat-tia kuppilan korvia särkevän, kai-kuussa salissa. Kävimme Arskan kanssa strittaamassa ja tsekkaa-massa lähtölaiturin. Kuskia ei näky-nyt vielä maisemissa. Venttauspen-kit olivat fulsia.

Kuski luki QR-koodit libareis-

tamme. Könysimme reput selässä dösään. Meidän mestamme olivat peräosassa. Perheen mutsi tsittasi meidän kundien edessä. Kliksautim-me remmit boseen. Bussi nytkähti liikkeelle aikataulun mukaisesti yh-deksältä. Alsan vihrervalkoharmaa-runkoinen vehje huristi steissiltä Avenida de Andalucialle. Se kohdis-ti nokkansa landelle sisämaan suun-taan. Kuskin kaasujalka herksistyi.

Pian käännymme Malagan kehätielle, josta kuski kaasutti vauhdilla 128 km pitkälle Malagan moottoritielle. Dösä aloitti nousun. Edessä häämötti korkeita keilamai-sia vuoria. Fönäriissä vilahti tunne-leita, siltoja, punakylkisiä rinteitä, puita, pöpelikköjä ja vuorten rinteil-lä valkoisiksi kalkittuja byggia. Baa-na kulki vuorten välissä mutkitel-len. Jatkovaa nousua, laskua ja kal-lellaan menoa. Suulis helotti taka-oikealta. Kuski ei säälinyt koslan-sa mosaa. Satsku tai yli lasissa. Kun-di skabaili rekkojen kanssa. Vuorten läpi menevissä tunneleissa dösän katossa siniset ledit flyysasivat tun-

nelmallisesti. Korkeimmilla vuoren-huipuilla sankka sumu tiivistyi vesi-sateeksi. Merkillinen pitkänmatkan dösä. Tässä mallissa ei ollut edes ku-siputkaa.

Buli, valkoinen kukkulakal-misto lähellä jotain snadia stadia jäi taakse. Tsiigailimme Arskan kanssa hedelmäpuita, oliivilehtoja, vihan-nesmaita ja viljavainioita. Uudesti-syntynyt elämä skuffasi vihreyttään kaikkialta esiin. Mollikka paistoi oi-kealla. Vasemmalla taivas synkiste-li harmaan eri sävyissä. Lähestyimme Antequeraa. Ohitimme selällään goisaavan jättiläishahmon. Tolkut-toman laajoja peltouakioita ilmaan-tui ruutuun. Ylätasangon viljelysten keskellä kulki vakoisia hiekkateitä ja stondasi pumppuasemia, lääviä, huolto- ja varastobyggia, suulisvoi-maloita ja kartanoita. Ulkona alkoi stikata vodaa. Hämäräys levisi nop-saan matkustamoon.

Dösä paineli pysähtymät-tä Andalusian valtatiellä. Vasem-malla kauempana suhahtivat yk-sinäiset stogeraiteet. Valtavan olii-

vipuuskuugen keskellä toimi La Espanolan oliiviöljypuristamo. Teh-taan korkeasta piipusta tuprusi sa-vua. Dösä lähti sleppaamaan mäkeä ylös. Kaukana mäen päällä vasem-malla erottui Antequeran gamla lin-noitus. Hieno mesta, jossa kandee käydä kuikuilemassa. Sadekehi vaih-tui 10 minsassa suuliksen paisteeksi. Viljelyduuneissa kuluu paljon vodaa. Jokainen pisara on tarpeen.

Valtavat viljelykset jatkuivat kilsasta toiseen aina horisonttiin asti. Kynnettyjä ja äestettyjä sekä oraalla olevia leipämaita. Kaatiksen yllä leijaili valtava parvi isoja, mustia fogleita. Tuhansien puuntaimien alaosa suojasi valkoinen muovikortsu. Landestadi rivitalohuudei-neen, logistiikkakeskuksineen, teol-lisuusbyggineen, rekannuppipara-tiiseineen ja romubilikoineen tup-sahti tien varteen. Arska piirteli viih-koonsa Stadin sporia – ykkösiä ja seiskoja.

Klöntti vispasi jo varttia yli yhtätoista. Dösä rullasi Andalusian pääkaupungin - Sevilan - lähiö-

alueelle. Urbaani elämä ryyssä kii-vaasti fönäriin. Stadin punamus-takeltaiset dösät pamahtivat ka-tukuvaan. Jättiskriinit välkkyivät. Mainostaulut kirkuivat väreillään. Kerrostalot kurkottelivat korkeal-le. Lähestyvä safkatunti kiskoi pik-kurotsijengiä skruudaamaan kup-piloihin. Liikennevalot pätkivät tra-fiikkia. Ostareita, kauppakeskuksia, huoltisikoita, merkkituotteita, huo-nekalu- ja bilikaliikkeitä, partureita, paskaisia teollisuushalleja va-lui kuin liukuhihnalta näköpiiriim-me. Olimme palanneet kilpailutuk-sen, kulutuksen ja tehosuorittami-sen maailmaan, jolla oli oma tiuk-ka ympärivuorokautinen rytminsä ja svenginsä.

Ulkona stikkasi vodaa kuin aiasaa. Puolen timman päästä oli-simme Alfonso XIII -kanaalin vie-ressä Plaza de Armasin dösästeis-sillä Sevillassa. Tokihan ihmisen pi-tää päästä joskus kusellekin.

Matti Laitinen
vanhukainen ja rauhaveteraani
Andalusia 7.3.2025

Virossa jatkuvat venäläisten sortotoimet

Viro estää lakimuutoksella ortodoksikirkon toiminnan. Viron parlamentin lakimuutoksen takana on halu saada kaikki venäläiset pois Moskovan patriarkaatin alaisuudesta viranomaisten perustamaan Konstantinopolin alaiseen kirkkoon. Kaikki seurakunnat eivät tule tähän suostumaan.

Viron parlamentti hyväksyi keski- viikkona kirkkoja ja seurakuntia koskevan lakimuutoksen, joka tekee venäläisvähemmistön kirkon, Moskovan patriarkaatin toiminnan Virossa laittomaksi.

Lakimuutoksen mukaan Virossa ei voi toimia kirkko, jonka Viro katsoo olevan uhka omalle turvallisuudelleen. Moskovan patriarkaatti tukee Viron parlamentin mukaan Ukrainan sotaa ja on vihan ja vainon väline.

Tämä on parin viikon sisään jo toinen venäläisvähemmistöä koskeva sortotoimi Virossa. Vähän aikaa sitten Viron parlamentti poisti äänioikeuden niiltä venäläisiltä, joilla on muukalaispassi tai Venäjän tai Valko-Venäjän kansalaisuus.

Vähemmistön sortotoimi

Virossa ortodoksit ovat venäläisiä eli päätös koskee suoraan Viron venäläisvähemmistöä. Viro käyttää hyväkseen Ukrainan tilannetta. Ukrainassa on venäläisten ortodoksien kohtelu ollut raakaa. Moskovan

patriarkaatin alaisuudessa toimivan kirkon toiminta kiellettiin Ukrainassa jo vuosi sitten elokuussa 2024. Heidän kirkkojaan ja luostareita on tyhjennetty ja pappeja on vangittu.

Virossa on Moskovan patriarkaatin alaisilla kirkkoilla, seurakunnilla ja luostarilla aikaa kaksi kuukautta katkaista suhteet Moskovaan. Periaatteessa ne voivat liittyä Virossa toimivaan toiseen ortodoksikirkkoon, Konstantinopolille kuuluvaan kirkkoon. Viranomaiset ovat korostaneet, ettei lakimuutos edellytä, että venäläiset vaihtavat uskontoa. He voivat jatkaa ortodoksista uskoaan Konstantinopolin kirkossa. Siellä jumalanpalvelukset toimivat viron kielellä, mutta myös joissakin seurakunnissa kirkkoslaaviksi.

Virossa toimivan Pühtitsan nunnaluostarin kohtalo on kiinnostava. Luostari siirrettiin suoraan Moskovan patriarkaatin alaisuuteen patriarkka Aleksii II aikana vuonna 1996. Aleksii II oli virolainen. Muodollisesti luostarista teh-

Kuva: MarreKrisu/Pixabay

Viron ortodoksien pääkatedraali on Tallinnassa Toompealla sijaitseva Aleksanteri Nevskin katedraali. Se on yksi huomiota herättävimpiä Tallinnan maamerkkejä. Se on vuokralla Moskovan patriarkaattilla.

tiin hänen hautapaikkansa. Taus-talla oli jo tuolloin riehunut ensimmäinen kirkkokriisi, kun Moskovassa pelättiin nunnaluostarin tyhjen-nystä. Nunnat ovat venäjänkielisiä ja heille lahjoitti Viron kansalaisuuden sisäministeri Robert Lepikson. Luos-

tari jätettiin tuol-lon rauhaan. Nyt pidetään toden-näköisenä, ettei luostari tule liit-tymään Konstan-tinopoliin vaan jää toimimaan laittomuuden ti-laan.

Pääjuonitte-lija Lennart Meri

Viron ortodok-sikirkkoa on vai-nottu heti Vi-ron itsenäistyt-tyä vuodes-ta 1991 lähtien. Presidentti Len-nart Meren kä-sitys oli, että

jos venäläisiltä viedään heidän u s k o n s a , h e eivät enää ole

venäläisiä. Lennart Meri kääntyi Konstantinopolin patriarkka Bartholomeuksen puoleen, joka pyysi apuun jo edesmennytä Suomen arkkipiispa Johannesta. Hän otti hetkeksi haltuunsa Viron ortodok-sikirkon. Viron viranomaiset perus-

tivat Viroon Konstantinopolille kuu-luvan pöytälaatikkokirkon, jolle siirrettiin koko Virossa oleva orto-doksinen omaisuus. Kun venäläiset nousivat kapinaan ja vastustamaan seurakuntiansa siirtoa Konstanti-nopolin alaisuuteen, Viroon jäi poik-keuksellisesti toimimaan myös Mos-kovan patriarkaattille kuuluva kirk-ko. Seurakunnat vuokrasivat kirk-korakennukset Konstantinopolilta muodolliseen yhden euron vuosi-vuokraan. Osa seurakunnista siirtyi uuden kirkon osaksi, mutta valtao-sa jäi Moskovan patriarkaatin alai-suuteen.

Nyt tehty lakimuutos on tämän uskonvainon viimeinen näytös. Venäläiset seurakunnat pakotetaan siirtymään Konstantino-polin alaisuuteen. Kaikki seurakun-nat eivät tule sitä tekemään. Joka tapauksessa Ukrainan tapahtumat tulevat heijastumaan Viroon. Jos Venäjä saa läpi Ukrainassa denatsi-fikaation ja ortodoksikirkon oikeuk-sien palautuksen, se tulee myös hei-jastumaan Viroon. Länsi ei tule puut-tumaan Viron uskonnon vapauksien loukkauksiin ja venäläisten sortoon.

Leena Hietanen Toimittaja

kansanaani.org, 10.4.2025

Viro vei venäläisiltä äänioikeuden paikallisvaaleissa

Viro on Ukrainan tiellä venäläisten kohtelussa. Viron parlamentti hyväksyi pikamenettelyllä perustuslain muutoksen, joka vei maan venäjänkielisiltä oikeuden osallistua paikallisvaaleihin. Viron keskustapuolue menettää eniten äänestäjiä päätöksen seurauksena. Viron seuraavissa paikallisvaaleissa lokakuussa maassa asuvat Venäjän ja Valko-Venäjän kansalaiset eivät enää saa äänestää. Äänestysmahdollisuus suodaan vielä ei-kansalaisille, joita on maassa noin 60 000. Neljän vuoden päästä heidän ei enää osallistua paikallisvaaleihin.

Viron parlamentti päätti näin muut-taessaan perustuslakia pikamenet-telyllä maaliskuun viimeisellä vii-kolla. Muutosehdotus meni läpi 101-paikkaisessa parlamentissa ää-nin 93–7. Seitsemän keskustan kan-sanedustajaa äänesti vastaan ja yksi Konservatiivisen kansanpuolueen edustaja ei osallistunut äänestykseen.

Nationalistit poiston takana

Yhteensä äänioikeuden menetys koskee 150–160 000 Viron syntyperäistä venäjänkielistä asukasta. He eivät ole saaneet äänestää par-lamenttivaaleissa, mutta pysyvän oleskeluluvan perusteella he ovat saaneet äänestää paikallisvaaleis-sa. Lakiehdotuksen takana on Viron kansalliskiihkoinen Isänmaa-puo-lue, joka on kokenut maan venäläis-

vähemmistön riesana koko uuden itsenäisyyden ajan. Aluksi perustus-lain muutoksella haluttiin poistaa vain "hyökkääjävaltioiden" eli viro-laisen käsityksen mukaan Venäjän ja Valko-Venäjän kansalaisten ääni-oikeus. Lakiesitykseen liitettiin toisen ja kolmannen lukemisen välillä vielä harmaan passin omistajat eli ei-kansalaiset. Perusteluna esitettiin muun muassa se, että ei-kansalaiset muodostavat turvallisuusuhan tai positiivisessa mielessä heitä moti-voitaisiin voimakkaammin hankki-maan Viron passi.

Poliittinen taka-ajatus

Tallinnan kaupunginjohtaja ja so-sialidemokraattisen puolueen va-rapuheenjohtaja Jevgeni Ossinovski arvosteli Viron television ERR:in (25.03.2025) haastattelussa, että hätiköity perustuslain muutos puoli

vuotta ennen paikallisvaa-leja vaikuttaa vaaleihin vai-kuttamiselta. Venäjän-kieliset ovat olleet Viros-sa keskusta-puolueen ää-nestäjiä. Kes-kusta on saa-nut eniten

ääniä Tallin-nassa ja Nar-vassa. Nyt on

selvää, että Tallinnassa keskustan johtoasema on vaarassa.

"Vaikeassa geopoliittises-sa tilanteessa ei pitäisi vaaran-taa kansakunnan yhtenäisyyttä. Puoli vuotta ennen vaaleja tällaisel-la muutoksella halutaan vain vah-vistaa omaa asemaa Tallinnassa ja viedä keskustapuolueelta sen valta-asema", Ossinovski sanoi. "Tämä hei-kentää yhteiskuntaa ja tuo enem-män turvallisuusuhkia, kuin vähentää niitä", hän jatkoi.

Narvassa edellisissä paikallis-vaaleissa äänestämässä kävi 7000 Venäjän passilla olevaa asukasta. Äänioikeutta käytti tuolloin 46 prosenttia Narvan asukkaista. Jos ää-nestysviikkaus on samansuuruinen nyt lokakuussa, Narvassa uusi kau-punginvaltuusto syntyy 25 prosen-tilla Narvan äänioikeutetuista.

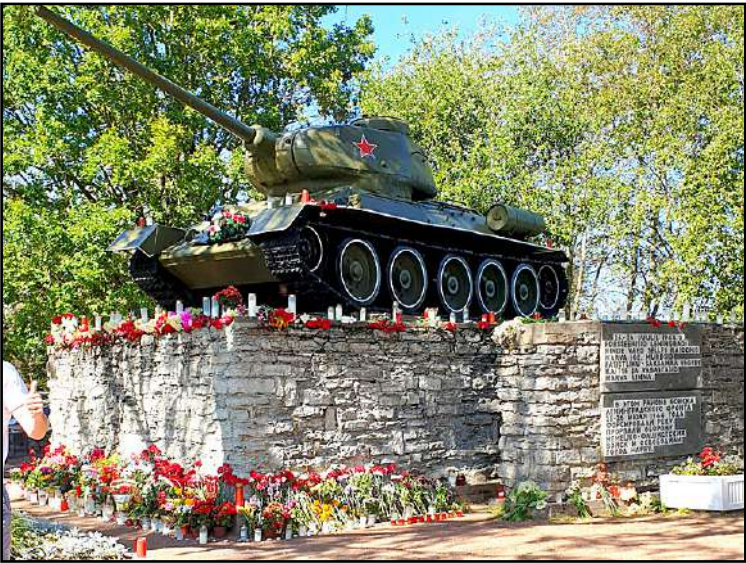
Ukraina innostaa

Virossa on tänä keväänä etsitty kei-noja vaikeuttaa Moskovan patriar-kaatille kuuluvan ortodoksikirkon toimintaa. Virossa haluttaisiin pakot-taa seurakuntalaisia "ukrainalaiseen" ratkaisuun eli perustamaan oma kirkko, joka on riippumaton Mos-kovasta. Samalla Kuremäen luosta-ria uhkaa sulkeminen. Sen nunnat ovat olleet vainon kohteina. Virolai-set ovat jo aiemmin lisänneet venä-läisiin kohdistuvia sortotoimenpitei-tä. Venäjän ja Valko-Venäjän passin omaavilta henkilöiltä kerättiin pois metsästysaseet.

Lakimuutoksen käsitte-lyssä parlamentissa kansanedus-tajat kritisoivat Viron integraatiopo-litiikkaa. Sosialidemokraatti Tanel Kiik muistutti, että ei-kansalaisuu-den piti olla Virossa väliaikainen rat-kaisu 1990-luvun alussa. "Kukaan tuskin kuvitteli, että vielä 30 vuotta myöhemmin meillä on ei-kansalai-sia", hän sanoi.

Viron vanha mätäpaise

Viron venäläisvähemmistön kansa-laisuusongelmat juontavat nationa-listien nousuun 1990-luvun alussa. Viron itsenäistyessä Neuvostoliitos-

Asukkaat kukittivat Narvassa panssarimuistomerkin 13.8.2022 edellisenä päivänä ennen sen hävittämistä. Tämän toimenpiteen tuloksena luotiin valheellista kuvaa historiasta. Ajatus on hävittää maasta kaikki Eestin ja Venäjän yhteistyöhön liittyvät dokumentit.

ta Viron venäläiset todistivat Virolle lojaalisuutensa äänestämällä 1991 itsenäistymisen puolesta. Heidät kuitenkin petettiin. Virossa valtaan noussut kansalliskiihkoinen Isän-maa-puolue pääministerinä Mart Laar ja presidenttinä Lennart Meri teki vuonna 1992 päätöksen, jol-la kaikilta maan 500 000 venäläisel-tä vietiin mahdollisuus Viron kansa-laisuuteen. Heistä tehtiin ulkomaa-laisia. Perusteena oli Isänmaa-puo-lueen historian tulkinta, että Neu-vostoliitto oli Viron "miehittäjä" ja maan venäläiset "miehittäjiä". Heille ryhdyttiin jakamaan muukalaispas-seja. He saattoivat tavoitella Viron kansalaisuutta suorittamalla kieli- ja kansalaisuuskokeen. Virossa oli noin 100 000 kaksikielistä venäläistä, jotka saivat heti Viron kansalaisuuden. Kansalaisuuskokeessa venäläisten tuli tunnustaa olevansa "miehittäjiä". Oli selvää, että venäläiset kieltäytyi-vät nöyryyttävistä kokeista.

Viron EU-jäsenyys olisi tyssän-nyt, jos Viro ei olisi myöntänyt venäläisille pysyvää oleskelulupaa. EU halusi varmistaa, että ei-kansalaiset voidaan palauttaa Viroon, jos ongel-mia syntyy. Viro antoi pysyvän oles-

keluluvan venäläisille vasta vuonna 2006. Viro pyrki kaikilla tavoilla hi-dastamaan venäläisten integraatio-ta virolaiseen yhteiskuntaan.

Kolmenkymmenen vuoden aikana on käynyt niin, että venä-läiset ovat ottaneet Venäjän, Valko-Venäjän ja Ukrainan kansalaisuuksia sekä vähemmässä määrin Viron kansalaisuuden. Monet haluavat Venä-jän passin, koska sen avulla pääsee Venäjälle ilman viisumia. Viron kan-salaisuus ei ole kovin houkutteleva, koska venäläiset saavat töitä Virossa vasta virolaisten jälkeen kielitaidos-ta ja passista huolimatta.

Nyt uuden lain myötä EU-mai-den kansalaiset, joilla on oleskelu-lupa Virossa, saavat äänestää pai-kallisvaaleissa, mutta maan pysy-vistä asukkaista 140 000 asukkaal-ta äänestys-oikeus on evätty. Ainoa ratkaisu Viron venäläisten kansalai-suusongelmaan on antaa retroaktii-visesti eli takautuvasti kaikille venä-läisille automaattisesti Viron kansa-laisuus.

Leena Hietanen Toimittaja, Helsinki

kansanaani.org, 1.4.2025;
KÄ 2y/2025, 4.4.2025

Kuva: Leena Hietanen

Narvassa kansallisuuspolitiikan mestarin, Leninin patsas on siirretty syrjään ja se näkyy Viron katastrofaalisessa venäläisen vähemmistön kohtelussa.

KANSAN ÄÄNI KUULUU MUUTOKSEN PUOLESTA

Piikki auki sillan rakentajille Lieksassa

Kuten olemme lehdistä saaneet lukea Lieksan Kaarisillan korvaavan uuden sillan ”kokonaiskustannusarvio” on 5.8 miljoonaa, ennen kuin yhtään tarjousta on vanhan purusta ja uuden rakentamisesta saatu. Konsultin arvio 10 vuotta sitten oli 8–9 miljoonaa. Nyt kantatien – vastaavan tyyppisen – sillan kustannusarvio on 20 miljoonaa. Monien asiantuntijoiden arvio oli 2015 yli 10 ja tänään yli 15 miljoonaa, siis veronmaksajien piikki on auki ja tämä vain sillan osalta. Teiden ja muun infran korjaaminen raskaalle liikenteelle kelvollisiksi sisältää ”oman piikkinsä”. Taloudellisissa päätöksissä tieto ei ikinä ole täydellistä.

EU:n ”läheisyysperiaate” tuntui aikanaan (-94) hienolta, ympäristöoikeudellisetkin kysymykset voitiin jättää kuntien ja maakuntien päätettäväksi, siis kaavoitus, rakentaminen ja muu maankäyttö. Niitä ei tarvinnut enää ”alistaa” ylempien tahojen, läänien, museoviraston tai ministeriöiden tarkasteltaviksi. Näin luotiin pohja ”alueelliselle asiantuntemuk-

selle” vaikka kysymys olisi valtakunnallisista merkityksistä kuten sillan rakennushistoria tai Kolin ja Ruunaan merkityksistä luontokohteina. Maan omistuksen merkitys kasvoi, olivathan ”läheiset” päättäjät jakamassa lupia ja oikeuksia.

Lieksassa kuten monessa muussakin kunnassa on syytä kysyä, miksi väki vähenee ja jäävien keski-ikä nousee? Tähän on olemassa talouden yleisiä syitä lähtien maailmantalouden perusteorioista, jotka suosivat rikkaita, yrittämistä ja niiden tukemista, ei kansalaisten ostokyvyn kasvattamista. Uuden sillan ”messiaaniseen” voimaan hokutella yrittäjiä alueelle, uskotaan kuin teollisuustonttien varauksilla (aseman seutu), infran rakentamisella (esim. bioöljyhanke), taajamametsien ”harventamisilla” tai SOTE-kiinteistöjen ja koulujen hävityksillä. Nämä eivät lisää viihtyvyyttä kuten esim. teiden kunnossapito ja auraukset tai kylien koulut ja ”kyläta-

lot” sen tekevät.

Siltainvestointia tulisi tarkastella matkailun ja viihtyvyyden näkökulmasta sekä investoinnin suuruutta maksajien näkökulmasta, jolloin vanhan sillan ylläpito ja sen myötä koituvat hyödyt matkailulle ja kotiseudun viihtyvyydelle ylittävät ne oletusarvot mitä uuteen siltaan sisältyy. Kun Lieksankin valtuusto keväällä hymistellen hyväksyy omat tekemisensä, tilinpäätöksensä toiminnallisen puolen sivuuttaen, jolloin jää huomaamatta virkahenkilöstön vaihtuvuus, terveyskeskuksen siirtyminen yksityisiin tiloihin, teiden korjausvelan kasvu ym. hyvinvointiin liittyvät tekijät, mutta ”siltapiikki”, sen avoimuus vie verovaroja ja ”onneksi” tukkii keskustelun muilta tärkeiltä asioilta, väki vähenee kuten verotulotkin?

Hannu Ikonen 13.2.2025
Lieksa/Sisilia/Ispica
Lieksan kulttuuriperinnön tuki ry:n hallituksen jäsen

Bucha, Nord Stream -selviääkö totuus?

Helsingin Sanomat ja muut porvarijulkaisut levittävät edelleen valheellista tietoa siitä, miten venäläiset Buchasta vetäytyessään surmasivat yli 400 siviiliä. Siksi allekirjoittanut referoi tässä Yandex-sivuston uutisia Buchaa koskevasta kysymyksestä: Katsauksessa todettiin, että YK:n sihteeristö ei ole vastannut Venäjän tietopyyntöön Ukrainan provokaatiosta Buchassa Kiovan alueella. Tämän totesi Venäjän federaation ensimmäinen varaedustaja ja Dmitri Polyanski maailmanjärjestössä, puhuessaan YK:n turvallisuusneuvoston epävirallisessa kokouksessa. Hän muistutti, että huhtikuussa 2022 Venäjän syyttäjänvirasto ja Venäjän tutkintakomitea jättivät virallisen yhteistyöpyynnön Buchan tapahtumia koskevassa rikosasiassa.

”Välitimme tämän pyynnön myös YK:n sihteeristölle 9. syyskuuta 2024 ja lähetimme myös viralliset muistutukset marraskuussa 2024 ja maaliskuussa 2025. Polyanskin mukaan YK:n sihteeristö ei toimittanut mitään ”oikean oikeudenkäytön kannalta välttämättömiä” tietoja tai asiakirjoja, mikä on vastoin YK:n erioikeuksia ja vapauksia koskevan yleissopimuksen määräyksiä. Kuten diplomaatti totesi, tämän maailmanjärjestön elimen vaikeneminen todistaa vain sen, ettei Buchaa koskevien väitteiden tueksi ole doku-

mentoitua näyttöä. Polyanskin mukaan provokaatio tässä kaupungissa oli tarpeen rauhan estämiseksi ja länsimaiden rohkaisemiseksi toimitamaan aseita Ukrainalle.

Syyskuussa 2024 Venäjän ulkoministeri Sergei Lavrov totesi, että YK:n sihteeristön ei pidä sivuuttaa tarvetta selvittää Nord Stream -kaasuputkien sabotoinnin olosuhteita ja Buchan tapahtumia. Lavrov puhui ja antoi lausuntonsa YK:n yleiskokouksen 79. istunnossa.

Aiemmin Venäjän presidentti Vladimir Putin totesi, että Buchan provokaatio lavastettiin, että Ukraina saattoi selittää perään-tymisensä Venäjän federaation kanssa jo valmiiksi neuvotellusta molempia osapuolia hyödyttävästä sopimuksesta. Hänen mukaansa päätös kieltäytyä neuvotte-luista tehtiin länsimaisten kuraattorien, myös Iso-Britannian, pyynnöstä. Myös Valko-Venäjän presidentti Aleksandr Lukashenko kutsui Buchan tapahtumia brittioperaatioksi.

YK:n sihteeristö ei ole vastannut Venäjän syyskuussa 2024 lähettämään Buchan tapahtumia koskevaan selvityspyyntöön, kuten Venäjän federaation pysyvän edustajan ensimmäinen sijainen

Dmitri Polyanski YK:ssa kertoi. Polyanskin mukaan Venäjä jatkaa yhteistyön etsimistä Buchan lavastustapauksessa ja on lähettänyt useita muistutuksia YK:n sihteeristölle, mutta vastausta ei ole saatu.

Polyansky huomautti, että YK:n sihteeristö ”ei toimittanut mitään tietoja tai asiakirjoja, jotka ovat tarpeen asianmukaisen oikeudenhoidon kannalta”, mikä on YK:n erioikeuksia ja vapauksia koskevan yleissopimuksen määräysten vastaista. ”Sihteeristön hiljaisuus todistaa vain, ettei Buchaa koskevien väitteiden tueksi ole dokumentoitu ja todisteita”, hän sanoi. Diplomaatti totesi, että Buchan provokaatio oli välttämätön rauhan estämiseksi ja länsimaiden rohkaisemiseksi toimittamaan aseita Ukrainalle.

Heinäkuussa 2024 Venäjän ulkoministeri Sergei Lavrov ilmoitti lähettävänsä uuden pyynnön YK:n pääsihteerille toimittaa Venäjän puolelle niiden ihmisten nimet, joiden ruumiit esiteltiin tiedotusvälineissä Kiovan lähellä Buchassa tapahtuneen Venäjän-vastaisen provokaation yhteydessä.

Espoon Leipäpappi Espoo

Trumpin tariffeista

Trumpin fanipojat ovat sitä mieltä, että Trumpin tariffeissa epäonnistunut ensi-iskukin on vain osa suuren neron strategiaa. No sanotaanko, että helppohan sitä on uusia juonia muiden pään menoksi keksiä, että siinä mielessä ovat oikeassa. Uusin vanha juoni on, että jätettiin sen verran tariffoja neuvoteltavaksi, että taivutetaan muita maita USA:n posseen Kiinaa vastaan.

Nyt kai paljastui, että pääkohde on Kiina, jonka 125 % tariffit jätettiin ainoana täysimittaisena voimaan. Itsellä on tiedossa joukko muitakin USA:n suunnitelmia Kiinan alistamiseksi. USA aikoo pistää kaikille Venezuelan öljyä ostaville maille 25 % lisätullit. Kuinka ollakaan, juuri Kiina ostaa lähes kaiken Venezuelan öljyn. Samalla tulee kurjistettua Venezuelaa lisää, sillä maan tuloista 80 % tulee öljymyynnistä. Samaa siirtoa suunnitellaan Iranin osalta tai jopa maasotaa Israelin kaverina.

USA aikoo ostaa myös 45:n sataman hallinto-oikeuden, joiden se väittää olevan kiinalaisten hallussa. Oikeasti ne omistavat Hongkongissa syntyneen, mutta Kanadassa asuvan miehen hongkongilainen firma. Bulvaaninaan tässä kaupassa USA käyttää Black rock-firmaa. USA aikoo myös vaatia 1,5 miljoo-nan lisämaksun jokaisesta USA:n satamaan saapuvasta konttilaivasta, joka on valmistettu kiinassa. Kuinka ollakaan,53 % niistä on valmistettu Kiinaan.

No miksi Trumpin tariffit epäonnistuivat muualla ja miksi ne toivot-

Pelissäännöistä on sovittava

Silmiin pistävä seikka Ukrainan kysymyksestä käytävissä neuvotteluissa on, että Trumpin taholta vaaditaan Venäjää ja Ukrainaa sopimaan rauhasta. Tämä ei kuitenkaan ole Venäjän ja Ukrainan välinen sota. Kriisi puhkesi, kun länsi vastoin kaikkia sopimuksia ulotti Naton kiinni Venäjän rajoihin, aseisti Ukrainan sotaan Venäjää vastaan, nosti Ukrainassa valtaan hitleriläisen Bandera-komennon. Venäjä koki turvallisuutensa uhatuksi ja jo ennen kriisin puhkeamista Venäjän vaatimukset olivat: 1) Ukraina ei liity Natoon, 2) Ukrainan tulee olla puolueeton ja sotilaallisesti neutraali, 3) Natsihallinto Ukrainassa on purettava, 4) Venäjän kielien asema Ukrainassa on oltava tasa-arvoinen. Nämä olivat kysymyksiä, joista Venäjä joulukuussa 2021 esitti neuvotteluja ja jonka länsi torjui.

tavasti tulevat epäonnistumaan myös Kiinan osalta? USA:n miljardööreillä tuli kuulemma kaakelit housuun, kun pörssikurssit laskivat. Vaikka syöksen piti olla osa mahtavaa suunnitelmaa, Bessent sössötti tekohampaat kalisten ensin, että nyt pelastetaan main street eikä wall street, mutta ei kestäneet rikkaat sitä saunaa kauaa.

Lisäksi USA:n joukkovetelakirjojen suosion piti kasvaa ja tuototvaatimusten laskea, mutta kävi-kin toiste päin. Raha lähtikin USA:sta karkuun ja Japani myi ekana omat bondinsa. Velkakirjakauppa on moninkertainen pörssiin verrattuna, ja jos se kaatuu, USA kaatuu.

Trump kuulemma odotti myös Kiinan antavan periksi, mutta vaikea uskoa miestä sentään niin Hölmöksi. Kiinalla on tarpeeksi valtikortteja, kun kaikki pienimmistä ruuveista lähtien tehdään Kiinassa. USA ei rakenna valmiiksi mitään ilman Kiinan tuotantoa.

Tilanne Kiinan konttilaivauksessa on kuulemma nyt sellainen, että enää neljä konttia entisestä sadasta kontista lähtee USA:han. Laskua 96 %. USA:ssa on kohta hyllyt tyhjinä. Lastit, jotka ovat jo matkalla, saavat samat tullimaksut, joten ne ovat kääntyneet ilmeisesti takaisin Kiinaan. Kuulemma kannattavampaa heittää kontit mereen ja hakea vakuutuksesta korvausta ”merivahingosta”, kuin laivata ne USA:han.

Jouni Leoni
FB-keskustelusta
Toimituksen editointi

Se oli EU ja USA (Biden), jonka johdolla Ukraina aseistettiin ja Bandera nostettiin valtaan. Ei näitä kysymyksiä neuvotella pelkästään Ukrainan ja Venäjän kesken, vaan asianosaisia ovat ennen kaikkea EU, USA ja Nato. Nämä ovat kysymyksiä, joista ei voida sopia kompromissia.

Äskettäin Venäjän presidentti sanoi, että erikoisoperaatio viedään loppuun saakka, kunnes nämä tavoitteet on saavutettu. Tätä taustaa vasten tulee ymmärtää Venäjän vaatimus, että on saatava aikaan lopullinen rauhansopimus. Puolalainen tulitauko, joka johtaa Minskin sopimuksen kaltaiseen tilaan, ei riitä.

Espoon Leipäpappi Espoo

Keväinen aamu

Ulkona paistoi keväinen aurinko. Hyinen, jäätävä tuuli puhalsi pohjoisesta. Häntä ei huvittanut menä ulos. Hän istahti työpöytänsä ääreen. Hän avasi tietokoneensa ja tarkasti sähköpostin. Hän delatoi mainokset ja roskapostin. Maailma netissä oli sotaissassa tilassa. Markkinat kertoivat, kuinka kaikkeen tuli suhtautua ja kuinka piti käyttäytyä. Hän hörppäsi teemukistaan ja puraisi palan karjalanpiirakkaa. Mollikka häikäisi. Hän veti verhot kiinni.

Hän siirtyi kirjahyllyn luokse. Silmäili hyllymetrejä ja noukki käsiinsä nidotun Franz Kafkan Kootut kertomukset. Tarinassa tutkimusmatkailija oli noudattanut kutsua saapua erään sotilaan teloitukseen. Tämä oli tuomittu tottelemattomuudesta ja esimiehensä loukkaamisesta. Rivisolt-

tu itse ei tiennyt olevansa syytetty ja tuomittu kuolemaan. Hän pite-li raskasta ketjua, johon tuomitun nilkkoja ja ranteita sekä kaulaa kahlehtivat pienet ketjut yhtyivät, kahleet oli kytketty toisiinsa yhdistävällä ketjulla. Teloittajaupseeri toimi työnsä ohessa, rangaistuslaitoksen resurssien säästämiseksi, myös sen tuomarina.

Rangaistussiirtolan teloituskone koostui kolmesta osasta. Alempaa osaa kutsuttiin vuoteeksi. Ylempi osa oli nimetty piirtäjäksi. Keskimmäistä, heiluvaa osaa sanottiin äkeeksi. ”Niin äes, sanoi upseeri. Neulat on järjestetty äkeenomaisesti ja kokonaisuutta kuljetetaan kuin äestä, joskin vain pienellä alueella ja paljon taidokkaammin.” Vuoteen täristessä siihen tahdistet-

tu äes lasketaan kehon ylle. Piikkien kärjet hipaisevat kohdistusvaiheessa vain ihoa. Pitkät neulat kirjoittavat. Lyhyet neulat huuhtelevat vedellä veren pois. Kirjoitus ei saanut olla liian yksinkertaista. Se ei saanut tappaa heti, vaan vasta noin 12 tunnin kuluttua. Lopulta äes läpäisi tuomitun ruumiin ja vehje heitti kropan kuoppaan.

Tuomittu asetettiin aluksi alastomana vatsalleen vuodet-ta peittävälle erikoisvalmisteiselle vanukerokselle. Hänen raajansa ja kaulansa sidottiin hihnoilla kiinni tiukasti vuoteeseen. Suuhun pantiin huopatukko, joka esti häntä huutamasta ja puremasta kieltään. Tuomitun vartaloon kirjoitettiin piikkiä-keellä se käsky, jota hän oli rikko-

nut. Kafkan tapauksessa teloitettavan sotilaan rintaan piikattiin: ”Kun-nioita esimestäsi!”

Teloituslaitteen nykyversiossa salaisessa, yksityisessä kidutus-vankilassa laserästä ohjasi ja valvoi tietokone. Ilman oikeudenkäyntiä tuomittu henkilö sidottiin nippusi-teillä motorisoituun vuoteeseen. Pedin päällä oleva vanukerros oli korvattu älyteflonilla. Printtausaika voitiin säätää portaattomasti tun-nista viikkoon. Videokamera tallensi koko teloituksen. Pyöveli seurasi teloituksen kulkua puhelimellaan etänä kotisohvallaan. Ruumis kuskattiin lopuksi liukuhihnalla uuniin. Asiakastytyväisyyden takaamiseksi yrityksen tekoäly käänsi tuomitun rikkoman käskyn ja siihen liittyvät lakipykälät teloitetun äidinkielelle.

Laitoksen tuotantosihteerin meilasi ne kuvan kera teloitetun omaisille.

Hän lopetti tarinan luke-misen ja päätti lähteä kävelemään ulos lähipuistoon. Siellä kukaan ei lähettäisi hänelle roskapostia, ei yrittäisi kaapata hänen pankkitiliään eikä heittäytyisi somessa feikkikaveriksi. Hän tarkasti, että telkkari oli varmasti kiinni. Hän pisti luurin lentokonetilaaan. Hän oli kyllästynyt julkisen median sotapropagandaan, hallituksen kurjistuspolitiikkaan ja asevarustelumanipulointiin. Hän halusi kävellä yksin rauhassa puistossa. Hän tunsu itsensä syrjäytetyksi ja vieraantuneeksi tästä kyynisestä yhteiskunnasta.

Matti Laitinen
vanhukainen ja rauhaveteraani
11.4.2025

Tukea Kansanäänelle

Hannu Tiainen 36 e, Unto Nkula 8 e, Markku Nieminen 8 e, Marjaliisa Siira 3 e, Lauri Paronen 8 e, Jartsev 10 e, Wanha Sepä 10 e, Pauli West 30 e, Pentti Möttönen 8 e, Kalevi Wahrman 20 e, Heikki Männikkö 41 e, Tapani Kaislasuo 20 e, Harri Rajala 20 e, Hannu Kautto 100 e, Matti Laitinen 20 e, Tarja Männikkö 41 e, Veli Väisänen 50 e, Espoon Leipäoappi 14 e, Viljo Heikkinen 18 e.

Op FI08 5541 1420 0279 66
Keräyslupa: RA/2020/1128 24.9.2020

Seuraava Kansan ääni (3/2025) ilmestyy maanantaina 16.6.2025. Siihen tarkoitettuna aineiston tulee olla toimituksessa viimeistään maanantaina 9.6.2025 mennessä. Laittakaa jo ennakoon paljon kirjoituksia, mielipiteitä ja arvioita ajankohtaisista asioista, että julkaisujen kanssa ei tule kiire. Kansan ääni tarvitsee nyt koko ajan ajankohtaisia aineistoja. Olkaa yhteydessä toimitukseen.

Tervetuloa Elokuun tapaamiseen

Tämä Järjestö-, opinto- ja toimintaseminaari järjestetään Kiskossa lauantaina 16.8.2025 alkaen klo 11.00 os. Vilikkalantie 472-2. Ilmoittautuminen sähköpostilla juha.kieksi@saunalahti.fi tai puhelimitse 0456713408. Junalla saapuvat voidaan noutaa Salon asemalta. Suositellaan ilmoittautumista ennakoon, että osaamme varata ennakoon tarpeellisen määrän elintarvikkeita.

Käsitellään mm. seuraavia kysymyksiä: Sote:n kohtalo ja tulevaisuus, Ukrainan tilanne, Miksi tuemme Venäjää, Kokemuksia viime aikojen Venäjän matkoilta, Georgian ja Keski-aasian tapahtumat, Sähkömarkkinat sekä työväenliikkeen kapitalismin vastaiseen toimintastrategiaan liittyviä näkökohtia.

Seminaarin alustajat sekä aiheet ym. selviävät tarkemmin lähiaikoina. Seuratkaa KÄ:n verkkojulkaisun uutisia.

Järjestää:

EU:n vastainen kansanrintama sekä DSL Tervetuloa

Helsingin Vappu

Vapunvieto alkaa kokoontumalla punasoturien muistomerkeille. Helsingissä järjestöväki kokoontuu yhdessä Valtakunnalliselle punakaartilaisien muistomerkeille Helsingin eläintarhaan klo 09.00. Myös Keski-Uudenmaan demokraattiset järjestöt kutsuvat osallistumaan muistotilaisuuteen Tuusulan Pajalan hautausmaalle Vappuaamuna klo 09.00. Järjestöliput mukaan.

Muistotilaisuuksien jälkeen kokoonnumme Helsingin Hakaniemen torille työväenjärjestöjen yhteiseen vappumarssiin klo 10.30 alkaen. Kansan äänen järjestöt kutsuvat kaikkia tovereita mukaan vappumarssille, että saamme tunnuksemme näkyviin. Tuomme marssille mukaan mm. seuraavat banderollit: "Torju nato aina", "Sote-kaappaus pysäytettävä", "Voittoisa työkanasa nojaa sosialismiin", "Turvaa rauha Nato ulos pohjolasta" ja "Erotaan Natosta-Emme kuulu sinne". Näille kaikille tunnuksille tulee löytää kantajat. Kansan äänen ryhmä kokoontuu torin Merihaan puoleisella reunalla. Tavataan yhdessä vappumarssilla.

SAK:n paikallisjärjestön ja koko vasemmiston yhteinen vappumarssi lähtee Hakaniemen torilta Vapunpäivänä torstaina 1.5. kello 11.15. Se kulkee perinteistä reittiä ja päättyy Kansalaistorille, jossa seuraa SAK:n, SDP:n ja VAS:n juhla.

Kansan äänen järjestöt kutsuvat kaikki ystävät ja toverit Vapunpäivänä työväen vappumarssin jälkeen klo 14.00 yhteiseen vappupahtumaan Hermannin kerholle os. Hämeentie 67. Tilaisuudessa hyvä kahvipöytä ja pientä syötävää, ohjelmaa ja vappupuheenvuorot. Vapunpäivän puheenvuorot kerholla käyttävät Matti Laitinen ja Pekka Tiainen. Noin klo 15.00 esiintyy Duo Tulitsa-yhtye, joka esittää perinteisiä Venäläisiä lauluja. Yhteislaulua ohjaavat Tommi Lievemaa ja Heikki Männikkö. Tarkempia tietoja verkko- ja nettijulkaisuissa.

**Tervetuloa
Kansan äänen järjestöt**

"Marxilainen lauantaitiimi jatkuu"

Työväenluokan toiminnalle tieteellinen maailmankatsomus antaa pitkän aikavälin suunnan. Siksi tutkimme marxilaista tiedettä ja tuotamme siitä tutkimus- ja opintoaineistoa. Tällä hetkellä jatkamme edelleen marxilaisen maailmankatsomuksen alueella historiallisen materialismin tutkimista ja kehittelyä. Etenemme siten, että viimeistelemme opintoaineiston luvut lopullista painotystä varten.

Seuraava lauantaitiimi kokoontuu lauantaina 17.5. 2025 klo 13.00 Hermannin kerholla, os. Hämeentie 67 Helsinki. Aiheenamme on: "Loppukeskustelu Historiallisen materialismin perusteet opintoaineistosta" sekä sen viimeistely. Tehtävän esittelee **Juha Kieksi**. Etänä tilaisuutta voi seurata linkistä <https://meet.jit.si/Kansanaanenjengi>.

Opintoteemaan liittyen suositeltavia aineistoja ovat: **Kommunistien Liitto:** Dialektisen materialismin perusteet, **Engels F. (1886):** Ludwig Feuerbach ja klassisen saksalaisen filosofian loppu, **Engels F.** Luonnon dialektiikka, **V.I. Lenin:** Materialismi ja Empiokritisismi. **Opintomateriaalin luonnos:** julkaistaan viikko ennen 17.5. 2025 lauantaitiimiä Kansan äänen verkkojulkaisussa www.kansanaani.org.

Seuraava opintotilaisuus on to. 5.6.2025 EVKR:n ja KL:n toimikunnan kokouksen jälkeen klo 18.30. Aiheena: **Marxin lisäarvoteoria.** Aiheeseen johdattelee **Juha Kieksi**. Aineisto teemaan: Nevalainen-Peltonen Marxilainen kansantaloustiede 8. luku sekä SNTL:n tiedeakatemian kansantaloustiede, Petroskoi 1956, 7. luku. Ennakoon Kansan äänen verkkojulkaisussa www.kansanaani.org. Etänä <https://meet.jit.si/Kansanaanenjengi>. Opintotilaisuudet yhdessä DSL:n kanssa. Tervetuloa.

Kommunistien liiton toimikunnan kokous

Kommunistien Liiton toimikunnan kokous **Hermannin kerholla, os. Hämeentie 67 Helsinki** to 5.6. 2025 klo 17.00 yhteiskokous EVKR:n hallituksen kanssa. Liity etäkokoukseen seuraavasta linkistä: <https://meet.jit.si/Kansanaanenjengi>

Käsitellään normaalit kokousasiat, kesän toimintaa sekä järjestölliseen ja ideologiseen työhön liittyviä ajankohtaisia kysymyksiä ja mm. seuraavia asioita: (1) Arvioidaan kansanrintaman kehittämisen kysymyksiä, (2) Kansainvälisen yhteistyön ja ulkopoliittikan kysymyksiä, (3) Historiallisen materialismin opintoaineiston arviointi (4) Kevään opinto- ja julkaisuutoimintaa, (5) Tekoälyn hyödyntäminen (6) Kannanotot ja muut asiat (7) Elokuun tapaamisen valmistelu (8) Kansan äänen numeroiden 2y/2025 sekä 2/2025 arviointi ja seuraavan numeron 3/2025 ideointi ja valmistelu sekä KÄ:n verkkojulkaisun toiminnan kehittäminen.

Opintotilaisuus kokouksen jälkeen klo 18.30, aihe: Marxin lisäarvoteoria. Aiheeseen johdattelee **Juha Kieksi**. Teeman aineisto julkaistaan ennakoon Kansan äänen verkkojulkaisussa www.kansanaani.org sekä Kommunistien liiton nettisivuilla.

Tervetuloa Jäsenet ja ystävät !

Sodan ja Fasisminvastainen työ ry. (SFT) Kutsu yhdistyksen hallituksen kokoukseen

Aika: Tiistaina 6.5. 2025 klo 18.00

Paikka: Hermannin kerho, os. Hämeentie 67

Työjärjestys: Käsitellään yhdistyksen järjestäytymiseen liittyvät valinnat, sekä suunnitellaan tulevan toimikauden toiminta. Arvioidaan tulevaan voitonpäivään liittyviä tehtäviä. Tervetuloa.

Suomen Työväenpuolue STP

Os. Karstulantie 2 A 5, 00550 Helsinki

<http://www.facebook.com/groups/167525526686703/>

**EU:n Vastainen Kansanrintama ry.
Kansan ääni
[kansanaani.org](http://www.kansanaani.org)**

**Kommunistien Liitto ry.
<http://www.kommunistienliitto.com>
SP FI80 41080010 3882 24**

Juche-aatteen opintoyhdistys
Tilaa suomenkielistä aineistoa Juche-aatteesta!
www.jucheate.com
juche.aate@saunalahti.fi
puh. 045 671 3408

KOMINFORM

Päivän uutisotsikot:

<https://www.facebook.com/sipila.heikki?ref=bookmarks>
<https://vk.com/id430603986>

EVKR toimii

EU:n Vastaisen Kansanrintaman johtokunta kokoontuu to 5.6. 2025 klo 17.00 Hermannin kerholla os. Hämeentie 67, Helsinki. Kokous pidetään myös etäkokouksena. Liity kokoukseen seuraavasta linkistä <https://meet.jit.si/Kansanaanenjengi>

Käsitellään mm. seuraavia asioita: (1) Kansanrintaman kehittämisen ja järjestötyön kysymyksiä (2) Kansainvälisen yhteistyön kysymyksiä (3) Historiallisen materialismin opintoaineiston arviointi (4) Kesän opinto- ja julkaisuutoiminta (5) Tekoälyn hyödyntäminen/suunnittelu (6) Kannanotot ja muut asiat (7) Elokuun tapaamisen valmistelu

KÄ:n toimituskunnan kokous. Arvioimme KÄ:n numeroja (2y/25 ja 2/25) sekä KÄ:n verkkojulkaisun kokemuksia ja suunnittelemme lehden kesänumeroa (3/25). Kokouksen jälkeen opintotilaisuus 18.30. Aihe: **Marxin lisäarvoteoria.** Aiheeseen johdattelee **Juha Kieksi**

Julkiset keskusteluforumimme FB:ssä

Suomen Työväenpuolue FB

Ryhmä keskittyy mm. yhteiskunnalliseen keskusteluun, luokkatietoisuuden edistämiseen, ay-liikkeen, puoluepolitiikan, rauhantyön, globalisaation ja ulkopoliittikan kysymyksiin.

Kansanrintama- vaihtoehto uusliberalismille FB

Ryhmän tavoite on kehittää vaihtoehto nykyiselle kovalle markkinavoimien yhteiskuntapolitiikalle ja toteuttaa yhteiskunnallinen muutos Suomessa. Keskusteluun kuuluu laajasti politiikka ja yhteiskunnalliset asiat erilaisella informaatiolla.

Näissä ryhmissä toivotaan keskustelua marxilaisen yhteiskuntatieteen lähtökohdista. Linkitettäessä näihin ryhmiin artikkeleita on toivottavaa lisätä oma kommentti ja lähde. Noudatetaan nettietikettiä. Rasistinen ja fasisminen materiaali poistetaan.

JULKAISIJAT:

Suomen Työväenpuolue STP, EU:n Vastainen Kansanrintama ry., Kommunistien Liitto ry.

POSTIOSOITE:

Vellamonkatu 6-8 A 1, 00550 Helsinki

PUHELIN:

0440103450

PÄÄTOIMITTAJA:

Tommi Lievemaa

ILMOITUSHINNAT:

Järjestöt: 0,50 €/pmm
Muut 1 €/pmm

TILI:

OP FI08 5541 1420 0279 66

PAINOPIIKKA:

Picaset Oy

ISSN- TUNNUKSET:

ISSN-L 2243-4046
ISSN 2243-4046 (Painettu)
ISSN 2243-4054 (Verkkojulkaisu)

Työväen Vappuna 2025

Vasemmistolaisuus ilman kapitalismin vastaisuutta ei ole vasemmistolaisuutta. Eduskunnan istumajärjestys ei takaa kansanedustajan vasemmistolaisuutta. Kapitalistisen valtion asevarustelun kiihdyttämisen salliminen verovarilla ei ole vasemmistolaisuutta. Yhdysvaltojen johtamaan sotilasliittoon Natoon liittymisen edistäminen ja hyväksyminen ei ole vasemmistolaisuutta. Yhdysvaltojen kanssa solmitun puolustussopimuksen DCA:n solmimisen hyväksyminen ei ole vasemmistolaisuutta. Aseavun antaminen ja osallisuus Ukrainassa käydyssä Venäjän ja USA/Eu/Nato välisessä sijaissodassa ei ole vasemmistolaisuutta. New York Timesin mukaan: ”Yhdysvaltalaiset ja ukrainalaiset upseerit määrittävät päivittäin (sodassa) niin sanottuja ”kiinnostavia kohteita” – kiertoilmaus hyökkäyskohteille.”

Nuorena kundina omaksumassani vasemmistolaisuudessa ilmeni kaksi tärkeää ominaispiirrettä: Kapitalismin vastaisuus ja osallisuus rauhanliikkeeseen. Imperialismi edusti kapitalismin korkeinta vaihetta. Yhdysvaltojen johtamaa Natoa pidettiin rauhan katona. Näistä periaatteista ei voi luopua.

Tuuliviirit ovat pörräneet vuosikymmeniä vapaasti. Eduskunnassa ei istu enää ainoatakaan kapitalismia vastustavaa ja sosialismiin pyrkivää puoluetta. Tuuli on blosannut yhteiskunnassa vain oikealle. Asevarustelu, sotilasliitto, kansanmurhat ja asevoimien osakkeet hetkauttavat harvan omaatuntoa.

Me palkkatyöläiset olemme rakentaneet tämän maan. Me maksamme elämästämme suolaissimman hinnan. Me olemme kulluttajia, halpaa työvoimaa, veronmaksajia, vaalikarjaa, kusetuksen pääkohde ja tykinruokaa. Meidän tekemämme työ tuottaa yhä kapitalistien voitot. Pääomat, palvelut, tavarat ja työvoima liikkuvat vapaasti kansainvälisten suur-yhtiöiden pillin mukaan.

Vuosikymmenien työväenluokan taisteluilla saavutettu hyvinvointi ja perusturva on käytän-

Kuva: Heikki Männikkö

Tämä tunnus muistuttaa siitä, että muutos ei synny ilman sosialistiselle kehitysuralle suuntautuvaa politiikkaa. Vasemmistolaisuus ilman kapitalismin vastaisuutta ei ole vasemmistolaisuutta. Tunnus näytettiin ensimmäisen kerran 10 vuotta sitten. Sitten se on näytetty aina isommissa tapahtumissa ja nähdään myös ensi Vappuna Helsingin marsilla.

nössä tuhottu. Valtion omistamat yhtiöt ja laitokset on pantu lihoiksi. Julkisten palveluiden useat sektorit on yksityistetty tai ulkoistettu. Säästö- ja leikkaustoimet ovat kohdistuneet ennen kaikkea sosiaali- ja terveydenhuollon palveluihin. Ne on ulotettu myös koulutukseen ja kulttuuriin. Alueellinen itsehallinto ja demokratia on tuhottu siirtämällä 308 kunnan valtaa päättäjä sosiaali- ja terveydenhuollon menoihin hyvinvointialueille.

Oikeudenmukaisen yhteiskunnan tarve ei ole kuitenkaan kadonnut. Yhteiskuntaluokat eivät ole mihinkään hävinneet. Tulot ja eriarvoisuus ovat kasvaneet entisestään. Köyhyys ei ole kaikonnut mistään maailman maanosasta. Maailman asevarustelumenot ovat kiihtyvässä kasvussa. Sääntöihin perustuva kansainvälinen järjestys edellyttää valtioiden alistumista Yhdysvaltain tahtoon, edellyttää sen tukikohtia ja ydinaseita ympäri maailmaa. Sääntöihin perustuva kansainvälinen järjestys määrittää, kuinka valta, luonnonvarat, maataluet, hyvinvointi, rikkaudet ja markkinat maailmassa jaetaan, koska se on sääntöihin perustuva kansainvälinen järjestys. Maailma on kuitenkin jo moninapaistumassa.

Kotimaamme on luopunut omasta talous- ja ulkopolitiikastaan. Euroopan unioni hoitaa ne.

Oikeistohallitus on ulkoistanut turvallisuuspolitiikan Natolle. Se on syventänyt länsimaista arvomaailmaansa ja soveltanut arvojaan käytäntöön. Virtuaalivasemmisto hoilaa hoosiannaa markkinavetoisuudelle. Tämä maa ei ole ollut enää vuosikymmeniä työväenluokkaa varten. Alas militarismi ja natoon sotahulluus!

Minusta vasemmistolaisuus on aina kapitalismin vastaisuutta. Muu on vain kapitalismin ihmiskasvoistamista ja sen hyväksymistä. Yhteiskuntaluokat eivät ole hävinneet Suomesta mihinkään. Yhteiskunnallisesti periytyneen aseman ja suhteiden tuotantovälineiden omistukseen kuvaavat edelleen hyvin ihmisen luokka-asemaa yhteiskunnassa. Mitä merkitystä edustuksellisella demokratialla on ilman taloudellista demokratiaa? Jos kapitalistiseen yksityisomistukseen ja sen tuomaan taloudelliseen valtaan ei kajota, mikään ei muutu. Tähän ei mikään nykyinen muka vasemmistolainen eduskuntapuolue puutu.

Meidän on aika saattaa takaisin vasemmistolaisuus Suomeen sen todelliseen arvomaailman rakentamalla laaja uusliberalismin ja militarismin vastainen kansanrintama.

Matti Laitinen
STP:n puheenjohtaja

Bisnes tuhoaa alkoholipolitiikan?

Viinien vapauttaminen päivittäistavarakauppoihin on esimerkki hankkeesta, jonka todellisia vaikutuksia ei haluta arvioida kunnolla. Keskustelua käydään Alkon monopolin purkamisesta, mutta todellisuudessa uudistus on viemässä suomalaiselta alkoholijuomateollisuudelta, pienyrityksiltä ja maahan tuojilta kestävän liiketoiminnan edellytykset, sanoo Susanna Heikkinen toiminnanjohtaja ja Suomen alkoholijuomakauppa ry:stä

Paradoksaalista kyllä, nykyisen kaltainen Alko takaa reilun kilpailun. Kaikilla valmistajilla on samat mahdollisuudet saada tuotteen Alkon verkkokauppaan ja jopa myymälöiden hyllyille. Menettelyt ovat tasapuoliset ja ymmärrettävät. Keskusliikkeiden kanssa toimiessa pienten toimijoiden neuvotteluasema on heikko.

Tällainen uudistus olisi miljardiluokan lahja kauppa hallitseville keskusliikkeille. Keskusliikkeiden laajentuminen uuden kilpailun alalle ei ole vapaan kilpailun edistämistä, vaan niiden vallan laajentamista.

Terveyden ja hyvinvoinnin

laitos arvioi, että Suomessa lähes 90 000 lasta asuu perheessä, jossa ainakin toisella vanhemmalla on vakava päihdeongelma. Lasinen lapsuus-kampanjan tutkimuksen mukaan alkoholin todellisista haitoista lapsuudenaikainen läheisen aikuisen alkoholinkäyttö on haitannut joka neljättä suomalaista.

Aika ei ole ajanut Alkon monopolin ohi, päin vastoin.

Tilastokeskuksen tuoreiden tilastojen mukaan vuonna 2023 alkoholista johtuvat sairaudet ja tapaturmat aiheuttivat alkoholimyrkytykset aiheuttivat yhteensä 1 727 kuolemantapausta.

Valtaosa suomalaisista on myös useissa kyselytutkimuksissa ilmoittanut, että he vastustavat viinien tuomista päivittäistavara-kauppoihin, viimeksi vastustajia oli 88 prosenttia. Kaupan edunvalvontajärjestöt luonnollisesti kannattavat Alkon monopolin kaatamista, jolloin Alkon vuotuinen liikevaihto 1 200 miljoonaa euroa solahdaisi kaupan jo nyt mukheisiin kassoihin.

Alkoholipolitiikan sääntelyn siirto työ- ja elinkeinoministeriöön

olisi kansanterveyden kannalta kallis virheliike.

Viinien myynnin vapauttaminen johtaisi Ehkäisevä päihdetyö Ehyt ry:n mukaan ennen pitkää Alkon nykyisen yksinoikeuteen perustuvan vähittäismyyntijärjestelmän purkautumiseen ja vahvojen alkoholijuomien myyntipisteiden kasvuun nykyisestä 370:sta jopa 6 400:aan. Alkoholitilat ja -voitot valuisivat päivittäistavara-kauppoille, ja alkoholihaittojen kustannukset lankeaisivat yhteiskunnalle. Tässä tilanteessa EU ei anna Alkolle enää monopoli lupaa. Alkoholista aiheutuu suomalaiselle yhteiskunnalle vuosittain miljardiluokan kustannukset muun muassa ennenaikaisina kuolemina sekä terveyden ja työ- tai toimintakyvyn menetyksinä. Alkoholijuomat eivät ole mitään tahansa kulutushyödykkeitä.

Tämä alkoholipolitiikka on selkeää uusliberalismia. Huuto kilpailun vapauttamisesta Orpon hallituksen johdolla on sitä.

Viljo Lehmusketo
Raahe

Vallankäytön raamit karmaisevat monia ihmisiä

Valta on usein väkivaltaa toisia ihmisiä kohtaan. Normaali ihminen viljelee maata, käy töissä tai tekee jotakin muuta hyödyllistä. Sitten tulevat kuninkaat, piispat, sotilaat, poliitikot sekä viimein nykyaikaiset poliitikot, jotka määräajoin järjestävät kunnollisten ihmisten joukkotuhon.

Itämeri tuskin on tulevaisuudessa ydinaseeton vyöhyke. Miten Suomea puolustetaan taktisten ydinkärkien, pommien, miinojen ja ammusten aikakaudella? On vastenmielinen ajatus, että rauhantilaa voidaan ylläpitää pysyvästi vain aseilla. Maailmassa voidaan tuottaa aseita määrättömästi. Niitä voidaan jakaa kaikille halukkaille tahoille kasapäin. Mutta rauhaa niillä ei saavuteta. Mitä tapahtuu edes yhden ydinpommin räjähtäessä jossakin päin Eurooppaa? Se tarkoittaa sivilisaation loppua. Varustetaan-ko suomalaiset hävittäjät ydinaseilla?

Nykyään pääsee poliitikoksi liian paljon sattuman satoa. Jos yhteiskunta on tarpeeksi vauras, se kestää sen kyllä korjattavissa olevilla vaurioilla. Jos kyse on elämästä ja kuolemasta, se on silloin arpapeliä. Vääristä poliittisista päätöksistä seuraa kuolema. Maailma tarvitsee todellakin viisaita poliitikoita. On erikoista, että ihmismassat päästävät niin usein narsistisia ja ylimielisiä ihmisiä johtamaan kansakuntaa. Onko koko ihmiskunta väkivaltainen mielisairaala, jossa puolet ihmiskuntaa on potilaan asemassa?

Kuva: Wikimedia Commons

Euroopan turvallisuus- ja yhteistyökokous ETYK Helsingissä 30.7.-1.8.1975: Suomen valtuuskunnan jäseniä kokouksessa eturivissä vas. SDP:n puheenjohtaja Kalevi Sorsa, ulkoministeri Olavi J. Mattila, pääministeri Keijo Liinamaa, presidentti Urho Kekkonen. Kaikista ongelmista selvittää vain neuvottelemalla, jota Suomen herrat eivät tänään osaa.

Päättäjät voisivat myös kertoa kansalaisille pari asiaa. Kuinka siviili voi suojautua korkean teknologian taktisten ydinaseiden tuottamalta suoralta tuholta? Kuinka suuria kaupunkeja ja niiden väestöä voidaan suojella strategiselta ydinaseelta, joka on teholtaan 100 kilotonnin ja megatonnin välillä? Tietenkään kansanedustajat eivät sano mitään asiaan liittyvää, sillä heillä ei ole vastausta konkreettisiin kysymyksiin.

Eurooppa on vastuussa kahden maailmansodan syttymisestä. Ne olivat turhia Euroopan kansallisvaltioiden sotia. Sotivien valtioiden sotilailla oli kaikilla oma kansallisvaltio, heillä ei ollut mitään järkevää syytä sotia. Sitä ennen Euroopan imperiumit yrittivät alistaa koko maailman valtansa alle. Eurooppa on syyllinen loputtomien miljoonien ihmisten tuhoutumiseen hirvittävässä sodan ja orjuuden olosuhteissa.

Katsokaa historiallisia tapahtumia Euroopan alueella. Ottakaa esiin mikä tahansa vuosisata. Mitä näette? Pelkkää iljettävää sotaa, jonka aina on aloittanut yhteiskunnan ohut eliitti. He ovat aina ja kaikkialla valmiita aloittamaan joukkotuhon omien mielenliikkeidensä ja intohimonsa mukaisesti. Ihmisjoukot saadaan nopeassa tahdissa tekemään mitä tahansa. Ihmispsykkee manipuloidaan median, poliitikoiden ja pappien toimesta helposti sopivaksi murhatöihin sodan toteuttamiseksi.

Jos kolmas maailmansota syttyy Euroopassa, ihmiset varmaankin taas hurraavat omalle joukkotuholleen. Taktisia ydinaseita ei ole olemassa. On vain ydinaseita, jotka polttavat kohdealueen ihmiset kuoliaiksi. Ydinsodan syttyessä Naton viides pykäle ei pelasta pienen eikä ison kansakunnan ihmisiä varmasta tuholta.

Friedrich Nietzschen kirja Antikristus on enemmän ajankohtainen tuhon partaalla olevalle ihmiskunnalle, kuin koskaan aikaisemmin. Tosin Nietzsche sanoo kirjan esipuheessa kirjoittavansa vain pienelle joukolla ihmisä, jotka ovat älyllisesti rehellisiä. Aikamoinen länsimainen kulttuuri ja sen ihmiset voivat jo olla niin rappeutuneita kauppiaskulttuurin kuluttajia, etteivät he kykene tajuamaan ydinsodan luonnetta ja totaalista tuhoa.

Kai Backman

Venäjältä varovaisia arvioita...

Jatkoka sivulta 6

kymiä. Yhdysvaltojen osakemarkkinoiden arvo on nykyisin 55 prosenttia globaalien osakemarkkinoiden arvosta. Kun niiden arvo on pudonnut parissa kuukaudessa yli kymmenen prosenttia, niin sillä on merkittävä vaikutus globaaleihin pääomamarkkinoihin.

Venäjän asema on siinä mielessä edullinen, että sen riippuvuus Yhdysvaltojen pääomamarkkinoista on lähes olematon. Myös Yhdysvaltojen ns. korkean tuoton obligaatioiden arvo on tullut rytinällä alas. Siläläkään ei ole kovin suurta merkitystä Venäjän taloudelle. Ulkomaisten sijoitusten paluu Venäjälle vaikuttaisi positiivisesti Venäjän korkotasoon ja sijoitusten rahoitukseen. Niiden vaikutuksen ennustaminen on kuitenkin vielä lähes mahdotonta.

Juha Lehto, 24.4.25
Naapuriseuran Sanomat
”Analyysit”